

ACTS

God-hu hesi Aru'aho mëmi'iröhëni mae uëvade jö Iesuhu jövade jöhoje.

¹⁻² O asë'e Theophilus ave jöho naro jajivo'ië'e. Urimë'i Iesuhu mue rabe rabe vaejade jöho naro jajivo barë-jamu ja adahaneje. Huro muoho aevo'i vaenugoromo mue vaebe jöe röjehibe ëhi'obe ruejuvo God-ro uavamu ö'idöre ajiomadeje. Urimore jöho na ëhi jajivodeje. Röhu Iesuro ö'idöre ajiomo'irögoro God-are Aru'aho hesi darugohuro jögoroho apostle ömo'ömoho bojëmijadeje jabumë mami'e hesi baejävë'ëro. ³ Guomoromo ri'öjë'ëro majae aho'obëhe 40 hesi uhure jabesi nunire rueromo hesi arijo'arije röjahirovo'i hinövadeje. Röjahirovamu jaburo garomo uvareje: Iae hijajëjo. Huro jabesi nunire rueromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje ë hesi jöho majëhi'ego henövareje. ⁴ Hejamu huro jabu'o hirono uëvadeje: Naro mami'e uëvode höjo: Vavuohuro suvuoroho mëmi'ajëjo. Ehuni Jerusalem va'irarijoho nadi nugo va'i ë amoremu raromoromo ë suvuoroho mueberëjo. ⁵ Suvuoro hesi bëhoho ëhi höjo. Urimë'i John jovëro bapataeto vaejävade höjo. Bogo majae ëgoho baebe va'ë'iro God-ro hesi Aru'ahoho mëmiromo ëhuro jovoho bogo a'i Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ajëjo.

Iesuhu ö'idöre ajiomade jöhoje.

⁶ Ehiamu iae apostle ömo'ömohuro Iesu'o gemuore jioruomë'ëro uavareje: Bada na ja avevejö'e ajamui'iramu Israel rajoho nomëro urimo ë'arëhi ëhi masije riravoromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ëjarëjo o bogajo.

⁷ O bogajamu uëvadeje: Ëhi jië'e muoho bövioho bise'oho divare majare jio'amoröhoho hesi Vavuohuro bamë'ëro ëhu'ëro bogo ga'a'arujëjo. ⁸ Iae ëhi höjo röhu God-are Aru'ahohuro jemesirire ruvebi'iramu darugoho bae'a'arujëjo. Baenugoromo naehu diehi diehi ë'amu gavarije jöho ë jöho Jerusalem amore majëhibe Judea sa'ae bövioho majëhibe Samaria sa'ae bövioho majëhibe sa'ae gö gö majëhibe jijihö barë'arujëjo. ⁹ Ëhi uëvamu hegoro gavareje hu ö'idöre ajiomamu God-ro uavë'ëro. Ajiomamu suëro riogivë'ëro hu bogo gavareje.

¹⁰ Röhu ajiomamu bogo gavë'e ö'idöho ëma ërimahamu gavë'i ae niö'i ajivë'e niögu io'amë'oho jaburo mamajioho rueromo bëhire rirarovareje. ¹¹ Rirarovoromo uëvareje: Asë'e Galilee rajomë jemë rabëni riravoromo ö'idöho ërimaharujëjo. Ëaho Iesu jemesirire jioromo ö'idöre ajiomë'ëro sionëro ruvebi'ajëjo. Sue uhure ajiomamu gavarijëhi ëhi rue'a'ajëjo.

Judas-are siono baeromo apostle jioröhe a baejare jöhoje.

¹² Ëhi majëhijamu hegorovo apostle ömo'ömhuro Olives Dahorure jioromo öri dunonö 1 kilometre rabu'e vuonorö'ö va'oromo abo Jerusalem va'o suorovareje. ¹³ Suorovonugoromo va'oromo urimo raromonövre döre osa gagore ë iojiomareje. Ëapostle jabesi ihoho Peter John James Andrew Philip Thomas Bartholomew Matthew o Alphaeus-are harihe James o Simon. Röhu Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. O apostle gö James-are harihe Judas jiadeje. Apostle jabesi ihoho ëhi jio'amadeje. ¹⁴ Ëaribövioho aho'obëhe ë iojiomoromo Iesuare ö ömo'ömohe hesi vëme Mary magonaho ioro'ioroho ë ariböviohu'o gemu mae raromoromo God-are örire jöe ato'i arinövreje.

¹⁵ Ĕhi'oromo majae vemino'e barĕjamu evare Iesu mae uehorovarue aribövioho 120 rabu'e ĕho jaburo gemuore gagovorovĕ'ĕro Peter-ro ri'ōromo uĕvadeje: ¹⁶ Ō mueno'ohumĕ Judas-hu ĕ'ade jōho God-are surire jaji-varĕhi ōre gö bogojiĕ'ĕro iae ĕhi jiade hōjo. Urimĕ'i God-are Aru'ahohuro David uavamu Judas-hu majae ijonō vaerōhe jōho jajivade hōjo. Judas hu aehu Iesu guduamo-jōro ōri rōjĕhijade ae jiade hōjo. ¹⁷ Hu no'o gemu mae hi juvonōvade hōjo. Huro no'o bimuvoromo mue gemu vaerōhego ĕhuni Iesuro hu baejade hōjo.

¹⁸ Peter-ro ĕhi jōvadeje rōhu hesi jō bĕhoho Judas-hu mu sisĕ vaeromo ujuohade ĕ ijo bajohuro ĕhuro sa'aho imadeje. Imoromo ĕ sa'are beruvebiromo dĕho tōgōmamu dĕ hōtōre suoro suoro baeromo guomadeje. ¹⁹ Guomamu ĕ jōho Jerusalem raje ae aho'obĕhe jaburo henugoromo ĕ sa'aho jabesi jōĕro Akeldama jumuvareje. Akeldama huotovĕ'e hesi bĕhoho Kō Rovĕ'e Sa'ahoje.

²⁰ Amo Peter-ro Judas-are jō vituoho majĕhiromu uĕvadeje: David-ro Judas-are jōho Psalms surire jajivoromo uvĕ'e hōjo:
Hesi amoho a rumo'e jiorōhe hōjo.
Nadi a göho ĕho hi'irajo.
O jō göho uvĕ'e hōjo: Ae göĕro hesi sionoho baeromo mue bae'a'ajĕjo.

²¹⁻²² Ĕhi uvĕ'ego na negajĕjo ae gemuĕro Judas-are sionoho baeromo no'o gemu mae juvoromo Bada Iesu ri'ōjĕlĕro hijamu nunehu gavade jōho ae majĕhinōvorōhego. Na negajĕjo Iesuhu no'o hibe juvo'ego John-hu bapataeto mu vaejamu aevo'i no'o hibe ruejuvo Iesu ō'idōre ajiomamu ĕhi hiemu hibe rovade ĕhi jiĕ'e ae jio'irōhego.

²³ Peter-ro ĕhi uĕvamu hegorovo rueho jaburo ae niō'i jabesi ihoho uvareje Judas-are sionoho baerōhego. A gö

hesi ihoho Joseph jiadeje. Ēa hesi iho göho Barsabbas jio'i iho göho Justus jiadeje. Hesi ihoho niö'i gemu jiadeje. O a gö hesi ihoho Matthias jiadeje. ²⁴ Ēae niö'i jabesi ihoho uvonugoromo God-are örire ėninamiromo uavareje: Bada ae aho'obēhe nosi dē vövöbajo'oho jero gövuanue höjo. Ēhuni ae niö'i röhu di aho gemu nimanuoho jero röjahuijego no bae'irarējo ²⁵ ėhuro hu Judas-are sionoho baeromo apostle muoho vae'iröhe höjo. Ēhesi bēhoho urimē'i Judas apostle jiē'ero röhu muoho vuonugo'i guomoromo hesi röho sisere va'ade höjo. ²⁶ God ėhi uanugoromo munē inine ömėvonugoromo ė ae niö'i jabesi ihoho ė munē jabesi döre jajivoromo hevö gagore ba'amoromo hijiohijiovareje ga'iro di aho bae'iröhoho jiego. Hijiohijiovoromo gavareje bae'iröhe aho Matthias jiamu gagorovo uavareje huro Iesuale apostle 11-ho jabu'o gemuore juvonövoröhego.

2

God-are Aru'ahuhu ruvebijade jöhoje.

¹ Ēhi'amu Pentecost majaho rovamu Keriso mae uehorovarue ariböviohuro aho'obēhe osae gemuore raromoruomadeje. ² Raromoromo ma-majioho hejareje buru börömonö'e ö'idöre jioromo ruvebiromo jabuhu raromarue osaho aho'o huosihuosihavamu. ³ Huosihavamu hejē'i gavareje vėni hödu va'ėne bitaroho rumorovoromo ae gemu gemu jabesi simano döre jiorovamu. ⁴ Jiorovamu gagorovo God-are Aru'ahohuro ae aho'obēhe jabesi dē vövöbajo'ere abueromo rarovadeje. Rarovoromo bitaroho ajėmijamu aevoromo huē göero göero jöe vaerovobe va'areje.

⁵ Röhu Jew rajo ae göero göero Jerusalem amore ė raromoruomadeje God mae uehorovaruero jiē'ero sa'ae göre göre jioromo rueruomė'ero. ⁶ Jerusalem raromoromo

hejare Iesuare ariböviohuro atavavamu hegorovo ae aho'obêhe gemuore rueromo gagovoromadeje. Gagov-
 oromo ae gemu gemu hejare jaburo jabesi huë göëro
 göëro vaerovavamu hegorovo hire görö'öjêvadeje. ⁷ Hire
 görö'öjêvamu ri'öromo uvoromadeje: Jabumë bogo nosi
 sa'ae gemuoho jio'i Galilee rajemu jioruomajêjo. ⁸ Èhi
 jië'o ho diehi'oromo nosi huë göëro göëro ato'ego no
 hejaruêjo. ⁹ No Parthia sa'a raje javuajêjo. Media raje
 Elam raje Mesopotamia raje Judea raje Cappadocia raje
 Pontus raje Asia raje ¹⁰ Phrygia raje Pamphylia raje Egypt
 raje javuajêjo. Cyrene amo bëhire Libya sa'a raje javua-
 jêjo. Rome amo raje javuajêjo. ¹¹ Rome amo rajo a
 ioro'ioroho Jew rajo ae javuajêjo. A ioro'ioroho bogo
 Jew aehu javuo'i rôhu Jew rajo jabesi muoho noro ijonö
 baejë'e javuajêjo. Crete sa'a raje javuajêjo. Arabia sa'a
 raje javuajêjo. No sa'ae gö gö èhi javuajêjo. Rôhu no
 ae aho'obêhe hebe rovaruêjo God-hu mu masije gö gö
 ë'ade jôho ë aribövioho jaburo ae gemu gemu nosi jöëro
 atavavo'ego. ¹² Èhi uvoromo ae aho'o tiöromo uehore
 gö gö baeromo uarovareje: Diehi'ego èhioho ë'aruêjo.
¹³ A ioro'ioroho bogo èhioho uvo'i a'i ma-sivëgoromo
 uarovareje: Èaribövioho rihu'e jovo sisë ue'aho avohë'ëro
 simane huotovêho'ego ë'aruêjo.

God-are Aru'ahehu rovamu Peter-hu Iesuare jö majêhijade jôhoje.

¹⁴ Èhi'amu Peter-ro apostle ioro'iore 11-ho jabu'o gemu
 mae jië'ëro ri'öromo ae aho'obêhe ma-darugo'o uêvadeje:
 Jew raje Jerusalem raromarujohumë ae aho'obêhe naehu
 jö jövo'ië'ajoho avo'avoho hehêjo. ¹⁵ Jemëro uvarujêjo:
 Ave aribövioho simane sisërêjë'ëro ë'aruêjo. Bogo èhioho
 hôjo rabëni majae rojomanovego vörö'e jovoho aho bogo
 ue'ahoruomajêro jië'ëro. ¹⁶ Èhuni bogo èhioho jio'i a'i ë

mu hesi bëhoho urimë'i Joel-ro ave jöho God-aro baeromo jajivoromo uvade höjo:

¹⁷ God-ro uövuavohijajo: Ijo tugoho'i majaho rue'iramu naro ave muoho vae'ejöjo.

Naro nasi Aru'ahoho jovonö'e otehëho'iramu ae mago-nahe aho'o rumorovo'ajëjo.

Rumorovo'iramu jemesi ujo ömo'ömo ho a'o magonaho'o nasi jöho huruoho'aruëjo.

Jemesi a i'ohuro nasi muoho nia'ovoro ga'a'aruëjo.

Jemesi a mavojohuro momorö'öromo mue gemuoho ga'a'aruëjo.

¹⁸ Èho majaho rue'iramu nasi Aru'ahoho otehëho'iramu nasi mu vaejarue aho magonahoho jabu'o rumorovo'ajëjo.

Rumorovo'iramu nasi jöho huruoho'aruëjo.

¹⁹ Ö'idöre vörö'e muoho vae'ejöjo.

Sa'are darugo'e muoho ömo'ejöjo.

Sa'are ömo'iramu köemu jioromo vëne ravoromo u'e ajiomo'ajëjo.

²⁰ Ö'idöre vae'iramu majaho ramoramovoromo man-aero ho kö'e jio'a'ajëjo.

Badare aji'e maja börömo rueröhe ë hesi urimo èho jio'a'ajëjo.

²¹ Evare ae rahu Badani uvë'oho maro jëvo'ajëjo.

²² Röhu Israel rajomë ave jöho hehëjo. Naro Nazareth raje Iesuare jöho majëhi'ie'ajëjo. God-ro Iesu ajamijamu bogo gavarue darugo'e muoho vae'amade höjo èhuro jemëro tiöromo ma-sama'e uvo'irarijego: Iesu bogo ëma rue'i God-ro nugö'öjamu rovade höjo. Èmuoho jemesirire vaejë'ëro jemë'o iae gavaruje höjo. ²³ Èaho jemesi övore rovade höjo God-ro èhi nimoromo uvë'ëro. Jemesi övore rovamu jemëro baeromo sisë aribövioho uëvamu korosire anare höjo. Jemesi sisë höjo. ²⁴ Röhu vavaene baeromo

guomo raromoromo God-ro hesi vavaenoho avohahamu ri'öjade höjo bogo ioro'ioemu guomoröhe ahuro jïë'ëro.
²⁵ Èhi ri'ö'iröhe jöho urimë'i David-ro God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Naro gavode höjo Badaro na'o gemu mae juvo'i hijamu.

Huro nasi bëhire juvo'ego na bogo juhuonivo'ejöjo.

²⁶ Èhuro dë vövöbajo'oho sasohevaje höjo. O bitarohuro nimorohë'i jöe jövaje höjo.

Iae nasi sino haho'oho guomo hesi höjo. Röhu na mae hiromo muebe'ejöjo hujeji God-ro ajemi'iröhego.

²⁷ Èhesi bëhoho guomevo'iramu vuovoromo raromaruiroho God ja nasi aru'ahoho èho bogo nugeho'iramu bogo ioro'ioemuoho èho hi'a'ajëjo.

Na jasi aëro jevë'ëro èhu'ëro jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohorijevo'ajëjo.

²⁸ Naehu hiemu hi'irode öroho jero röjehijë'e javajëjo.

Jero na'o gemu mae juvo'ego èhuro na nimorohevo avo'ho'ajëjo.

Iesuhu èhi ë'iröhe jöho David-ro jajivade höjo.

²⁹ Aganomë naro nosi hijo miono'e David-are jöho jemesi örire huruoho majëhi'ejöjo. David guomamu guavare höjo. Hu guavare huoho jaruvohu'o aviae jiajëjo. Èhuni hesi sinoho bogo sagohori'iröhe jöho hu bogo jövo'i Iesuale jöho jövade höjo. ³⁰ Èhesi bëhoho David-ro jö God-aro baeromo juvaje aëro jïë'ëro ijönö jioröhe jöho gavade höjo. Èhu'ëro hu garomo uvade höjo: God-ro na jöe darugo ma'e majehiromo uevë'e höjo: God naro jasi uje gemu baeromo böröme bamo'ejöjo David jaehu öri ari'e muebejanuëhi èhi ë'iröhego. ³¹ God-hu Keriso böröme bamoröhe jöho David-ro gavë'ëro èhuni Kerisohu ri'öröhe jöho jajivoromo uvade höjo:

Vuovoromo raromaruiroho God ja hesi aru'ahoho ëho bogo nugahamu bogo ioro'ioremuoho ëho hijade hõjo.

Jero hu ajamamu hesi sinoho bogo sagohorijahade hõjo.
³² Rõhu ë aho Iesu God-ro ajamijamu ri'öromo rõhu maho hijade hõjo. Hijamu hesi aribövioho aho'o no iae nunëro gavë'e javuajëjo. ³³ Ri'ö hiromo God-ro böröme bamamu ajiomoromo hesi övo manö hijë'e hõjo. Hiromo Vavuehu uavadëhi ëhi hesi Aru'ahoho bojamamu baeromo jovonö'e otehahuë'ëro jemë garomo hejaruje muoho nomëro vaejaruëjo. ³⁴ Rõhu Iesuhu God-arire ajiomade jõho iae mae jio'ego røjëhi'ejõjo. Iesuhu ajiomadëhioho David God-ariroho bogo ëhioho ajiomade hõjo. David hu bogo ajiomade hõjo rõhu God-are surire jajivoromo uövuade hõjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade hõjo:

Nasi övo manö rojo hijego

ja'o muorovarue aribövioho ³⁵ naru ruahöl'öjëvego hörëro vijuvo taemo'amo'irane hõjo.

Bada Iesuhu ajio God-are övo manö hi'irõhe jõho David-ro ëhi jajivade hõjo.

³⁶ Ehuni Israel aribövioho aho'obëhe jemëro ave jõho avoho hehëjo. Jemëhu korosire anarije aho Iesu ë aho God-ro böröme bamë'ëro hu Bada hõjo. Böröme namiromo ajamuijaje ae hõjo.

³⁷ Peter-ro ëhi majëhijamu hegorovo ë aribövioho jaburo juhuone böröme baeromo Peter'o apostle ioro'iorohu'o uëvareje: Ö ömo'ömoho no diehi ë'ejarëjo.

³⁸ Diehi'o'ejarëjamu Peter-ro uëvadeje: Jemë ae gemu gemu uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo Iesu Keriso-are ihoro bapataeto vaejego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugo'irajo ehuro God-ro hesi Aru'ahoho suvuore mëmego bae'irarije hõjo. ³⁹ Ehësi bëhoho

God-ro hesi Aru'ahoho jemë'o jemesi aboji harihu'ohu'o mëmi'i uvade höjo. Ae dinö'e dinö'e raromoromo nosi Bada God-hu uvamu ejahë'oho hesi Aru'ahoho mëmi'i uvade höjo.

⁴⁰ Peter-ro ëhi uënuqoromo ëhi jië'e jö göho aho'obëhe majëhiromomo uëvadeje: Sisëho vuonugo'i avoho raro-mohego ave sisë ariböviehu i'u bae'iröhoho jemë bogo ëhioho bae'irarije höjo. ⁴¹ Peter-ro ëhi majëhamu hegorovo hesi jö ejahare ariböviohuro bapataeto vaeruo-madeje. Vaejë'ëro ëhu'ëro evare majare ae aho'obëhe 3,000 ëhi aevoromo Iesuare aribövi ioro'iorohu'o gemu mae jijihonövareje. ⁴² Gemu mae jijihoromo apostle jabesi jöho heromo agane vaerovoromo gemuoro ie ue'ahoromo God-are örire jöe atonövareje. Ëhi jië'e muohuremu uehorovonövareje.

Iesuare ariböviehu gemuore raro mo jijihoromo aviëhi jië'e mu vaejare jöhoje.

⁴³ Ëhi'o'ego God-ro apostle-ho ajëmi'ego bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje. Vae'ego ae aho'obëhe ëho gagorovo tiöromomo uvonövareje: O mu mabëhe barueromo röjahuijaruëjo. ⁴⁴ Ëhi'o'ego Iesu mae uehorovarue aho jaburo agane gemuoho va'ëne gemuoro raro mo jijihoromo bövie bise'e bogo sivu sivuoho bae'i ma-gemuoro bahinövareje. ⁴⁵ Jabesi sa'ae inömo inöme bövie bise'e imo'amoromo ijo baje ujuohoromo ae gö rabe rabe bogjië'oho suvuorëminövareje. ⁴⁶ Majae ëhi God-are amo börömore gagovorovonövareje. O osare osare gemuoro raromoromo nimorohë'i huë baerovë'i ie ue'ahonövareje. ⁴⁷ Ue'ahoromo God rajahiromomo a ioro'ioro jabesiro huë mae baenövareje. Ëhi'o'ego Badaro ae gö gö baejëvoromo maro bamëvoromo ekaresia gemuore bimuvëvonövadeje.

3

Peter'o John'o höru sis'e a ajamamu marëjade jöhoje.

¹ Majae sanuovamu Jew rajehu pari vaejarue majare Peter'o John'o jaburo niö'iro ruhe God-are amo börömore hörö'i ajiomareje. ² Ajiomoromo amo börömo hesi rejo ojo bëhire rovareje. Eöjo hesi iho jumubaroho Ojo Mabëheje. Rue'i gavareje ae gemu ë hijamu mami'e höru sis'e ëhi rahë'e jië'ero. Höru sis'ëgo majae ëhi hesi ariböviohuro barueromo ojo bëhire ë bamonövareje. Ojo bëhire bamo'ego ae gö gö osa börömore va'ie'iroho jaburo hu ijo baje bojamijöro ëninëminövadeje. ³ Ehi ë'ojuvo hiromo gavade Peter'o John'o jabu'o osare rova'ia'amu gëgorovo ëninëmadeje. ⁴ Eñinëmamu hegorovo rueho jaburo hu ërimahoromo Peter-ro uavadeje: No gövuëjo. ⁵ Gövuëjamu hegorovo rue ahuro uvadeje: Jaburo suvuore memi'i uevaruëromomo gëvadeje. ⁶ Gëvamu Peter-ro uavadeje: Ijo baje bogojevajëjo. Röhu nasi örire jevajohuro ehuro ajami'ejöjo. Naro Nazareth amo raje Iesu Keriso-are ihore ja uavajëjo: Ri'öromomo juvëjo. ⁷ Ri'öromomo juvëromomo hesi övo manö ma'enoromo nigemadeje. Nigemamu gavë'i hejade hesi höru hitahioho öbinajoho mae jiavamu hegorovo ⁸ döro majioho ri'öromomo namiromo hesi hörëro juvadeje. Hesi hörëro juvoromo tiöbe God rajahibe jabu'o gemu mae God-are osare va'adeje. ⁹ Ehi'amu ae aho'obëhe garuomadeje huro God rajahibe juvamu gagorovo ¹⁰ gavare Ojo Mabëhi hesi bëhire hiromo ijo bajëni ëninëmaje aho jiamu garomo tiöjëvamu uvareje: Diehi'oromo höroho marëjë'ëro juvajëjo.

Peter-hu God-are osa börömore namiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

¹¹ Ĕhi uvoromo gavare ě aho Peter'o John'o jabesi övoro jiorovoromo jabu'o ěhi juvamu God-are amo börömo hesi harada ihe Solomon-are haradare ě juvamu garomo tiöjĕvamu tutuvoromo ě gemu va'oromo gagovoruomadeje gal'irovo. ¹² Gagovamu gĕgorovo Peter-ro uĕvadeje: Israel rajomĕ jemĕ ave aho garomo rabĕni tiöjarujĕjo. Jemĕ rabĕni John'o na'o ĕrimahuarujĕjo. Bogave uvo'irarijĕjo: No vörö'e aĕro javuĕ'ĕro o mu maemu vaejaruĕro ĕhu'ĕro noro ajami'ego marĕromo juvajĕjo. Bogo ĕhioho höjo. ¹³ A'i hu marĕjade hesi bĕhoho aviĕhi höjo. God-hu Abraham Isaac Jacob nosi hijo miono'o ioro'ioro muebe'amadohuro hesi mu vaejaje aho Iesuare ihoho döro nigemahade höjo. Ĕaho jemĕro guduamoromo a masijo jabesi övore bojĕmijarije höjo baeromo sisĕ vaeröhego. Bojĕmiromo hejarije Pilate-ro uvavamu: Ĕ'ego naro Iesu jiovo nugö'ö'irö uvamu hegorovo jemĕro Pilate-are nunire Iesu bijönimarije höjo. ¹⁴ Iesu hu God gemu uehorovoromo mu maemu vaenövade höjo röhu jemĕro hu bijönimoromo Pilate uavarije höjo huro a muo'amaje aho jemĕni jiovo nugö'öjĕhego va'iröhego. ¹⁵ A muo'amaje aho jiovo nugö'öjĕhojĕro ua'i a i'ovavuaje aho Iesu anojĕro uavarije höjo. Ĕhi'amu guomoromo God-ro ajamamu ri'öromo hijamu nosi nunĕro gavĕ'ĕro ě jöho majĕhjarue höjo. ¹⁶ Ĕaho Iesu mae uehorovadohuro ĕhuro hesi darugohuro ajamamu ave höru sisĕ'e a jemĕ gavarujohe biriroho baejade höjo. Ĕaho Iesu mae uehorovamu ĕhuro marĕjadoho jemĕ ae aho'obĕhe iae gavaruĕjo.

¹⁷ Aganomĕ iae ĕhi höjo röhu na gavajoho jemĕ'o jemesi a masijohu'o bĕhoho bogo avoho gavĕ'ĕro Iesu anarije höjo. ¹⁸ Röhu jemĕhu vaejarije mu sisĕ hesi bĕhoho urimĕ'i God-ro jöho nugö'öjamu jö hesiro baeromo majehinövare ariböviohuro surire jajivoromo uöbe rueruomade höjo: God-hu uavĕ'ĕro böröme namiromo aja-

mui'iröhe aho vi'ehe baeromo guomo'a'ajëjo. God-ro mami'e jö bamoromo uövuadëhi öroho ëhi avohamu Iesu guomade höjo. ¹⁹ Ëhi jië'e jiaje ëhuni öri sisëre jijiharujoho vuonugo'i God-are öroro jijihego huro jemesi sisëho mu'uvëho'irajo. ²⁰ Ëhi ë'ë'oho Badaro jemesi aru'a-hoho biririvëho'ajëjo. Biririvëhoromo Iesu nugö'ö'iramu jemëni rue'a'ajëjo. Iesu böröme namiromo ajëmi'iröhe aho ë aho God-ro jemesi jöëni baejade höjo. ²¹ Baej'ëro huro ö'idöre hijuvo hujeji God-ro sa'ae bövie bise'e röhu maho i'e avoho'iramu evare rue'a'ajëjo. Ëhi jië'e jöho mami gö'e nugö'öjamu jö hesiro baeromo majëhinövare aribövi mahuro surire jajivobe rovare höjo. ²² Iesuare jöho Moses-ro God-are surire jajivoromo uövuade höjo: Jemesi a bövie God-hu na remö'öjamu rovodëhi huro jö hesiro baeromo majëhi'iröhe a göhu'o ëhi nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajëjo. Jö rabe uëv'öho ejahonövorëjo. ²³ Ae rahu hesi jö bogo ejah'öho ë aribövioho rori'o sö va'oromo ijumëvo'aruëjo. Iesuare jöho ëhi jajivë'e höjo. ²⁴ Ëhi jajivamu jö God-aro baeromo majahinövare a ioro'ioroho Samuel-arire aevoromo hesi ijore rueromo jö majëhijare ae aho'obëhe ëho jaburo jaruvore mu rabehu rovaje jöho majëhibe rovare höjo. ²⁵ Röhu jemë'o huë mae bae'irarijigo ëhuni ë ariböviohuro jöho God-aro baeromo majëhiromo uënövare höjo: Huro mu mabëhe nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Jemë'o huë mae bae'irarijigo ëhuni God-ro jemesi hijo miono'oho darugo'e jögoroho bojëmiromo uëvade höjo: Iae naro muebejëvonövo'ejöjo. Huro ëhi jië'e jögoroho Abraham bojamiromo uavade höjo: Naro jasi a ujoho mae avohëvo'iramu ëhuro sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohu'o huë mae baeruomo'ajëjo. ²⁶ Ëhi uav'ëro huro hesi mu vaejaje aho Iesu baeromo urimo jemesirire nugö'öjade höjo huro rueromo jemë huë mae bojëmiromo dë

vövöbajo'oho huotovëhego jemë ae aho'obëhe mu sisëho vuonugo'irarijego.

4

Peter'o John'o Jew rajo a masijo jabesi nunire rirarovare jöhoje.

¹⁻² Peter'o John'o jaburo jöho ëhi majëhijamu hejë'i Jew rajo a masijohuro rueruomadeje. Priest ömo'ömo-huro God-are amo börömo atovarue jabesi a böviohuro Sadducee ömo'ömo-huro ëho jaburo hejare Peter'o John'o ae uëvamu: Iesu guomoromo ri'öj'ëro ëhu'ëro vuovarue ae aho'obëhe no'o ri'ö'ejare uëvamu hegorovo uvareje: Jö sisë ae majëhijaruëromo dë vörönëgamu rovareje.

³ Rueromo Peter'o John'o guduamo ömëvo va'oromo majae barëjamu gagorovo savoji gagore ba'amëvareje hujeji nërö rueromo jabesi nunire rirarovoröhego. ⁴ Amo ae aho'obëhe Peter'o John'o majëhijare jöho heromo Iesu mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovë'ëro ëhu'ëro Iesu mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe 5,000 rabu'e jiadeje.

⁵ Peter'o John'o savoji gagore ba'amëvamu momorö'öj'ëro sisonuvamu gagorovo council a masijohuro a duvaho ömo'ömo-huro jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro ëho jaburo Jerusalem rueromo gemuore gagovoruomadeje. ⁶ Gagovoruomamu priest böröme Annas-ro Caiaphas-ro John-ro Alexander-ro priest börömo hesi agano ioro'iorohuro ëho jaburo a masijo ioro'iorohu'o gemuoro gagovareje. ⁷ Gagovoromo Peter'o John'o hu'iraejëvo ruejöro jöe nugö'öjamu rueromo jabesi nunire ë rirarovareje. Rirarovamu gëgorovo uëvareje: Jemë diehi'oromo hörü sisë'e aho ajamijamu marëjade höjo. Diehi jië'e vöröho baeromo rahuare ihero uvoromo ë'arije höjo.

⁸ Ĕhi uėvamu God-are Aru'ahohuro Peter-are dė vėvėbajo'oho rarovamu ri'ōromo uėvadeje: Jew rajo a masijohu'o a duvahohu'o nasi jėe hehėjo. ⁹ Noehu hėru sis'ėe a ajamamu marėjade jėho evaho nani jemė he'i nėgamu ėhuni noro jemesi nunire rirarovojėro atė'ėro uő gėvuvarujėjo. ¹⁰ Ĕhi ji'ė'oho na negajėjo jem'ė'o Israel a ioro'iorohu'o ae aho'obėhe jemėro ave jėho he'irarijego. Ave aho jemesi nunire marėj'ė'e namijaje hesi bėhoho Nazareth raje Iesu Keriso hesi darugohuro ėhuro ajamamu marėj'ė'e hėjo. Ĕaho Iesu jemė korosire anamu guomamu God-ro i'ovamu ri'ojade hėjo. ¹¹ Ĕaho Iesuare jėho God-are surire uhunő'e jajivoromo uėvu'ė'e hėjo: Jemė munė javue vae'irėgoro munė gemu bijėnimoromo vuonugarije hėjo.

Vuonugarijoho jaruvoho ė munėhuro javuoho nige-mo'ego bibivoromo mae namijajėjo.

Ĕhi jajiv'ė'e hėjo. ¹² Iesuro huro gemu'ėro ajamuijego i'uoho bogo bae'i marėjavuaje hėjo. Ĕhesi bėhoho God-ro Iesuare ihe gemu sa'ae dinő'e dinő'e bojamuij'ė'e hėjo aho bogo sis'ėroho va'i mae javuorėhego. Iho gėho bogohėjo.

¹³ Ĕhi uėvamu hegorovo rue Jew rajo a masijoho jaburo gavare Peter'o John'o bogo nuni aji'ėe aho jėvo'i ėma uno'ėe ae jėv'ė'e bogo juhuonivo'i birivoromo jėho majėhijamu gagorovo tiėruomadeje. Tiėromo evare garomo uvareje: Ĕaho jaburo niő'iro Iesu'o gemu mae jirehonėv'ė'ėro ėhu'ėro ė'aruėjo. ¹⁴ Ĕhi uvoromo gavare hėru sis'ė'e aho mami'ėe marėj'ė'ėro Peter'o John'o jabesi gemuore namijamu gagorovo jabesi jė aho'irėhoho bogo eni jioruomadeje. ¹⁵ Bogo eni jioruomamu aėro Peter'o John'o hu'iraejėvoromo gagovarue osaho vuonugo'i rori'o va'ojėro uėnugoromo jabesi sivue jėho mevoromo uarovareje: ¹⁶ Noro ave ae niő'ioho diehi'ėvo'ėjarėjo. Ĕhesi bėhoho Jerusalem raromarue ae aho'obėhe hejare

uvamu: Ĕae niö'iohuro bogo gavarue mue gö vaejë'e hö uvamu hejë'ëro ĕhu'ëro subivo'iröhoho bogo eni javua-jëjo. ¹⁷ Röhu ae göëro göëro hebe va'ojöëni ĕ'ego no jögore bojëmiromo uë'irarëjo: Bogave ijoho Iesuare ihoroho jöho majëhi'irarijëjo.

¹⁸ Ĕhi uarovoromo ae uëvamu Peter'o John'o osaëro hu'iraejëvo rovarëje. Hu'iraejëvo rovamu uëvareje: Bogave gemu Iesuare ihoroho jöho majëhiromo röjëhi'irarijëjo. ¹⁹ Ĕhi uëvamu hegorovo rue ae niö'iohuro uëvareje: Jemëhu uövuvarujoho nadi Iesuare ihoroho jöho majëhirë uövuvarujoho iae no hejaruëjo. Röhu na no jemesi jöho ejëho'ëjarëjo o God-are jöho ejaho'ëjarëjo. Jemesi garëjo God di muoho nimego. ²⁰ Iesuhu ĕ'amu noehu garomo hejare jöho diehi'oromo vuonugojörajo. ²¹ Ĕhi uëvamu rue Jew rajo a masijohuro Peter'o John'o i'u bojëmi'ibejaroho röhu uvareje: Höru sisë'e aho marëjamu gavë'ëro ae aho'obëhe God rajahiruomajëromo i'u bojëmi'iröhe öroho bogo birohogoro vuonugo'i jöe gö'o darugo ma'e majëhiromo jiovo rëmö'öjëvamu va'areje. ²² Amo ae aho'o God rajahijare hesi bëhoho ĕ höru sisë'e aehu hijade hesi vadunoho aho'o 40 ĕmino'e iosiramiromo ruëhi jië'ëro bogo marë hesi jiadoho röhu Peter'o John'o Iesuare daruge baeromo ajamamu marëjadeje.

God-hu ajëmego bogo juhuonivë'e ma-birivoromo jö majëhi'iröhëro Iesuare ariböviehu ĕninamare jöhoje.

²³ Iae jiovo rëmö'öjëvamu va'oromo Peter'o John'o ma-burëro vuonorö'ö va'oromo jabesi aribövioho uëvareje: Jew rajo priest masijohu'o a duvahohu'o jaburo no uövuare höjo: Iesuare ihoroho nadi ijoho jöho majëhirëjo. ²⁴ Ĕhi uëvamu hegorovo rue Iesuare ae aho'obëhe jaburo uehore gemu baeromo God uaruomadeje: O asë'e nosi A Börömoho ö'idöe sa'ae jove bövie bise'e jero bamavuane

höjo. ²⁵ Urimë'i jero ave jöho bojамamu jasi Aru'ahohuro jasi mu vaejaje ae David nosi hije David-are simanore bojамamu huro jajivade höjo. Jajivoromo uövuë'e höjo: Sa'a ioro'ioro rajoho rabëni jovëro gatovanovoruomade höjo.

Sa'ae göre göre aribövioho rabëni simano rumo'e muoho vae'i öroho naho garuomade höjo.

²⁶ Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue a masijohuro muorovo'i avohorovare höjo.

Sa'are simano vaejarue ariböviohuro gagovorovare höjo Bada God'o muorovo'i God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuaje ahu'o muorovo'i.

²⁷ David-hu ë jö jajivadëhi ëhi ave amore iae gagovoruo-made höjo Iesu'o muorovo'irovo. A masije niö'i Herod'o Pontius Pilate'o ëho jaburo sa'a ioro'ioro rajohu'o Israel rajohu'o gemuoro gagovare höjo Iesu'o muorovo'irovo. Iesu jasi muohuremu vaejaje aho höjo. Jero hu uavane höjo huro böröme namiromo ajamui'iröhego. Ëahu'o muorovo'i gagovoruo-made höjo. ²⁸ Ëmuoho vae'i gagovare höjo. Röhu urimë'i ëhi jje'e muoho jioröhego God jero darugo'ëro javë'ëro jasi nimoromo ëhi bamane höjo. ²⁹ Bada röhu jaruvoho ë ariböviehu uövuaroho Iesuarë jö majëhijë'oho i'ue bae'a'arujë uövuare jöho jero ëho heromo uehorovoromo no jasi mu vaejarue aho ajamuinego bogo juhuonivo'i biririvoromo jasi jöho ma-sama'e majëhinövo'irarëjo. ³⁰ Jasi muemu vaejaje ae Iesuarë jöëni ri'öromomo guomo guomo'e aribövioho ajëmiromomo darugo'e mue gö gö vaejago aëro garomo jöho mae uehorovo'irarëjo. Ahia mino'ëjo.

³¹ God-are örire ëhi atamu gagorovo jabuhu raromaruoho hijiohijiovamu God-are Aru'aho hesi darugohuro ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho rarovamu bogo juhuonivo'i biririvoromo God-are jöho atobe va'areje.

Iesuare ariböviehu huë baeromo ajamirovonövare jöhoje.

³² Èhi'amu iae Iesu uehorovarue aribövioho aho'obëhe uehore gemu dë vövöbajo'e gemu baeromo bogo uvonövareje: Nasi höromu sivu sivue bahi'i a'i uvonövareje: Ae aho'obëhe nosi höromu ma-gemuoro bahinövareje. ³³ Apostle ömo'ömohuro darugo ma'o ae majëhiromu uënövareje: Bada Iesu guomoromu ri'öj'ëro hijamu nosi nunëro gav'e javuajëjo. Èhi'o'ego God-are huë mahuro ë aribövioho aho'o ruahö'öjëvonövadeje. ³⁴ Ruahö'öjëvo'ego Iesuare aribövioho aho'obëhe i runo'e bövie bise'e eni jëvonövadeje. Èhesi bëhoho ae rahu sa'ae o javue ma-jio'amë'oho imo'amoromo monioho ujuohoromu rueromu ³⁵ apostle jabesi övore bahinövareje. Bahi'ego apostle-ho jaburo ganövare Iesuare ae gö gö rabe bogojamu gavë'oho suvuorëminövareje.

³⁶ Suvuorë mijamu iae ae gemu hesi ihoho Joseph-ro mue gemuoho vaejadeje. Joseph-are iho göho apostle ömo'ömohuro Barnabas jumuvareje. Barnabas huotovë'e hesi bëhoho biriri bojëmaje ahoje. Hesi agano ihoho Levi raje jiadeje. Cyprus sa'are jioromu rovadeje. ³⁷ Rovë'ëro hiromu sa'ae gö imoromu monioho barueromu apostle jabesi övore bojëmadeje ae suvuorëmiröhego.

5

Ananias'o Sapphira'o sareri sareri'e jö majëhijare jöhoje.

¹ Èhi jië'e mu maho vaejamu röhu ae göëro mu sisëho vaejadeje. A hesi ihoho Ananias jio'i hesi vaboro ihoho Sapphira jiadeje. Ananias-ro mu sisëho vaeromu jabesi sa'aho gö imoromu ² subivëhoromu moni vitu hesi tario bamadoho vaborohuro iae gavadeje. Vituoho hesi tario

bamo'i vituoho apostle ömo'ömo ho i'imëmiromo sarerëmiromo uëvadeje: Sa'a imode hesi ijo bajoho iae bojëmi barëjê'e jevajëjo. ³ Bojëmi barëjê'e jevajëjamu Petero uavadeje: Ananias Satan-hu dinamijadoho ja rabëni ejahoromo hesi jöho baejane höjo. Nadi God-are Aru'ahoho sareramiromo sa'a moni vituoho subivëhoromo tario bamoromo uö'ibejanëjo: Na sa'a hesi monioho iae bojëmi barëjê'e jevajëjo. ⁴ Sa'a bogo imane majaroho ëho jasi jiade höjo. Jero jasi ga'ibejanëjo imavego o bogo. O sa'a imanevare monioho aho'o jasi jiade höjo. Jero jasi ga'ibejanëjo ae bojëmavego o jasi ma'enavego. Röhu ja rabëni ëhioho ë'i uehorovane höjo. Ëhi ë'anoho ja bogo ma-aemuoho sareramui'i God'o sareramijane höjo. ⁵ Jöho ëhi majahijamu hejë'i Ananias sa'are beromo guomadeje. Guomamu ae aho'obëhe ë jöho hegorovo sisë maro juhuonivareje. ⁶ Amo guomamu a i'o ömo'ömo-huro rueromo sinoho niögëro numoromo bava'oromo guavareje.

⁷ Guavamu majae 3 hours rabu'e barëjamu gagorovo vaborohuro hesi baru guomade jöho bogo hejë'e marovadeje. ⁸ Rovamu gagorovo Petero uavadeje: Ave jöho uevego na hejëjo. Sa'aho imoromo na jemë monioho avemino'e baejarije höjo o gö'o döre baejarije höjo. Baejarije höjamu sareramiromo uavadeje: Iae ëmino'e baejë'ëro jemesi örire bojëmi barëjê'e javuajëjo.

⁹ Bojëmi barëjê'e javuajëjamu hegorovo Petero uavadeje: Ja'o jasi baruohu'o jemë rabëni uvarije höjo: Nani Badare Aru'ahohuro bogo göromo i'uoho bojamui'ajëromo ëma sareramuijarije höjo. Nadi ëhioho ë'ibejarijëjo. Aveho gavëjo. Aribövioho jasi baruoho guavë'ëro aruëre ojanore rovaruoho hejëjo. Jasi sinohu'o bava'oromo guavo'aruëjo. ¹⁰ Ëhi uavamu gavë'i vaborohuro Peter-are bëhire ma-majioho beromo

guomadeje. Guomamu rue a i'ohuro osare rueromo gavare vaboroho mami'e guomë'e jiamu gagorovo amonö bava'oromo hesi baru hesi bëhire guavareje. ¹¹ Èhi'amu ekaresiae aho'obëhe o a ioro'ioroho jabu'o ë jöho hegoro sisë maro juhuonivoruomadeje.

Apostle ömo'ömehu noehu bogo gavarue darugo'e mu vaenövare jöhoje.

¹² Èhi ë'ë'ëro iae God-ro ajëmi'ego apostle ömo'ömo-huro bogo gavarue darugo'e muoho aho'obëhe vae'ego ae aho'obëhe ganövareje. Èhi'o'ego Iesuare aribövio-huro God-are amo börömore iojioromo amo börömo hesi harada ihe Solomon-are haradare ë gemuoro gagov-orovonövareje. ¹³ Gagovo'ego a ioro'ioroho jaburo Iesuare aribövioho mae uehorovëvo'i röhu juhuonivoromo bogo ëma gemuoroho va'o raromonövareje. ¹⁴ Bogo ëma gemuoroho raromo'i röhu ae magonahe gö'o gö'o aho'obëhe Bada mae uehorovoromo Iesuare ariböviohu'o aevoromo gemu mae raromo jijihonövareje. ¹⁵ Èhi jië'e mu masijoho rovë'ego aëro guomo guomo'e aribövioho örire ujuoho ruenugoromo momorö'öjarue röho nu ano'e göre göre ë bahinövareje Peter rova'ego hesi övehu bogo ajëmi'ë'oho röhu hesi maja aru'ahohuro bamëvego marë'iröhego. ¹⁶ Èhi'o'ego ae aho'obëhe Jerusalem-nörire amo göre göre raromarue aribövioho jaburo guomo guomo'e ariböviohu'o aru'aho sisëhu simano sisë vae-jëhë'e ariböviohu'o ujuoho rue'ego apostle ömo'ömo-huro jabumë aho'obëhe ajëmiromö avohëvonövareje.

Jew rajo a masijehu Iesuare apostle aribövi sisë vaejëvare jöhoje.

¹⁷ Ëhi'amu gagorovo iae Jew rajo priest börömohu'o hesi aemo'aeme Sadducee ariböviohu'o ëho jaburo apostle jabesi mu maho garomo dë vörönimareje. ¹⁸ Dë vörönimoromo ri'öromo apostle aribövioho guduamëvoromo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amamu sisë ariböviohu'o gemuore raromareje. ¹⁹ Savoji gagore raromamu vahiromamu gagorovo Badahu nugö'øjade anerahuro rueromo ojoho jiovëhoromo apostle aribövioho sōjēvo va'oromo amonö höröjajadeje. Höröromo uëvadeje: ²⁰ Va'irarijoho God-are amo börömore riravoromo Iesu uehorovoromo mae raromo'iröhe öri hesi jöho majëhirego ae aho'obëhe he barë'irarëjo. ²¹ He barë'irarëjamu hegorovo va'oromo sisonuvamu gagorovo God-are amo börömore ajio riravoromo aevoromo Iesuare jöho majëhijareje.

Ëhi'amu Jew rajo priest börömohu'o hesi ariböviohu'o ëho jaburo rueromo Jew rajo a duvahoho aho'obëhe jöe nugö'öromo uëvareje: Jew rajo a masijoho aho'obëhe ro gemuoro gagovorego no jöe mevo'irarëjo. Mevo'irarëromo jöe nugö'öromo police-oho uëvareje: Savoji gagore aribövioho sō ujuoho ruehëjo. ²² Sō ujuoho ruehëjamu hegorovo va'oromo gavare savoji gagoroho apostle aribövioho bogojëvamu gagorovo vuonorö'ö rueromo Jew rajo a masijoho uëvareje: ²³ Noro va'oromo gavare höjo savoji gago hesi ojoho tugoho titimo'amë'ëro muebejarue aribövioho ojore ojore atovoromo riravoruomamu gëgorovo ojoho jiovoromo osare va'ihö gavare höjo Iesuare aribövioho bogojëvamu. ²⁴ Ëhi uëvamu hegorovo God-are amo börömo atovaje police böviohu'o priest masijohu'o uvareje: Diehi jië'ëro bogo'e höjo. ²⁵ Bogo'e höjamu ae gemuëro rueromo uëvadeje: Jöe hehëjo. Savoji gagore io'amarije aribövioho jaburo God-are amore riravoromo ae aho'obëhe jöe röjëhijaruëjo.

²⁶ Røjëhijaruëjamu hegorovo rue police böviohu'o hesi bëhire raromarue ariböviohu'o ëho jaburo apostle ömo'ö-moho sö ujuoho rue'i va'areje. Va'oromo uvareje: Noehu jabumë guduamëvë'oho ae aho'obëhe no göromo bi-jönimoromo munëro vajamui'aruëromo juhuonivoromo apostle bogo guduamëvë'e ma-sö ujuoho rovareje.

²⁷ Ujuoho rueromo Jew rajo a masijo jabesi nunire rëmamu ë riravareje. Riravamu gagorovo priest börömo-huro uëvadeje: ²⁸ Noro darugo'e jöho mami'e bojëmiromo jemë uëvare höjo: Iesuare ihoroho bogave gemu aho jöho røjëhi'irarijëjo. Röhu jemëro jemesi jö sisëho røjëhi'i arijamu Jerusalem amo rajoho ae aho'obëhe heruomë'e höjo. Ëhi'oromo nimarujëjo Iesu anamu guomade mu hesi i'uoho noro bae'iröhego.

²⁹ Ëhi uëvamu hegorovo Peter'o apostle ioro'iorohu'o jaburo uëvareje: Iae no hejaruëjo röhu jemesi jöho gö jio'i God-are jöho gö jio'ego ëhuni nomë God-are jöho ejaho'ejarëjo a jöho bogajo. ³⁰ God nosi hijo miono'o muebe'amonövade ahuro Iesu ajamamu guomoromo ri'ö-jade höjo jemëro hu ijore ano taemamu guomë'ëro. ³¹ Ri'öjamu God-ro hesi ihoho döro bamoromo uavade höjo: Rojo nasi övo manö hijëjo. Hiromomo ae aho'obëhe jabesi böröme namiromomo maro bamëvo'irane aho jionëjo. Ëhi jioromo öroho jiovëhego Israel rajoho jaburo ue-horo sisëho vuonugego God naro jabesi sisëho dejonö bu'öjëho'irode höjo. ³² God-ro ëhi jië'e muoho vae-jamu nosi nunëro gavë'ëro ë hesi jöho ae majëhijarue höjo. Röhu bogo no gemu majëhi'i God-are Aru'ahohu'o ajamuiromomo ae majëhijaje höjo. Ae rahu God-are jö ejahë'oho Aru'ahoho God-aro baejarue höjo. Amo hu'o ajamuiromomo ae majëhijaje höjo.

³³ Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro vörö'iraeromomo apostle ömo'ö-moho muo'amojöro uvoruo-

madeje. ³⁴ Uvoruomamu jabesi ae gemuëro jöe jövo'ri ri'öjajadeje. Ëa hesi ihoho Gamaliel jiadeje. Hu Pharisee ae jiadeje. Hu Jew rajo jögoru öri röjähijaje ae jiamu ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovoruomadeje. Ëaho Gamaliel-ro ri'öromo a masijo ioro'ioroho uëvadeje: Ëaribövioho rori'o sö va'ego na jö harihe majähijego evaro sionëro sö ruerëjo. ³⁵ Sö ruerëjamu sö ujuoho va'amu evare uëvadeje: Israel rajomë rue Iesuare aribövi muo'amo'i uvarujoho o jabesi örire rabe rabe vae'i uehorovë'oho nadi nuni rumo'ooho ma-vae'i uehorovo avohoromo vaerëjo. ³⁶ Ëhesi bëhoho rabëni ma-bisemu urimo ae gemu hesi ihoho Theudas-ro rovade höjo. Rueromo ae uënövade höjo: Na a böröme jevajëjo. Ëhi uë'ego ae aho'obëhe 400 rabu'e hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Hesi ijore ijore jijihujuvo aëro Theudas anamu guomamu hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'oruomamu hesi muoho sisërë barëromo bogojiade höjo. ³⁷ Ëhi ë'ë'ëro sa'are a jabesi iho baeruo-made majare ae gö hesi ihe Judas Galilee sa'a rajohuro rovade höjo. Rueromo jöe majëhiromo jabesi simanoho huotovëhë'ëro ae aho'obëhe hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Jijihamu aëro Judas'o anamu guomamu ë hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'o barëjade höjo. ³⁸ Va'o barëjë'ego ëhuni naro ave jöho majëhiromo uëvajëjo: ËIesuare aribövioho ma-nunëremu gëromo vuororëmirëjo. Ëhesi bëhoho rabëni jabuhu vae'i nimoruomaje muoho ma-a jabesi mu jiajoho Theudas'o Judas'o jabesi muehu sisërëjadëhi Iesuare aribövi jabesi muohu'o ëhi sisërë'ajëjo. ³⁹ O God-hu bojëmade mu vaejaruohuro jemë jabumë bogo iosirëmi varijënoho jëvajëjo. Iosirëmi'ië'ooho uvo'a'arujëjo: Nani no ae gö'o muorovaruë'i ga'a'arujëjo God'o muorovëvo'iramu.

Jöho ëhi majëhamu hegoroovo ë Jew rajo a masijo-

huro ejahoruomadeje. ⁴⁰ Ejahoromo ae uëvamu apostle aribövioho osaëro sö rovereje. Sö rovamu gagorovo hisuebijëvojöro uëromo apostle-ho uëvareje: Ijoho bogave Iesuare ihoroho jöho aho majëhi'irarijë uënugoromo jiovo rëmö'öjareje. ⁴¹ Rëmö'öjamu uvareje: God-ro no mae uehorovavuë'ëro ëhuni hu uvajëjo: Noehu Iesuare jöëni i'u baejaruoho iae eni javuajëromo nimorohobe Jew rajo a masijehu jiaruire jioromo va'areje. ⁴² Va'ë'ëro Iesuare jö mae majëhinövaroho bogo vuonugo'i majae ëhi God-are amo börömore va'oromo jabesi osare osare va'oromo ae uënövareje: God-hu uavël'ëro böröme namiromo ajamuaje aho iae Iesu höjo. Jöho ëhi majëhi-romo ë hesi öroho röjëhinövareje.

6

Ae aho'obëhe 7-hu ekaresia ajëmiromo moni mu muebë-jëhoröhego ekaresiaehu baejëvare jöhoje.

¹ Ëhi'amu ae magonahe aho'o ro Iesuare aribövi gemuoro havobe va'amu börömoreajadeje. Börömoreajamu Greece huëhu atarue Iesuare ariböviohuro dë vörönëgamu jöe atoromo uvareje: Ijo bajo magonaho doru majae ëhi suvuorëmijaruoho nosi Greece huëhu atarue magonahoho ijo bajoho bogo avoho baejarue höjo. ² Ëhi atamu hegorovo apostle aho'o 12-ho jaburo Iesuare ae magonahe aho'obëhe gemuoro gagovojöro jöe nugö'öjareje. Jöe nugö'öjamu ro gemuoro gagovamu gagorovo uëvareje: Apostle nosi muoho God-are jö majëhijaruoho höjo. Noehu God-are jö majëhijaruoho bogo avoho ma'eno'i moni suvuorëmijarue muohu'o vaejë'oho ëho bogo maho höjo. ³ Aganomë bogo maho jië'e jiaje ëhuni ga'irarije di aho ae aho'obëhe uvarujoho: God-are Aru'ahohuro dë vövöbajo'ere rarovël'ëro jabumë simano mae uehorovarue aribövioho hö uvarujoho ëhi jië'e aho

aho'obēhe 7 ěmino'e jabesi ihoho uövuego noro ě moni muro bamēvego jabumē ěho muebe'irarējo. ⁴ Ęaribövioho 7 jaburo suvuorēmi'irōhe muoho muebe'iramu noro ě muoho vuonugo'i God-are örire jōe atoromo hesi jōho majēhinövo'ejarējo. Ęhuremu uehorovonövo'ejarējo.

⁵ Apostle-ho jaburo ěhi majēhijamu hegorovo ae magonahe aho'obēhe uvareje: Jō mae hōjo. Jō mae hō uvoromo ejēhoromo Stephen baejareje. Stephen Iesu mae uehorovo avohamu God-are Aru'ahēro rumorov'e ae jiadeje. Stephen baeromo Philip Prochorus Nicanor Timon Parmenas Nicolaus ěho jabu'o baejēvareje. Nicolaus mami'e Antioch amore jioromo rovadeje. Urimoho bogo Jew rajo jiadoho ijonö Jew rajo muoho baejadeje. ⁶ Ęaribövioho 7 baejēvonugoromo sö ujuoho va'oromo apostle jabesi nunire rēmareje. Jabesi nunire rēmamu apostle-ho jaburo jabesi jōēni God-are örire jōe atoromo öve simanore bamēvareje ě ijo bajo suvuorēmirōhe muoho vaerōhego.

⁷ Ęhi ě'ě'ero God-are jōho Jerusalem ame bövioho rumorovamu Iesuare ae magonahe Jerusalem raromaruoho ae aho'obēhe jiobe va'adeje. Ae aho'obēhe jiobe va'ojuvo Jew rajo priest ae aho'obēhe Iesuare jōho aevoromo eja-hareje.

Jew rajo a masijehu uēvamu Stephen guduamare jōhoje.

⁸ Ęhi'amu iae God-ro Stephen mabēhe ajamiromo darugoho bojami'ego ěhuro bogo gavarue darugo'e mu masije gö gö ae aho'obēhe jabesi nunire vaenövadeje. ⁹ Mu masijoho vaejamu Jew rajo a ioro'iorohuro ri'öromo Stephen-are jōho aho'ahamijareje. Jō aho'ahamijare aribövioho ioro'iorohuro Cyrene amore Alexandria amore jioromo rov'ěro Jerusalem raromoromo Jew rajehu God rajahijarue osae gemuore gagovoromo God rajahinövareje.

Ĕosa hesi ihoho Jiovo Rēmō'ōjē'e Aribōvi Jabesi Osaho jiadeje. O ioro'iorohuro Cilicia sa'are Asia sa'are jioromo rovē'ero raromareje. Ĕaribōvioho jabu'o Stephen-are jōho aho'ahamareje. ¹⁰ Aho'ahami'ego God-are Aru'ahohuro Stephen simano mae bojami'ego huhu jōvaje jō ahorōhoho bogo eni jēvonōvadeje.

¹¹ Bogo eni jēvamu gagorovo jabumēro a ioro'ioroho ijo bajoho bojēmiromo uēvareje: Jemēro ae aho'obēhe sarerēmiromo uērējo: Noro hejare hōjo Stephen-ro Moses'o God'o jabesi jōho sisē'i jōvavamu. ¹² Ĕhi majēhiromo Jew rajo a duvaho jabesi o jōgoru ōri rōjēhijaru aribōvi jabesi o ae magonahe aho'obēhe jabesi dē vōvōbajo'oho huotovēhamu dē vōrōnimoruomadeje. Dē vōrōnimoruomoromo rueromo Stephen guduamo bava'oromo Jew rajo a masijo jabesi nunire nugareje. ¹³ Jew rajo a masijo jabesi nunire nugoromo a ioro'ioroho sō rovareje jaburo ē a masijo jabesi nunire Stephen-are jōho sarerēmirōhego. Sō rovamu ēho jaburo Jew rajo a masijoho sarerēmiromo uēvareje: Ave iahuro God-are osa bōrōmoho sivoromo Moses-hu bojamuijade jōgorohu'o sivemu sivaje hōjo. ¹⁴ Ĕhesi bēhoho noro hejare hōjo Stephen-ro uvamu: Nazareth rajoho Iesuro God-are osa bōrōmoho dadovoromo Moses-hu bojamuijade muoho aho'o tugoho'i mu i'e bojamui'ajējo. Stephen-ro ēhi jiē'e jō sisēho jōvamu hejare hōjo. ¹⁵ Sarerēmiromo ēhi majēhijamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro Stephen gemu ērimahoromo gavareje hesi nu ano'oho anera jabesi nu ano'o va'ēne jiamu.

7

Israel rajehu God-are jō bijōnimobe rovere jō Stephen-hu majēhijadohoje.

¹ Anera jabesi nu ano'o va'ëne jiamu gagorovo priest börömoḥuro Stephen uavadeje: Jasi jö sisë uövuaroḥo ë jöho na ma jöe o sareri jöe höjo.

² Mae o sareri jöe höjamu hegorovo Stephen-ro uëvadeje: A duvahohu'o agano ioro'iorohu'o naehu jö harihu majëhi'ie'ajoho hehëjo. Urime'i God-ro nosi hije Abraham-are nunire rovade höjo. U'emu Abraham-ro Haran sa'are va'iröhëro ë hesi urimo Mesopotamia sa'are hijamu evare God aji'ere hijaje ahuro hesi örire rovade höjo. ³ Rueromo uavade höjo: Jasi aganoḥo sa'aho vuonugo'i naehu röjahi'irode sa'ahuro ëhuro va'onëjo. ⁴ Ëhi uavamu hegorovo Chaldea sa'aho vuonugo'i Haran sa'are va'oromo ë hijade höjo. Hiromo hesi vavuoho guomamugo God-ro uavamu ave jemëhu raromaruje sa'are ro hijade höjo. ⁵ Rueromo hijamu evare majaroḥo God-ro sa'aho bogo gö bisemu vadu'oḥo bojamade höjo. Bogo bojami'i a'i mae majahiromo uavade höjo: U'emu bojëmi'ejöjo ja'o jasi ujohu'o ave sa'aho bae'irarijeko. Abraham harihu rumo'e jïë'e röhu God-ro ëhi jövade höjo. ⁶ Ëhi uaromo uavade höjo: Jasi ujo ömo'ömohö sa'ae göro va'o raromoruomo'ajëjo. Raromo'iramu ë sa'a rajohuro i'u'e mue huë vavaene bojëmi'iramu jabesi darugoremu raromoromo huë vavaene baebe va'ojuvo vadune aho'obëhe 400 barë'ajëjo. ⁷ Barë'iramu jemesi ujo ömo'ömehu vaejöro i'u'e mu bojëmaje aribövioḥo God naro gëromo i'ue mana bojëmi'ejöjo. I'ue bojëmi'iramu evare jasi ujo ömo'ömohuro ri'öromo ë sa'are jioromo rueröhohö ro ave dirö'ore na rajehiruomo'ajëjo. ⁸ Ëhi mae uanugoromo uavade höjo: Jasi a jabesi sinoḥo tarivo'amobe va'onövorëjo. Ëhuro na uvo'irode höjo: Nasi aribövie jëvajëromo muebejëvo'irode höjo. Ja'o jasi ujo ömo'ömohu'o jemëro ëhi ë'onövorëjo. Ëhi uavë'ëro ijönö Abraham-ro harihohö Isaac baeromo hurae gemu

barëjamu gagorovo sinoho tarijahamu God-are harihu-raejade höjo. Ëhi'amu ijonö Isaac-ro harihoho Jacob baeromo hesi sinoho ëhi tarijahade höjo. Ëhi'amu ijonö Jacob-ro hesi harihe aho'obëhe 12 nosi hijo miono'o jabesi sinoho ëhi tarivëhobe rovade höjo.

⁹ Ëhijo miono'ohuro masijoraeromo Joseph-are mu mahuni dë vörönëgamu hu ae gö imëvoromo mana baejare höjo. Mana baejamu rue imare ariböviohuro Joseph baeromo Egypt sa'are abuejare höjo. Abuejamu God-ro Joseph'o gemu mae juvade höjo. ¹⁰ Joseph'o gemu mae juvoromo Joseph-ro vavaene bae'ego gagoro ajami'ego mae hinövade höjo. Mae hijamu God-ro hu ajamiromo huë mae uehoro mae bojami'ego mu mae vaenövade höjo. Mu mae vaejamu gagorovo Pharaoh Egypt sa'are simano vaejaje ahuro Joseph-are muoho garomo rajahiro mo uavade höjo: Nasi Egypt sa'aho o bövie bise'e avoho muebejehonëjo. ¹¹ Ëhi uavamu muebebe va'ë'ëro iruno'e bogojiego ëma raromarue majaho rovamu ae aho'obëhe nume Egypt sa'are ave Canaan sa'are raromaruohuro huë vavaeni döro raromare höjo. Raromoromo nosi hijo miono'ohuro ie nahoromo gavare höjo bogojiamu. ¹² Ie bogojiamu gagorovo Jacob-ro hejade uvavamu: Nume Egypt sa'are iruno'e iae jiajëjamu hegorovo hesi harihu ömo'ömoho uëvade höjo: Egypt sa'aro abueromo iruno'e imoromo ujuoho ruerëjo. Ruerëjamu aevoromo Egypt abuejare höjo. ¹³ Abuejë'ëro vuonorö'öromomo Canaan sa'are rojomareje. Rojomë'ëro röhu maho Egypt abuejamu gagorovo Joseph-ro huruohoromo uëvade höjo: Na jemesi öe jevajëjo. Ëhi uëvamu Egypt sa'are simano vaejaje ahuro Joseph-are agano jabesi jöho hejade höjo. ¹⁴ Hejamu Joseph-ro jöe nugö'öromomo vavuoho uavade höjo: Ja'o agano ioro'iorohu'o Egypt sa'aro ruerëjo.

Ĕaganoho aho'obēhe 75 ĕmino'e jiade hōjo. ¹⁵ Jōe nugō'ō-jamu hegorovo Jacob'o hesi aganohu'o Egypt abueruo-made hōjo. Abuejē'ēro ĕ vuovēvade hōjo. ¹⁶ Vuovēvamu jabesi sinoho vuonorō'ō ujuoho rojomoromo Shechem amore ĕ guavare hōjo mami'e jabesi hije Abraham-ro Hamor rajo aribōvioho monie bojēmiromo ĕ sa'aho imē'ēro.

¹⁷ Guavamu nosi hijo miono'e Egypt raromaruohuro ae aho'obēhe jiohe ruejuvo God-hu mami'e hesi ujo ajēmi'i Abraham uavadēhi ēhi ajēmi'irōhe majaho dunovade hōjo. ¹⁸ Dunovamu gagorovo sa'are simano vaejaje ae gö Joseph bogo gavadohuro ri'ōromo Egypt sa'aho muebejade hōjo. ¹⁹ Egypt mueberomo nosi aribōvioho sarerēminōvade hōjo. Sarerēmiromo nosi hijo miono'oho sisē vaejēvoromo uēvade hōjo: Jemesi harihu ininoho amonō bahiromo ēhuro vuonugo'amego vuovēho'irajo. Uē'ego ēhi ĕ'onōvare hōjo. ²⁰ Ĕhi'amu Moses rahade hōjo. Aharihu hesi nu ano'oho mabēhe jiade hōjo. Nu ano'oho mae jiamu hesi vēmu vavu'ohuro jabesi osare muohujuvo manaere niō'i gemu barējade hōjo. ²¹ Manaere niō'i gemu barējamu gagorovo amonō banugare hōjo. Banugamu gagorovo sa'are simano vaejaje a hesi abojohuro rue'i gavade Moses raromamu gagorovo baeromo va'o hesi muohade hōjo. Muohamu bōviraejade hōjo. ²² Bōviraejamu Egypt rajohuro jabesi mu mae jō mae bōvie bise'e rōjahijamu bae barējade hōjo. Bae barējē'ēro jō bōrōmo jōvoromo mu masijo vae'amaje ae jiade hōjo.

²³ Ĕhi'ojuvo Moses vadune aho'obēhe 40 barējamu gagorovo huro uehorovoromo uvade hōjo: Jaruvoho na va'oromo nasi Israel rajo aribōvioho gē'ejōjo gē'i diehi raromego. ²⁴ Ĕhi uvonugoromo va'i gavade Egypt raje ae gemuēro Israel raje ae gemu hesi ōrire mu sisē vaejamu gagorovo Israel rajoho ajamiromo Egypt rajoho i'ue mana

bojamiromo ano bamade höjo. ²⁵ Ano bamoromo uvade höjo: Nani nasi ariböviohuro uehorovoromo uvarue höjo: God-ro nörö ua'iramu nöröro no ajamui'iramu avare darugore raromaruoho vuonugo'i va'o mae raro-mo'ejarëjo. Ëhi uvarue hö uvadoho bogo ëhioho jiade höjo. ²⁶ Ëhi'ë'ëro nörö Moses-ro gavade höjo Israel raje niö'iro muororovamu. Muororovamu gëgorovo ahëvë'i uëvade höjo: A niö'imë agane gemuoho jëvajëjo. Röhu jemë rabëni muorovarujëjo. ²⁷ Ëhi uëvamu hegorovo mu sisë vaejade ahuro ri'öromo Moses övëro rori'o biduo-hö'öromo uavade höjo: Ja raro ua'ego böröme vaeromo nosi muoho garomo ahavuanuëjo. ²⁸ Ja nëri Egypt rajo ananëhi na ja ëhi anego'iro ë'anuëjo. ²⁹ Ëhi uavamu hejë'i Moses-ro Egypt sa'are jioromo ju'ebirromo va'adoho va'o Midian sa'are ë hijade höjo. Ëhiromo harihe niö'i ömëvade höjo.

³⁰ Harihe niö'i ömëvoromo hijuvo vadune aho'obëhe 40 barëjamu Moses-ro a rumo'e sa'are Sinai dahoru bëhire nami'i gavade höjo ijo hisue vënehu ravo'ego anerae gemu ririre hijamu. ³¹ Ëhijamu gagorovo tiöromo avoho ga'i bëhire va'ihö hejade höjo Badaro uavavamu: ³² Na jasi hijo miono'e Abraham Isaac Jacob muebejë-vaje aho God jevajëjo. God jevajëjamu hegorovo Moses-ro avoho ga'ië'adoho juhuonivoromo butubutumoromo bogo avoho gavade höjo. ³³ Bogo avoho gavamu Badaro uavade höjo: Ave sa'aho nasi sa'ae jiaje na mae uehorovevoromo höru guduoho jijövëjo. ³⁴ Naro iae gëvode höjo nasi ariböviohuro Egypt sa'are sisë'i raromamu gavë'i hejode höjo jabumë hara'uavavamu. Ëhuni na ruvebijë'e jevajëjo jabumë ajëmego sisë'i raromaruoho vuonugo'i mae raromoröhego. Ëhi jië'e jiaje ri'öjego na ramö'öjego Egypt sa'aro va'ëjo. God-ro Moses-are örire

ëhi uavade höjo.

³⁵ Ëaho iae Moses höjo. Urimë'i Israel rajo ariböviohuro ë ae gemuoho bijönimoromo uaruomade höjo: Ja raro ualego böröme vaeromo nosi muoho gavanuëjo. Israel rajo ariböviohuro Moses ëhi bijönimoruomamu God-ro hu baejade höjo. God-ro hu baeromo mu börömoho bojamade höjo. Ëhesi bëhoho God-ro uavamu vënehu ravade ijo hisu ririre hijade anerahuro Moses nugö'öjamu Egypt sa'are abueromo a böröme namiromo Israel rajo aribövioho vavaene jëvamu baejëvoromo maro bamëvade höjo. Ëhi jië'e mu börömoho God-ro Moses bojamade höjo. ³⁶ Ëae gemuoho Moses-ro Egypt sa'are hiromo bogo gavarue vörö'e muoho vae'amoromo Israel rajoho Egypt sa'are jioromo sÿjëvo va'adoho va'o jovo e'ure jovo ihe Kavüë'e Jovore darugo'e muoho vaeromo sÿjëvo va'adoho va'o a rumo'e sa'are darugo'e muoho vae'amobe va'ojuvo vadune aho'obëhe 40 barëjade höjo. ³⁷ Ëae gemuoho Moses-ro Israel rajoho uëvade höjo: God-hu na remö'öjamu rovodëhi jö hesiro baeromo majëhi'iröhe a göhu'o huro ëhi nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajëjo. Ëhi uëvade höjo. ³⁸ Ëae gemuoho Moses Israel rajehu a rumo'e sa'are gagovoromo raromaruire hu'o ë gemuore hijade höjo. Hu Sinai dahorure hiromo anera hesi jöho baeromo anumiae abo hijo miono'oho majëhinövo numeho jabesi jöho aruhiae ajio aneraho majahinövade höjo. A i'ovëvo'iröhe jöho God-aro baejade höjo nosi örire bojamui'iröhëro.

³⁹ Ëhi ë'amu nosi hijo miono'ohuro Moses-are jöho bogo ejahare höjo. Bogo ejaho'irögoro a'i Moses jua-hamiromo Egypt sa'are vuonorö'ö va'irögoro ë'are höjo. ⁴⁰ Va'irögoro Aaron uaruomade höjo: Inömo ho avo-ho'amego no ëho masije hö uvoromo jabesi ijore ijore

jijiholararëjo. A'i Moses sôjavuo rovade aho no bogo gavaruëjo hu dinö'e höjo. ⁴¹ Èhi atonugoromo cow harihu nu ano'o va'ëne inömo avohoromo uvare höjo: Ave inömo darugo'ego ma-hu gemu uehorovonövo'ëjarëjo. Èhi uvoromo mie muo'amoromo vëniro mueromo rajahiro bahijahare höjo. Jabumë övehu avohare inömo èho uvare höjo: Börömo höromo hesi ihoro söröho ijare höjo. ⁴² Èhi'amu gagorovo God-ro jabesinö dejoho bul'öromo uëvade höjo: Jemëro jije mujöre èho rajëhibe va'orëjo. Jemëhu nëgajëhi èhi ë'orëjo. Èhesi jöho jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi surire jajivoromo uvë'e höjo: God-ro uëvajëjo: Israel rajomë mie muo'amoromo vëniro mueromo bahibe a rumo'e sa'are vadune aho'o 40 jijiharije höjo. Na jemë na rajehi'i ë'arije höjo. Bogajo. ⁴³ A'i ae gö jabesi god ihe Moloch ë hesi niögu javuoho baeromo jijiharije höjo. Ae gö jabesi god ihe Raphan hesi jiji nu ano'oho baeromo jijiharije höjo. Èinömo sisëho jemesi övëro avoho'amarije höjo uvene aho röjahi'irarijëro. Èhuni na jemë rëmö'ö'ejöjo öre ëgoro va'oromo Babylon iosiramiro rori'o va'oraromo'irarijego. God-are surire jöho èhi jajivë'e höjo.

⁴⁴ Nosi hijo miono'ehu a rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare God-are niögu javu börömo jabesi örire jiade höjo jaburo èho garomo uvoröhego: God-ro no'o gemu mae juvaje hö uvoröhego. Èjavu vaeröhe hesi öroho God-ro röjahijamu Moses-ro èho garomo ae uëvamu èhi vaejare höjo. ⁴⁵ Vaejamu nosi hijo miono'ohuro baejare höjo. Baejë'ëro vuovëvamu jabesi ujoho jaburo baejare höjo. Baeromo Joshua-are ijore va'oromo ave sa'are rueromo gavare höjo urimore raromare aribövioho God-ro bisihö'öjëvamu gagorovo ave sa'aho baeromo javu börömo è bamare höjo. Bamamu javuoho ë jiobe ruejuvo David-ro böröme namiromo Israel muebejëvade

höjo. ⁴⁶ Muebejëvoromo mu mae vaeromo God-ro hu mae uehorovamu uvade höjo: Na negajëjo javu maho vaejogo Jacob muebenövade aho God-ro ë hiröhego. ⁴⁷ Röhu hu bogo a'i Solomon-ro God-ni javu maho vaejahade höjo.

⁴⁸ Èhi è'ade höjo röhu God dö mare hijajëro aehu övehu vaejharue osaroho bogo hijaje höjo. Osare bogo hijaje jöho jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro jajivoromo uvë'e höjo:

⁴⁹ Badaro uvavohijajo: Na hijajoho ö'idöre höjo.

Höroho sa'are bamaje höjo.

Èhi jië'oho diehi jië'e javue nanioho vaerëjo.

Nuho'irode osaho dinö'e avohorëjo.

⁵⁰ Jemë bogo eni jëvo'ajëjo naro nasi övëro ave inömoho aho'obëhe bamë'ëro jevë'ëro.

God-are surire èhi jajivë'e höjo.

⁵¹ Sareri hia'i biriri'e aribövie jëvajëjo. Dë vövöbajo'oho gö gö uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Hia'e tugohë'e aribövie jëvajëjo. Jemesi hijo miono'ehu ë'onövarëhi èhi ë'aruje höjo. God-are Aru'ahoho bijönimobe rovaruje höjo. ⁵² God-are jö majëhijarue aribövioho jemesi hijo miono'oho rabu'e aribövioho bogo sisë vaejëvare höjo. Mami gö'e God-ro ae rëmö'öjamu jaburo ae majëhiromo uëbe rovere höjo: God-are mu ma vaejaje aho rue'a'ajë uëvare höjo röhu jemesi hijo miono'ohuro muo'amare höjo. O avevejö'e jemëro God-are mu ma vaejaje aho a sisë jabesi övore bojëmamu anare höjo. Èho jemesi sisë höjo.

⁵³ Jemesi jöëni aneraëro jö börömoho God-aro baeromo bojëmare höjo. Röhu jemëro bogo ejaharije höjo.

Stephen munëhu vajamiromo ano bamare jöhoje.

⁵⁴ Stephen-ro jöho èhi majëhijamu hejë'i Jew rajo ariböviohuro hesi örire dë vörönëgamu vörö'iraeromo ane vuogigimoruomadeje. ⁵⁵ Ane vuogigimamu God-are

Aru'ahohuro hesi darugohuro Stephen-are dë vövöbajojere rarovamu ö'idöre sioroho gavadeje God ajivo'ego Iesuro God-are övo manö namijamu. ⁵⁶ Iesu ë namijamu gagorovo uëvadeje: Arueho gahëjo. Na gavajëjo ö'idöho arorovo'ego God-are A Mahuro hesi övo manö nami'ego.

⁵⁷ Èhi uëvamu hejë'i rueho jaburo jö'le dadovoromo hia'e övo hitahiëro tugohoromo ma-darugo'o tutuvo rueruomoromo Stephen ruë numë baba'amoromo riravareje. ⁵⁸ Riravoromo jagu bava'oromo rori'o nugaromo munëro vajamiruomadeje. Munëro vajami'irögororo urimo utaho'amojöëni niögoho jövo bahiruomadeje a i'e gemu Saul-ro muebejëhoröhego. ⁵⁹ Niögoho bahinugaromo munëro vajamemu vajamijamu Stephen-ro uavadeje: Bada Iesu nasi aru'ahoho baejehego jasi örire ö'iröjo. ⁶⁰ Èhi uanugaromo ague aho hiromo ma-darugo'o uvadeje: Bada ave aribövi jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhëjo. Èhi uvoromo guomadeje.

8

¹ Stephen guomamu gagorovo Saul-ro uvadeje: Stephen anaroho iae mae höjo.

Saul-hu ekaresia sisë vaejëvobe juvade jöhoje.

Èhi'amu evare majare aëro aevoromo ekaresiae Jerusalem raromaruoho mu sisë bëhe vaejëvonövareje. Vaejëvamu Iesuarë aribövioho aho'obëhe Jerusalem jioromo huruomoromo adovoromo va'o Judea sa'are Samaria sa'are dirö'e göro göro raromobe va'areje. Apostle ömo'ömohuremu èhi ë Jerusalem raromareje. ² Amo God uehorovarue a ioro'iorohuro Stephen-are jöëni darugo'o nierusuburu'e bamoromo hesi sinoho guavareje.

³ Guavamu Saul-ro ekaresiae aho'obëhe ijumëvo'i ë'onövadeje. Ijumëvo'irögororo osare osare va'oromo

Iesuare aho magonahoho guduamo'amoromo ruho ujuoho rueromo savoji gagore io'amonövadeje.

Philip-hu Iesuare jö bava'oromo Samaria sa'a rajo majëhi-jade jöhoje.

⁴ Iae huruomoromo va'are ariböviohuro dirö'e göro göro Iesuare jöho majëhibe va'onövareje. ⁵ Èhi majëhibe va'oromo iae Philip-ro Samaria rajo jabesi amo börömore va'adeje. Va'oromo majëhiromo uëvadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo. ⁶ Èhi jië'e jöho majëhi'ego Samaria raje ae aho'obëhe jaburo hesi jöhuremu avoho henövareje. Hesi jöho heromo ganövareje Philip-ro darugo'e muoho vae'amo'ego. ⁷ Vae'ego aru'aho sisëhuro jö'e dadovoromo a dëre jioromo suorovo va'onövareje. Övo höru'e vuovëhë'e höru sisë'e èhi jië'e aribövioho marë'amonövadeje. ⁸ Èhi'o'ego Samaria aribövioho nimorohëvo avohonövadeje.

⁹ Nimorohamu ae gemuëro ë amore hijadeje. Èa hesi ihoho Simon jadeje. Simon-ro iro oso'e vaebe rovamu Samaria sa'a raje ae aho'obëhe garomo jöe barëjëvadeje. Jöe barë'ego huro uënövadeje: Na a böröme jevajëjo. ¹⁰ Èhi uë'ego amo raje ae aho'obëhe ininore va'o masijore avoho heromo uvonövareje: Nani Simon hu God-are vörö röjahuijaje ae hesi ihoho Vörö'e A Börömoho höjo. ¹¹ Iro oso'e majae ëgobövie vaebe rovë'ëro ëhuni ë sa'a rajoho jöe barëjëvo'ego hesi jöhuremu avoho henövareje. ¹² Hesi jöhuremu hejë'ëro hejareje Philip-ro jö maho majëhiromo uëvamu: God-hu böröme namiromo muebejavuaje majaho rovë'e höjo. Iesu Keriso-are ihoho böröme höjo. Èhi jië'e jö maho Philip-ro majëhi'ego Samaria rajo a'o magonaho'o mae uehorovoromo bapataeto vaenövareje.

¹³ Röhu iae Simon hu'o mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo bapataeto vaeromo Philip'o gemu mae juvonövadeje. Juvoromo ganövade Philip-ro bogo gavarue darugo'e mue gö gö vae'ego garomo tiönövadeje.

¹⁴ Ĕhi'amu apostle ömo'öme Jerusalem raromaruohuro hejare uvavamu: Samaria rajohuro God-are jöho ejaharuëjamu hegorovo Peter'o John'o rëmö'öjëvareje Samaria va'oröhego. ¹⁵⁻¹⁶ Rëmö'öjëvamu Peter'o John'o va'aroho va'o Samaria höröjareje. Hörönugoromo gavare God-are Aru'ahoho Samaria rajo jabesi öriroho bogo ruvebijë'e jabumë Bada Iesuare ihoro ma-bapataeto vaejë'e jiamu gagorovo God ëninamiromo uavareje Iesuare ariböviohuro Aru'ahoho baeruumoröhego. ¹⁷ Ĕninamiromo simane öve taemëhamu God-are Aru'ahoho baeruumadeje.

¹⁸ Simane öve taemëho'ego Aru'ahoho baeruumamu gëgorovo Simon-ro ri'öromo Peter'o John'o uëvadeje: Naro ijo baje bojëmi'ejöjo. ¹⁹ Ĕhuni jemëro daruge bojemego na'o bae'iröjo ëhuro ae rahuare rahuare simanore öve bamego God-are Aru'ahoho baeruumo'iröhe höjo.

²⁰ Ĕhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi moniohu'o vënëro ravëvo'ajëjo. Jero uvanuëjo: Naro monie bojamiromo ëhuro Aru'aho ae gö bojëmi'irode darugoho bae'ejöjo. Röhu ëhi jië'e darugoho hesi God-are suvuore höjo. ²¹ God-are nuniroho jasi dë vövöbajo'oho bogo maho jio'ego ja bogo no'oho havo'anuëjo. ²² Ĕhuni sisë uehorovanuoho vuonugo'i Bada uavego mae jië'oho jasi uehoro sisëho uehorovoromo vuonugaho'irajo. ²³ Iae na gavajoho jero ganiganimoromo mu sisë uehorovo'i hi'ego ëhuro jasi dë vövöbajo'oho ma-sisëremu rarovavë'e höjo. ²⁴ Ĕhi uavamu hegorovo Simon-ro Peter'o John'o uëvadeje: Jemëro Badare öroro ëninamego huro ajemego jemëhu uevarije i'uoho bogo bae'iröjo.

²⁵ Ĕhi'amu Peter'o John'o Badahu mu rabe vaejamu gavare jōho majēhinugoromo vuonorō'ōromo Iesuare jō maho Samaria rajo jabesi amore amore majēhibe va'aroho va'o Jerusalem hörōjareje.

Philip-hu Iesuare jō majahijamu Ethiopia sa'a rajehu heromo mae uehorovade jōhoje.

²⁶ Ĕhi'amu Badare anerahuro Philip uavadeje: De ri'ōromo va'iranoho arue Jerusalem jioromo anume Gaza abuejarue ōroro hörōnējo. A rumo'e sa'are va'arue ōroho uavajējo. ²⁷ Ĕhi uavamu hegorovo ri'ōromo va'adeje. Va'ihō gavadeje Ethiopia sa'a raje aho ōrēro rova'amu. Ĕaho Ethiopia sa'are simano vaejaje magonaho Candace uvaruoho ě magonaho hesi mu vaejahaje a bōrōme jiadeje. Hesi mu vaejahaje a bōrōmēro jiē'ero huro ě magonaho hesi inōmo inōmoho aho'obēhe muebejahanōvadeje. Hesi muho ěhi jiadeje. Urimē'i God rajahi'i Jerusalem va'ē'ero ²⁸ vuonorō'ōromo maratu dōre hiromo miohuro jaguvamu va'ē'i suri surire jōho adahobe va'adeje. Surire jōho ěho Isaiah God-are jō majēhinōvade ahu jajivade jōho jiadeje. ²⁹ Surire jōho adahobe va'amu gavē'i God-are Aru'ahohuro Philip uavadeje: Va'oromo arue maratuore hiromo va'aje aho bihorohoro ajio hu'o hiromo va'onējo.

³⁰ Hiromo va'onējamu hegorovo Philip-ro tutuvo va'oromo hejade rue Ethiopia rajohuro Isaiah-are surire jōho adahamu hegoro uavadeje: Ĕjō adahanuoho na ja hejanuējo o bogajo. ³¹ Ruehuro uavadeje: Aehu bēhi bogo rōjehijē'oho na diehi hejōrajo. Rojomoromo na'o hijego va'arējo. ³² Ĕhi uavamu hegorovo Philip-ro ajio hu'o hijadeje. Hiromo gavadeje Ethiopia rajohuro ave jōho adahamu.

Vaevē'oho sheep ano'i hu'irae va'aruēhi ěhi bava'are hōjo.

Sheep harihu u tarivahego bogo uë'uëvë'e namijajëhi ëhi jörume namijade höjo.

³³ Aëro hesi iho mu'uvahamu aho bogo ajamiromo hesi jö maho jövade höjo.

Raro hesi aboji harihu'o jabesi jöho majahui'ajëjo.

Aboji harihu'o rumo'e ave sa'are hijadoho iae barëjë'e höjo.

³⁴ Ëjöhö adahoromo rue Ethiopia rajo a börömhuro Philip uavadeje: Ave jöho na uevego hejöjo. Jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro rahuare jöe jajivë'e höjo. Na hesi jöe o ae gö hesi jöe jajivade höjo. ³⁵ Ëhi uavamu hegorovo Philip-ro ë adahade jöho aevoromo Iesuare jö maho majahijamu Ethiopia rajohuro hejadeje. ³⁶ Heromo örëro va'ihö gavare jove jiamu gagorovo rue a börömhuro Philip uavadeje: Ëhuro gavëjo jove jiego. Naehu avevejö'e bapataeto vaejë'oho na mae höjo o sisë höjo. ³⁷ [Mae o sisë höjamu Philip-ro uavadeje: Ja jasi dë vövöbajo'e aho'o mae uehorovë'ohuro bapataeto vaejë'oho iae mae höjo. Iae mae höjamu ruehuro uavadeje: Io'ajo. Iae na mae uehorovoromo uvajëjo: Iesu Keriso iae God-are Harihe höjo.] ³⁸ Ëhi uanugoromo maratu jagu bava'ajoho ëhi namijöro uavadeje. Namijamu Philip'o ë a börömhuro'o jaburo niö'iro jovore abueromo Philip-ro ë aho bapataeto vaejadeje. ³⁹ Bapataeto vaeromo jovore jioromo rojomareje. Rojomamu gavë'i Badare Aru'ahohuro Philip ma-majioho hu'irae baeromo va'adeje. Va'amu Ethiopia rajo a börömhuro ijoho hu bogo gavadeje. Bogo ga'irögoro maratuore ajio hiromo nimorohobe va'adeje. ⁴⁰ Va'amu Philip-ro gavadeje mami'e Ashdod amore rovë'e jiamu. Ashdod rueromo amore amore höröbe jö maho majëhibe ruejuvo Caesarea amore höröromo ë hijadeje.

9

Saul-hu aevoromo Christian vaejade jöhoje.

¹ Ëhi'amu Saul-ro bogo vuonugo'i Badare aribövioho muo'amo'i ma-vöröëremu jövonövadeje. Ma-vöröëremu jövä'ëro Jerusalem ajiomoromo va'oromo Jew rajo priest börömoho uavadeje: ² Na negajëjo jero surire jajivoromo i'imemego na Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare i'imëmego jaburo garomo uvo'iröhego: Nörö priest börömo hesi ihoro rov'e höjo. Jabuhu ëhi uv'e'oho ue'iramu naro gë'irode ae o magonahe Iesuarue örire jijihamu gav'e'oho naro gud-uamëvoromo Jerusalem amore vuonorö'ö ujuoho rue'e-jöjo.

³ Ëhi ël'ë'ëro iae va'adeje. Va'adoho va'o Damascus amore hörö'i gavade ajoho ma-majioho ö'idöre jioromo ruvebiromo hu ajivamu gav'e'i ⁴ sa'are behumorovoromo hejadeje ëhi uvavamu: Asë'e Saul ja rabëni sisë vaejevanue höjo.

⁵ Sisë vaejevanue höjamu uavadeje: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uavadeje: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo. ⁶ Röhu ri'öromo va'oromo Hiromu amore hinëjo. Hiromu he'a'anuejo ae gemuëro ua'iramu: Jero ëhi ëhi ël'ëjo.

⁷ Ëhi uavamu Saul'o va'are ariböviohuro aho bogo ga'i ma-huëhemu heromo ma-jörume riravareje. ⁸ Ma-jörume riravamu Saul-ro sa'are raromadohuro ri'öromo nune dadovo'i röhu öri ari'oho bogo gavadeje. Öri ari'oho bogo gavamu gagorovo rueho jaburo öväro ma'eno bava'oromo Damascus amore suorovareje. ⁹ Suorovonugoromo Saul-ro öri ari'oho bogo gav'e'ioho jovoho bogo ijë'e mahijuvo majae niö'i gemu barëjadeje.

¹⁰ Majae niö'i gemu barëjamu Iesuarue ae gemu hesi ihe Ananias Damascus amore hiromu nia'ovo'iraeromo

gavadeje Badaro rueromo uavamu: Ananias-ajo. Ĕhi uavamu ruehuro uavadeje: Bada na aviae jevajęjo. ¹¹ Na aviae jevajęjamu Badaro uavadeje: De ri'ōromo ōri ihe Ahorirehu Va'arue Ōroro va'onęjo. Va'oromo Judas-are osaro hōrōromo uęņęjo: Tarsus amo rajo a ihe Saul na ęho jiajęjo. Na hu ga'i rovode hōjo. Ĕhi uęņęjo. Iae hu parie vaejajęjo. ¹² Urimę'i huro nia'ovo'iraeromo gavade hōjo ae gemu Ananias-ro rueromo hesi ōvoho sinore bamamu nunoho maręjōro. Ĕhuni va'oromo gavęjo. ¹³ Ĕhi uavamu hegorovo Ananias-ro uavadeje: Bada iae mae hōjo rōhu na hejode hōjo ae aho'obęhe Saul-are jō sisęho uevamu hejode hōjo. Jaburo uevare hōjo: Huro Jerusalem amore hiro mu jasi aribōvioho mu sisę bęhe vaejęvo'i hijade hōjo. ¹⁴ Mu sisę vaejęvę'ęro Jerusalem priest masijo jabesi darugoho baeromo aviae rovę'e hōjo ęhuro ae rahu ja uehorovavę'oho guduamo ujuoho va'o baręrōhęro. ¹⁵ Ĕhi uavamu Badaro uavadeje: O-ajo. Va'ęjo. Ĕhesi bęhoho naro ę iaho baeję'e jevajęjo huro nasi muoho vaerōhego. Huro nasi jōho bava'oromo sa'a ioro'ioro rajo aribōvioho jabesi a masijoho Israel rajo aribōvioho huruoho majęhibe juvego ae aho'obęhe heruomorōhego ęhuni na Saul baejode hōjo. ¹⁶ Baeję'ęro naro hu rōjahi'ejōjo huro garōhego huhu nasi jōęni vi'ęhe huę vavaene rabe bae'irōhoho diehi jię'e jiego garōhego.

¹⁷ Ĕhi uavamu hegorovo Ananias-ro va'adoho os-are rumo va'oromo ōvoho Saul-are sinore bamoromo uavadeje: Ōho Saul-ajo. Badaro remō'ōjamu rovode hōjo. Ja ave amore rue'irōgoro ōrire gavane aho Iesuro remō'ōjade hōjo naro rueromo ajamego jasi nunoho marę'i God-are Aru'ahohuro jasi dę vōvōbajo'ere abueromo rarovavo'irōhego. ¹⁸ Ĕhi uavamu gavę'i hio-baro ginioru nu ano'o va'ęnoho Saul-are nunire jioromo sa'are rireromo rovamu nunoho maręjadeje. Maręjamu

ri'öromo bapataeto vaejadeje. ¹⁹ Bapataeto vaenugoromo ie inugoromo röhu maho biririvoromo mae hijadeje.

Saul-hu Damascus amore hiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

Mae hijë'ëro Iesuare ariböviohu'o Damascus hijamu majae ma-gemu niö'i barëjadeje. ²⁰ Hiromo ma-burëro aevoromo Jew rajehu God rajahjarue osare osare Iesuare jöho majëhibe juvadeje. Majëhiromo uënövadeje: Iesu iae God-are Harihe höjo.

²¹ God-are Harihe hö uëvamu heromo tiöromo uarovareje: Asë'e ë aho Saul na ae gemuoho höjo o ae gö höjo. Èhesi bëhoho Saul Jerusalem hiromo bogo ëhioho ë'onövade höjo. A'i Iesu uehorovarue aribövioho muo'amonövade höjo. Muo'amë'ëro huhu ave rovade hesi bëhoho Iesuare aribövioho guduamo ujuoho va'oromo Jew rajo priest masijoho i'imëmego baejëvo'iröhego ëhuni rovade höjo. Èhi jjë'oho hu diehi'oromo Iesuare jöho majahuijajëjo.

²² Èhi uarovamu Saul-ro biririvo avohoromo jöho jövobe va'oromo majëhiromo uënövadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho Iesu höjo. Èhi uëromo ë jö bëhoho avoho garomo hejë'ëro darugo'o majëhijamu hegorovo Jew raje Damascus amore raromaruoho jabuhu Saul-are jö aho'iröhoho bogo eni jioruomadeje.

²³ Bogo eni jioruomamu ëhi'ojuvo majae aho'obëhe barëjamu Jew rajohuro gagovoromo Saul ano'i atareje. ²⁴ Ano'i atamu ë jöho heromo ae göëro Saul majahijadeje. Röhu jene vö'öe majae vahie Jew rajo ariböviohuro Damascus amo rejo ojore ojore atovo raromareje Saul hörö rovego ano'iro. ²⁵ Èhi'obe va'ojuvo hujeji vahie

gemu evare Saul-are aemo'aemohuro uavamu niomoniomo bojö gagore abo hijadeje. Abo hijamu ö'ëro beromo ma-saginiëri ö'ire ma'enë'i rejo sigagure ö'oho a'ohö'öjè'i ma-u'emu ba'amamu je'onö ruvebi sa'are ravo'amoromo va'adeje.

Saul-hu Jerusalem amore va'oromo ë'ade jöhoje.

²⁶ Va'oromo Jerusalem höröjadeje. Höröromo Iesuare ariböviohu'o gemu mae juvo'i ë'o gavadeje. Juvo'ia'amu gagorovo rue ariböviohuro uvareje: Nani Saul bogo Iesuare aehu jio'i ma-sareramuijajëromo juhuonamiruo-madeje. ²⁷ Juhuonamijamu gagorovo Iesuare ae gemu Barnabas-ro Saul ajamiromo hu'irae baeromo apostle jabesi örire rovadeje. Rueromo uëvadeje: Saul urimo mu sisë vaenövadëhioho bogo ëhioho vae'i a'i Damascus örire va'ihö gavade höjo Badaro bihoromo jöe ëhi ëhi majahijamu. Jöe ëhi ëhi majahijamu hegorovo Damascus va'oromo darugo'o maëro Iesuare jöho majëhibe juvade höjo. Ëhuni jaruvoho Saul hu a mae höjo. ²⁸ Ëhi'amu gagorovo Saul-ro Iesuare ariböviohu'o gemu mae hi juvadeje. Hi juvoromo biririvoromo Badare jöho Jerusalem ame bövioho majëhibe juvadeje. ²⁹ Majëhibe juvoromo Jew rajehu Greece huëhu atarue ariböviohu'o Iesuare jöho jövoromo jö aho'ahamirovareje. Jö aho'ahamirovoromo rueho jaburo Saul ano'irögoro ë'areje. ³⁰ Ano'ia'amu gagorovo Iesu uehorovarue ö mueno'o ömo'ömohuro Saul hu'irae baeromo Caesarea amore abuejaroho abo nugö'öjamu hesi amëro Tarsus va'adeje.

³¹ Va'amu Judea sa'are Galilee sa'are Samaria sa'are jioruomaje ekaresia ariböviohuro huë vavaeni'e raromaro ho barë'i mae raromareje. Mae raromamu God-are Aru'ahohuro ekaresiaho ajëmamumu Bada mae ue-

horovoromo biririvobe va'amu ae aho'obêhe jêvobe va'adeje.

Peter-hu Lydda amore Joppa amore va'o hiromo ë'ade jôhoje.

³² Èhi'ego Peter-ro amore amore juvonövadeje. Juvoromo iae God-are aribövioho gë'iro Lydda amore abueromo ë hijadeje. ³³ Hiromo gavadeje ae gemu hesi ihe Aeneas övo hörü'e vuovahë'ëro maratuoremu raromamu. Mami'e aevoromo raromobe rovadoho vadune aho'obêhe 8 barëjê'e jiadeje. ³⁴ Raromamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Aeneas Iesu Kerisoro jasi sinoho avohahajêjo êhuro mae javojöro. Êhuni ri'öromu jaehu raromanue maratuoho avoho bamêjo. Èhi uavamu hejê'i ma-burëro ri'öjadeje. ³⁵ Ri'öromu juvamu Lydda amo rajohu'o Sharon sa'a rajohu'o ae aho'obêhe Aeneas garomo aevoromo Badare ijore ijore jijihadeje.

³⁶ Èhi'amu Iesuare magonahe gemu hesi ihe Tabitha Joppa amore hijadeje. Hesi ihoho Greece huêhu uvaruoho Dorcas-je. Dorcas iho bêhoho mi ihe deer-je. Huro hiromo huë baejê'e muoho vaeromo ae ajëminövadeje. ³⁷ Ae ajëmiromu ijonö guomo guome baeromo guomadeje. Guomamu hesi sinoho u'oromo baeromo javu döre osare ajio bamareje. ³⁸ Bamamu Iesuare ariböviohuro hejareje uvavamu: Peter-ro Lydda amore hijajê uvamu hegoro öroho bogo ëgoho jië'ego ae niö'i uëvareje: Va'irarijoho Peter uavego ma-burëro rue'irajo. Rue'irajamu va'o majahijareje. ³⁹ Majahijamu hegorovo Peter-ro ri'öromu jabu'o rovamu hu'irae baeromo döre osare iojiomareje. Iojiomamu magonaho doru ömo'ömhuro nierusuburu'e bamê'i Peter-are bêhire ro ruë numë gagovo rova'o rojomoromo Dorcas-hu jabu'o hijê'i sigohi'amade niögoho Peter-ro gajöro röjahijareje. ⁴⁰ Röjahijamu huro jabumê

aho'obēhe ē dōre osare jēvamu rēmō'ōjamu va'o barē-jadeje. Va'amu Peter-ro ague aho hiromo God-are ōrire ēninamiromo huotorovoromo sinoho garomo uavadeje: Tabitha ri'ōjējo. Ri'ōjējamu Tabitha-ro nune dadovoromo Peter garomo ri'ōromo dōre hijadeje. ⁴¹ Hijamu gagorovo Peter-ro ōve nugō'ōromo ma'enoromo nigemamu nami-jadeje. Namijamu Peter-ro uvēvadeje magonaho doru ōmo'ōmohu'o Iesuale ae magonaho ioro'iorohu'o rue-jōro. Rovamu Peter-ro uēvadeje: Ave magonahoho i'ovoromo mae hijaje gahējo. ⁴² Ēhi'ade jōho Joppa amoho aho'o uarovo barējadeje. Jōho uarovamu hegorovo ae aho'obēhe Bada aevoromo mae uehorovoruomadeje. ⁴³ Mae uehorovamu Peter-ro majae aho'obēhe Joppa amore baeromo mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore hijadeje. A ihoho Simon jiadeje.

10

Peter-hu Jew raje jiadeje rōhu sa'a gö raje Cornelius ga'i va'ade jōhoje.

¹ Peter-ro Simon'o gemuore hijamu iae ae gemuēro arue Caesarea amore hijē'e jiadeje. Hesi ihoho Cornelius jiadeje. Cornelius bogo Jew rajoho jio'i hu muorovo simano vaejaje aēro jiē'ēro muorovo aribōvi ioro'ioroho ma-gemuoro bu'ōromo hijē'ēro ēhi muebejēvonōvadeje. Ēmuorovo aribōvi gemuore bu'ōjare jabesi ihoho Italy muorovo aribōvie jiadeje. ² Rōhu Cornelius God mae uehorovaje ae jiadeje. Hu'o hesi agane aho'o jaburo God rajahinōvareje. Huro Jew rajo aribōvioho huē bae-jēvoromo ajēminōvo God-are ōrire jōe jōvonōvadeje. Ēhi jiē'e ae jiadeje.

³ Ĕhi jië'e aëro jië'ëro iae majae sanuovamu gagoro Cornelius-ro nia'ovo'iraeromo ma-samaro gavadeje God-are anerae gemuëro rovamu. Rueromo uahijo: Cornelius-ajo. ⁴ Cornelius-ajamu hegorovo Cornelius-ro aneraho juhuonamiromomo ërimahoromo uavadeje: Ja diehi uehorovoromo rovanuëjo. Rovanuë'ego anerahuro uahijo: Jaehu God-are örire jö jövanuoho ae gö huë baejëvanuoho ëho God-ro ejahoromo ja mae uehorovavajëjo. ⁵ Ĕhuni ae gö rëmö'öjego rue Joppa amore va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. ⁶ Simon Peter-ro Simon göhu'o mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo bëhire jiajëjo. ⁷ Anerahuro ëhi majahinugoromo va'amumu gagorovo Cornelius-ro hesi osa muebejeharue ae niö'iro o muorovo ae gemuëro ëhi ruejoro jöe nugö'öjadeje. Ĕmuorovo aho God mae uehorovoromo Cornelius hu'o gemu mae juvoromo ajamijaje ae jiadeje. ⁸ Ĕaho niö'i gemu rueruomamu Cornelius-ro diehi ë'amumu gavade jöho majëhiromomo rëmö'öjamumu Joppa amore va'areje.

⁹ Nërö ë ariböviohuro örerö va'oromo Joppa suorovo'irovareje. Suorovo'irovamu gavë'i majae ririre rabu'e jiamumu gagorovo evare Peter-ro ruhëre javu döre ajiomoromo hitavë'ëro raromaruire ë hijadeje God-are örire jöe jövo'irovo. ¹⁰ Hiromomo hömamumu hegorovo ae uëvadeje: Ie avohoromo bojemirego na i'iröjo. I'irö uëvamumu hegoro ioho avohahareje. Ioho avohahamumu hununne jioromomo nia'ovo'iraejadeje. ¹¹ Nia'ovo'iraeromomo gavadeje ö'idöho arorovo'ëgo niögu va'ëne inömo böröme veneguöruvë'o ho hesi bëhire ruvebi raromamumu. ¹² Raromamumu gavë'i gavadeje sa'are jijihaje maje gö gö sigobe je'o uge rabe rabe niögu va'ëne inömo hesi döre jio'amamumu. ¹³ Jio'amamumu gagorovo hejadeje uavavamumu: Peter jero ri'öromomo muo'amoromomo ijëjo. ¹⁴ Ijëjamumu

hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e jevajëjo jögore ahojööni. ¹⁵ Peter-ro ëhi uanugoromo hejadeje röhu maho uavavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'e hö uvoromo jiovëhë'e mioho raboho ëho nadi uvorëjo: Sisë höjo. ¹⁶ Vae niö'i gemu ëhi jië'e muoho Peter-ro ga'i hijuvo evare gavadeje ë inömoho sionëro ö'idöre ba'ojiomamu.

¹⁷ Ba'ojiomamu gatorovo Peter-ro hesi uehorovoromo uvadeje: Nia'ovo'iraeromo gavode hesi bëhoho rabe höjo. Hesi bëhoho rabe hö uvamu iae nume Cornelius-are ariböviohuro Simon-are osaho dinö'e jiaje jöho hejë'ëro ë osa hesi ojanore ro riravareje. ¹⁸ Riravoromo ma-darugo'o uvareje: Na ae ihe Simon Peter ëho jiajëjo.

¹⁹ Ëhi uvamu iae Peter-ro nia'ovo'iraeromo gavade mu hesi bëhoho uehorovë'e hijamu gavë'i God-are Aru'a-hohuro hu uavadeje: Hejëjo. Ae niö'i gemu jaburo ja nahavaruëjo. ²⁰ Ri'ö abue'i nadi uvonëjo: Sa'ae gö raje jëvo'ego bogo va'ejö uvo'i ma-va'onëjo. Naro rëmö'öjamu rovere höjo. ²¹ Ëhi uavamu hegorovo Peter-ro abueromo nume rovere aho uëvadeje: Jemë nahevarujoho na aviae jevajëjo. Jemë rabe nëgamu rovarije höjo. ²² Rovarije höjamu uavareje: Muorovo simano vaejaje ae Cornelius-ro uövuamu rovere höjo. Hu a mae God mae uehorovaje ae höjo. Ëhuni Jew raje ae aho'obëhe jaburo hesi örire mae uehorovarue höjo. Ëhi jië'ego God-are anerae gemuëro rueromo Cornelius uavade höjo: Jero uavego Peter rue'i-rajo jöe majahijego he'irane höjo. Ëhuni rovere höjo. ²³ Ëhuni rovere höjamu hegorovo Peter-ro uëvadeje: Osaro ro raromoromo vahiromego momorö'örëjo.

Ëhi ë'ë'ëro nëröho Peter-ro ri'öromu jabu'o va'adeje. Röhu Joppa raje Iesuare ö mueno'o ioro'iorohuro hu'o va'areje. ²⁴⁻²⁷ Va'aroho va'o nëröho Caesarea amore

suorovareje. Amore suorovoromo Cornelius-are osare va'ia'amu Cornelius-ro Peter bihoromo uvadeje: Peter God va'ëne hōromo hesi bēhire sa'are ague aho hiromo Peter rajahijadeje. Rajahijamu gagorovo Peter-ro Cornelius banigojomoromo uavadeje: Nadi ēhioho ē'i mari'ōromo dōro namijējo. Na bogo God jevo'i ma-ae jevājējo. Ma-ae jevājē uanugoromo hu'o Cornelius'o jōe jōrovobe osare va'oromo Peter-ro gēvade Cornelius-are agane aemo'aeme ruejōro uēvadoho ae aho'obēhe gagovoromo gemuore raromoromo muebejamu. ²⁸ Muebejamu gēgorovo uēvadeje: Iae jemē'o gavarujējo Jew rajo noehu sa'a ioro'ioro rajo jemē'o gemu mae jijihō'irōhoho o jemesi osare va'irōhoho nosi ōroho tugohahuē'e hōjo. Ēhi hōjo rōhu God-ro na rōjehiromo uevē'e hōjo: Jero nadi uvonējo: Sa'a ioro'ioro rajoho o rahuo rahuo sisēgo gorēvo'irōhe aribōvioho jio'amajējo. ²⁹ Ēhuni naro ruejōro jero jōe nugō'ōjamu hegorovo na bogo uvode hōjo: Ja sa'a gō raje javajēromo nue gō gō uehorovo'i ma-burēro rovode hōjo. Ēhi jiē'oho rabēni ruejōro uevane hōjo.

³⁰ Uevane hōjamu Cornelius-ro uavadeje: Naehu uvode hesi bēhoho urimo rirōhe majae sanuovamu jaruvo jiajēhi naro nasi osare hiromo God-are ōrire jōe jōvode hōjo. God-are ōrire jōe jōvē'i gavode hōjo ae gemuēro niōgu aji mabēhe ba'amē'e nasi ōrire rovamu. ³¹ Rueromo uevavohijajo: Cornelius jaehu God-are ōrire jō jōvanuoho God-ro ejahoromo jaehu ae gō huē baejēvanuoho huro ēhu'o uehorovajējo. ³² Ēhuni ae rēmō'ōjego Joppa va'arējo ae gemu Simon hesi iho gōho Peter-ro ruerōhe hōjo. Simon Peter-ro Simon gōhu'o mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajējo. Hesi javuoho sō jovo bēhire hōjo. ³³ Ēhi uevamu hejē'i naro ma-burēro jōe nugō'ōjode hōjo jero ruejōro. Rōhu

ja rovanoho iae mabēhe ë'ane höjo. Ĕhu'ëro no ae aho'obēhe aviae God'o gemuoro raromoromo muebejaruējo he'i Badaro diehi diehi jōho bojamē'ëro jero majahuijego.

Peter-hu Cornelius-mesi örire majahijade jōhoje.

³⁴ Ĕhi uavamu hegorovo Peter-ro jōho majēhiromo uēvadeje: Iae na gavajoho God bogo Jew rajohemu nimo'i sa'a ioro'ioro rajoho bijönimo'i ³⁵ a'i ae aho'obēhe sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo God uehorovoromo mu mae vaejaruoho no aho'o huro Ĕhi ma-gemu uehorovavuoromo ejahuaje höjo. ³⁶ Iae jemē'o gavarujējo God-ro Israel rajo nosi örire ave jö maho majahuiromo uövuade höjo: God na'o jemē'o hahagu hahagu javuadoho jaruvoho Iesu Kerisoro gagovavuē'e höjo. Röhu huro böröme namiromo sa'ae dinö'e dinö'e muebejavuaje ae höjo. ³⁷ Jemē'o gavarujējo Iesuare mu börömoho Judea sa'ae bövioho rumorovade höjo. Bapataeto vae'iröhe jōho John-ro majahuijamu evare Ĕ mu börömoho Galilee sa'are aevoromo Judea sa'ae bövioho rovade höjo. ³⁸ Nazareth rajo ae Iesu hesi jōho jemē'o iae hejaruje höjo. God-ro Iesu muro bamo'irögoro hesi Aru'ahohu'o darugohu'o bojamiromo muro nugade höjo. Muro nugē'ëro hu'o gemu mae juvo'ego Iesuro ae mae vaejēvobe Satan-are darugoro raromarue aribövioho aho'o ajēmibe Ĕhi Ĕobe Ĕ sa'ae bövioho juvonövade höjo. ³⁹ Juvoromo Jew rajo nosi sa'are o Jerusalem amore mu rabe rabe vaejadoho iae nosi nunëro gavē'e javuajējo. Aëro hu korosire anamu guomade höjo. ⁴⁰ Guomamu majae niö'i gemu hesi uhure God-ro uavamu ri'öjē'ëro hijamu gavare höjo. ⁴¹ Ae aho'obēhe Iesu bogo gavare höjo. Noehu hu garomo a majēhiröhego God-hu mami'e baejavuade aribövioho noremuëremu hu gavare höjo. Hu guomoromo ri'öjade

hesi ijore hu'o i jovo ue'ahare aribövioho noremuëremu gavare höjo. ⁴² Noro hu gavamu Iesuro uövuade höjo noro hesi jöho ae majëhiromo uënövoröhego: God-ro Iesu gemu uavade höjo ae aho'obëhe vuovë'oho o bogo vuovë'oho hesi nunire riravego mevëvoröhego. Ëhi uënövoröhego Iesu majahuijade höjo. ⁴³ Röhu ë a hesi jöho jö God-aro baeromo majëhinövare ae aho'obëhe avoho majahuiromo jajivobe rovare höjo. Jajivoromo uövuare höjo: Ae rahu ë a mae uehorovë'oho God-ro hesi jöëni nosi sisëho uehorovoromo vuonugahuo'ajëjo.

Sa'a ioro'ioro rajehu aevoromo God-are Aru'aho baejare jöhoje.

⁴⁴ Peter-ro ëhi majëhijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro ruvebiromo jö hejarue aribövie aho'o jabesi dë vövöbajoj'ere abue'amadeje. ⁴⁵⁻⁴⁶ Abue'amamu gagoro Jew raje Iesu mae uehorovë'i Peter'o rovare ariböviohuro hejare ë sa'a ioro'ioro rajohuro bogo hejarue huë göëro göëro atoromo God böröme hö uvavamu hegorovo tiöjävadeje. Tiöjävamu uehorovoromo uvareje: Asë'e God-ro hesi Aru'ahoho bogo Jew rajohemu bojamui'i sa'a ioro'ioro rajohu'o bojëmijade höjo. Bojëmijade höjamu Peter-ro ri'öromu uëvadeje: ⁴⁷ Jew rajo noehu God-are Aru'aho baejarëhi ave sa'a ioro'ioro rajo ariböviohu'o God-are Aru'ahoho ëhi baejare höjo. Ëhi jië'oho no rabëni ahëvo'iramu bogo bapataeto vae'a'aruëjo. Bëhe bogohöjo. ⁴⁸ Ëhi uëngoromo hesi aribövioho uëvadeje: Iesu Keriso-are ihoro bapataeto vaejävohëjo. Ëhi ë'ë'ëro Cornelius-mëro Peter uavareje: Nadi ma-burëroho va'i majae ëgo'o no'o hiromo va'onëjo. Ëhi uavamu jabu'o hijadeje.

11

Sa'a ioro'ioro rajehu bapataeto vaejare jö Peter-hu majëhi-jamu Jerusalem ekaresia ariböviehu hejare jöhoje.

¹ Iae apostle ömo'ömoihu'o Keriso-are ö mueno'io ioro'iorohu'o Judea sa'are röhu ë sa'ae gemuore dirö'e göre göre raromaruohuro hejareje uvavamu: Bogo Jew rajoho gemu a'i sa'a gö rajohu'o God-are jöho baejare höjo. ² Ëhi uvamu hegoroovo Jew rajo a ioro'ioroho Jew rajehu ë'aruëhi sa'a gö rajo jabesi sino tarivëhoröhego ni-moruomaje ariböviohuro gavare Peter Jerusalem rovamu gagorovo birevoromo uavareje: ³ Jew rajo nosi sino tari-vahuaruëhioho aho jabesi sinoho bogo ëhioho tarivëhare höjo röhu jero jabesi osare va'oromo jabu'o gemu mae hiromu ioho ijane höjo.

⁴ Ëhi uavamu Peter-ro ri'öromo huhu sa'a gö rajohu'o hiromu vaejade mu hesi bëhoho huruoho majëhi barë-jadeje. ⁵ Majëhiromu uëvadeje: Naehu vaejode mu hesi bëhoho na anumiae Joppa amore hijode höjo. Hiromu God-are örire jöe jövode höjo. Jöe jövë'i nia'ovo'iraeromo gavode höjo niögu va'ëne inömo böröme veneguöru-vë'oho nasi bëhire ruvebi raromamu. ⁶ Raromamu ga'i gavode höjo amo maje je'o maje sigobe uge rabe ëhi ë inömo hesi döre jio'amamu. ⁷ Hejode höjo uevavamu: Peter ri'öromo muo'amoromo ijëjo. ⁸ Ijëjamu hegoro naru uavode höjo: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e jevajëjo jögore ahöjöëni. ⁹ Ëhi uanugoromo hejode höjo ö'idöre röhu maö uevavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'e hö uvoromo jiovëhë'e mioho raboho ëho nadi uvorëjo: Sisë höjo. ¹⁰ Ëhi uevamu ëhi jië'e muoho vae niö'i gemu naru ga'i hijuvo

evare gavode höjo ë inömoaho'osionëro ö'idöre ba'ojiomë'e jiamu. ¹¹ Èhi'amu gavë'i ae niö'i gemu naehu hijaje osare ö'are höjo Caesarea amore jioromo rëmö'öj'ëro jië'ëro. ¹² Ö'amu God-are Aru'ahohuro uevade höjo: Nadi uvonëjo: Sa'a gö raje jëvo'ego nani na jabu'oho bogova'ejö uvo'i ma-va'onëjo. Èhi uevamu ave raromarue Iesuare ö ömo'ömoövo gö mine övo göre gemu ëho jaburo na'ogemu mae ri'öromo ë rovere ariböviohu'ogemuore va'oromo Cornelius-arire suorovoromo hesiosare va'are höjo. ¹³ Noro hesiosare va'amu Cornelius-rouövuade höjo: Na gavode höjo anerae gemuëro rueromouevavamu: Ae rëmö'öj'ego Joppa va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. ¹⁴ Huro rueromojöe majëhi'ajëjo ja'ojasi aganohu'ohëromobogosisëroho va'imaroromol'irarij'ego. ¹⁵ Cornelius-roe hi uövuamuegorovo naraevoromojöho majëhijamugavë'i God-are Aru'ahohuro jabesi örire ruvebijade höjo. Urimë'i Jew rajo nosi örire ruvebijadëhi ëhi ë'ade höjo. ¹⁶ Ruvebijamugagorovo narauehorovoromouvode höjo: O Badaromami'e uövuade höjo: Urimë'i John jövëro bapataetovaejëvade höjo. U'emu God-ro hesi Aru'ahohomëmiromoeöhuro jovohobogoa'i Aru'ahohuro bapataetovaejëvo'ajëjo. Iesuro ëhi uövuade höjo. ¹⁷ Amo urimë'i noehu Bada Iesu Keriso mae uehorovamue God-hu hesi Aru'ahosuvuoromamuijadëhi ëhi sa'a gö ariböviohu'omëmade höjo. God-hu ëhi sa'a gö rajo ajëmijadoho ëhu'ohona rabëni God-are öroho tugohojörajo.

¹⁸ Peter-ro ëhi uëvamu hegoro rue Jew rajohuro Peter birevaroho vuonugo'i God rajahiromouavareje: Èhi jië'oho God-ro sa'a ioro'ioro rajo jabesi öroho jiovëhële höjo ëhuro jabu'odë vövöbajoe huotorovoromomae raromol'iröhego.

Antioch amo rajehu aevoromo Keriso mae uehorovare jöhoje.

¹⁹ Urim'eli Jew rajero Stephen anonugoromo Iesu mae uehorovarue aribövioho sisë vaejövamu gagorovo hu-ruomoromo sa'are sa'are va'o raromareje. Va'aroho ioro'iorohuro ma-bisemu dunoro va'o raromoli ioro'iorohuro öri ëgobövie va'oromo Phoenicia sa'are o Cyprus sa'are o Antioch amore ë va'o raromoruomadeje. Raromoromo Jew rajohemu Iesuare jöho majëhinövareje. ²⁰ Röhu Iesu mae uehorovarue a ioro'ioroho Cyprus sa'a rajohu'o Cyrene amo rajohu'o ëho jaburo Antioch amore va'o raromareje. Raromoromo bogo Jew rajohemu a'i sa'a gö ariböviohu'o Bada Iesuare jö maho aevoromo majëhijareje. ²¹ Sa'a gö ariböviohu'o jöho majëhijamu Bada God-ro daruge ajëmijamu Antioch amo raje ae aho'obëhe Bada Iesu mae uehorovoromo aevoromo hesi örire jijihareje.

²² Hesi örire jijihamu Jerusalem ekaresiahuro ë jöho hejareje. Heromo Barnabas nugö'öjamu Antioch rajoho gë'i va'adeje. ²³ Va'oromo gavade God-ro mae ajëmijë'e jiamu gëgorovo nimorohoromo uëvadeje: Ae aho'obëhe jemëro biririvoromo jemesi dë vövöbajo'e aho'o Bada gemu uehorovorëjo. ²⁴ Ëhi uëvade hesi bëhoho Barnabas hu a mae jiadeje. God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'oho aho'o rarovamu huro God mae uehorovo avohadeje. Ëhi'amu ae aho'obëhe aevoromo Badare örire jijihareje.

²⁵ Ae aho'obëhe Badare örire jijihamu gagorovo Barnabas-ro ri'öromomo Tarsus amore va'adeje Saul naho'irovo. ²⁶ Nahoromo birohonugoromo hu'irae baeromo sionëro Antioch rovadeje. Rueromo Barnabas'o Saul'o jaburo niö'iro Antioch ekaresiahu'o gemu mae ariromomo ae aho'obëhe röjëhibe va'aroho vadune gemu barëjadeje. Ëhi'amu Antioch amore ë dirö'ore aëro

Keriso-are aribövioho gëromo aevoromo uvareje: Jabumë Christian aribövioho jëvadjëjo. Urimoho ëhi jië'e ihoho bogojëvadeje.

²⁷ Röhu evare majare jö God-aro baeromo majëhijarue a ioro'iorohuro Jerusalem jioromo Antioch rovareje. ²⁸ Rueromo ae gemu hesi ihoho Agabus-ro jöe God-are Aru'aho hesiro baeromo ri'öromu uëvadeje: Ijonö i bogojio majaho sa'ae aho'obëhe rue'a'ajëjo. Huhu uëvadëhi ijonö Claudius Rome a börömo jiadevare evare ë i bogojio majaho rovadeje. ²⁹ Amo Agabus-ro ë jöho majëhijamu hegoro Antioch amore raromarue Keriso-are ariböviohuro uvareje: No ae gemuëro gemuëro ga'iröhe no ijo bajo bövie bæjë'e javuamu gavë'oho bövie tarioromo bise'e bæjë'e javuamu gavë'oho bisemu tarioromo baro gemuoro bamoromo Christian agane Judea sa'are raromaruohuni nugö'öjëho'ëjarëjo. ³⁰ Ëhi uvonugoromo suvuoroho gagovoromo Barnabas'o Saul'o i'imëmijareje jaburo niö'iro ujuoho va'oromo Jerusalem ekaresia a duvaho jabesi övo döre bahijëhoröhego.

12

Peter savojire ba'amare jöhoje.

¹ Evare majaroho Judea sa'are börömo vaeromo hijaje a böröme Herod-ro ri'öromu jöe nugö'öjadeje aëro ekaresia a ioro'ioroho ijumëvoröhego. ² Huro ae uëvamu jaburo John-are öho James guduamoromo siravaëro anareje. ³ Anamu Herod-ro gavade Jew rajo ariböviohuro ëhi nimoruomamu gëgorovo ae uëvamu Peter'o guduamo bava'areje. I Dë Huaje Oso Rumu'e Jew rajehu Ue'aharue Maja börömo jiadevare evare ëhi ë'areje. ⁴ Peter guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. Ba'amamu muorovo aëro 4 aevo'ioho Peter muebejareje. Muebejamu muorovo ae 4 gö'o ro jabesi sionoho bæjareje. Röhu ae 4

gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Röhu ae 4 gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Ëhi ë'onövareje. Urimoroho va'ego ae göëro ro sionoho baenövareje. Ëhi ë'l'ë'ero Herod-ro uvadeje hujeji God-hu Vörö Tugohade Söröho barë-jego evare Peter ae aho'obëhe jabesi nunire barueromo court vaeröhego. ⁵ Ëhi uvamu Peter-ro savoji gagore ëhi hijadeje. Hi'ego ekaresiaho jaburo biririvoromo God uanövareje hu ajamiröhego.

Aneraehu Peter ajamamu Peter-hu savoji gagore jioromo hörö va'ade jöhoje.

⁶ Ëhi'ojuvo nërö Herod-ro Peter ae aho'obëhe jabesi nunire bava'i uvë'iro röhu jaruvëhi a göhuro ruëhi hi'i göhuro viëhi hiromomo Peter muebe'i Peter ririre ö'le niö'iro tövë'ëro niavë'e jiadeje. Ae göëro savoji ojoho muebejareje. ⁷ Muebejamu iae Badare anerae gemuëro ma-majioho rovamu savoji gagoho ajivadeje. Ajivamu gavë'i anerahuro Peter-are ionire anoromo ioromo uavadeje: Ma-burëro ri'öjëjo. Ëhi uavamu gavë'i övore muohahare ö'ohuro jiovo bu'öromomo sa'are bejadeje. ⁸ Bejamu anerahuro uavadeje: Jasi götaho ruoho bibivo'i hörü guduoho io'amëjo. Io'amëjamu Peter-ro götaho ruoho bibivoromo hörü guduoho io'amadeje. Io'amamu uavadeje: Niögoho ba'amoromo nasi ijoro rovëjo. ⁹ Nasi ijoro rovëjamu savoji gagoroho höröromomo hesi ijore va'adeje. Va'oromo uvadeje: Aneraehu ömajoho nani bogo maho ga'i na nia'ovo'iraejajë'i va'ojuvo ¹⁰ va'o urimo mueberomomo riravaruire rova'oromomo ijore mueberomomo riravaruire rova'oromomo suorovoromomo amo börömore va'arue biriri'e ojore ë rovarëje. Rue'i gavare ojoho hesi ëma jiororovamu gagorovo va'orahonö va'oromomo örire jirehareje. Jirehoromomo anerahuro majioho va'adeje.

¹¹ Va'amu gagorovo Peter-ro uehorovo avohoromo uvadeje: Avevej'oho iae na garomo uvajëjo: Iae maeëjo. Badaro hesi aneraho nugö'öjamu Herod-are övore jevadoho baeniahi baejevo rovë'e höjo. Baeniahi baejevo rovë'ëro Jew rajo ariböviohuro bövi bise'o vaejevo'i uvaroho ëhi ë'oröhoho bogo eni jëvo'ajëjo.

¹² Peter-ro ëhi uehorovonugoromo John Mark-are vëme Mary-arire va'adeje. Röhu Iesuaré ae aho'obëhe Mary-are osare raromoromo ëninamijareje God-ro Peter ajamijöro. ¹³ Ëninamamu gavë'i Peter-ro rueromo oje jiovahjöro ano'anovadeje. Ano'anovamu hegoro magonaho aboride gemu hesi ihoho Rhoda-ro ojoho jiovahö'i rovadeje. ¹⁴ Rueromo Peter-are huëho hegoro nimorohoromo ojoho bogo jiovo'i ma-burëro vuonor'ö va'oromo osare aribövioho uëvadeje: Peter mami'e rovë'e aviae ojanore namijajëjo. ¹⁵ Namijajëjamu uvoruo-madeje: Nani Peter savoji gagore hijajëromomo magonahoho uavareje: Simane huotorovoromo ëma uövuanuëjo. Ëma uövuanuëjamu magonahohuro uëvadeje: O-ajo. Na mae uëvajëjo. Hu iae rovë'e höjo. Uavareje: Peter bogo rue'i ma-hesi aru'ahohuremu rueromo namijajëjo.

¹⁶ Ëhi'amu gagorovo ojo jiovahjöro Peter-ro ojore ano'anovo'i hijadeje. Ano'anovo'i hijamu va'o ojoho jiovoromo Peter gavamu jöe barëjëvadeje. ¹⁷ Jöe barëjëvamu Peter-ro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Na savoji gagore jevamu Badaro ëhi ëhi ë'oromo hu'irae baejevo rovade höjo. Ëhi jï'e jöho majëhinugoromo uëvadeje: Jemëro va'oromo James'o agano ioro'iorohu'o nasi jöho majëhirego he'irarëjo. Ëhi uënugoromo öre gö va'adeje.

¹⁸ Öre gö va'ë'ëro sisonuvamu savoji gago muebejarue ariböviohuro gavare Peter bogojiamu gagorovo tiöromomo juhuonivoromo uehoroho bogojëvamu ma-jöe

gö gö atoromo uvareje: Peter dinö'e va'è'ëro bogojia-jëjo. ¹⁹ Bogojiajëjamu Herod-ro uëvamu hesi ariböviohuro Peter nahemu nahujuvo gavareje bogojiamu. Bogojiamu gagorovo Herod-ro Peter atovarue aribövi jabesi jöho heromo jöe mevoromo hesi ariböviohuro atovarue aribövioho muo'amojöro uëvadeje. Èhi'onugoromo Herod-ro Judea sa'are jioromo abuejadoho abo Caesarea amore ë hijadeje.

Herod guomade jöhoje.

²⁰ Caesarea hiromu Herod-ro Tyre o Sidon amo rajo jabesi örire sisë maro dë vörönimadeje. Dë vörönimamu gagorovo rue amo rajohuro uvareje: Noehu ijarue iruno'oho Herod-hu muebejaje sa'are jioromo rovaje höjo. Ioro'ioremu tugohojöëni ëhuni Herod ga'i gemuore ruenugadeje. Rueromo Herod-are osa muebejaje aho Blastus jabesi jöho ajëmiromu Herod sanuamijöro dinamiro mu jöe nugö'öromu Herod uavareje: Noni vavaenimoromo ajamuijego ja'o no'o huë baerovoromo raromo'irarëjo.

²¹ Èhi'amu Herod-ro majaho bojëmadeje ë majare rueruomoröhego. Èmajaho rovamu gagorovo Herod-ro hesi niögu ma-maho io'amadeje. Io'amoromo hu bövi namiromu hijaje röho mare hiromu ae aho'obëhe jöe majëhijadeje. ²² Jöe majëhijamu hejë'i rue ariböviohuro uvoruomadeje: Asë'e jö böröme höjo. Bogo ma-aehu jöho majahui'i a iosiramuiromu dö mare jië'e aru'ahohuro jöho majahuijajëjo. ²³ Èhi uvoruomamu gavë'i Badare anerahuro Herod anamu huiniëro hesi uhoho ijahamu guomadeje. Anade hesi bëhoho hu God-are iho bogo nigemadohuni ëhuni anamu guomadeje.

²⁴ Röhu God-are jöho ejahoruomamu aro rumorovobe va'adeje.

²⁵ Ĕhi'amu Barnabas'o Saul'o Jerusalem va'oromo monioho ekaresia jabesi a duvahoho i'imēmijë'ëro John hesi iho göho Mark hu'irae baeromo Antioch amore vuonorö'ö va'areje.

13

Barnabas'o Saul'o va'oromo God-are jö majëhibe jirehoröhego Antioch ekaresia ariböviehu baejëvoromo rëmö'öjare jöhoje.

¹ Iae Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho jö God-aro baeromo majëhijarue ariböviohu'o Iesuare öri röjëhijarue ariböviohu'o jëvadeje. Ĕaribövi jabesi iho ho Barnabas o Simeon iho göho Niger o Cyrene amo raje Lucius o sa'a a böröme Herod'o gemu mae bövi raejade aho Manaen o Saul ëhi jio'amadeje. ² Ĕhi jio'amamu ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God ma-rajahiemu rajahijamu gagorovo hesi Aru'ahohuro uëvadeje: Jemëro Barnabas'o Saul'o baejëvoromo nani rëmohëjo jabuhu ë'ojöro baejëvode muoho vaenövoröhe höjo. ³ Ĕhi uëvamugo ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God-are örire jöe atonugoromo Barnabas'o Saul'o jabesi simanore öve bamëhoromo rëmö'öjamu va'areje.

Barnabas'o Saul'o Cyprus sa'are va'oromo Keriso-are jö majëhijare jöhoje.

⁴ God-are Aru'ahohuro Barnabas'o Saul'o ëhi rëmö'öjadeje God-are muohuremu vaeröhego. Rëmö'öjamu abuejaroho abo Seleucia amore höröjareje. Höröromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho Cyprus ruë numë sö jovemu jië'e sa'are ë va'o ravo'amareje. ⁵ Cyprus sa'are ravo'amoromo Salamis amore höröromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare God-are jöho majëhibe jirehareje.

Röhu John Mark hu'irae baeromo hu'o jirehareje huro ajëmego jaburo muoho vaebe jirehoröhëro.

⁶ Jirehoromo Salamis amoho nugo va'oromo Cyprus sa'aho jirehobe numëhi va'o viture juvö'öromo Paphos amore höröjareje. Höröromo sareri sareri'e iro oso'e ae gemu birohareje. Hesi ihoho Bar-Iesu jiadeje. Hu Jew rajëro jië'ëro aribövioho sarerëmiromo uënövadeje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae javajëjo. ⁷ Bar-Iesu ë sa'are a börömo hesi ae jiadeje. Ësa'are a börömo hesi ihoho Sergius Paulus jiadeje. Hu uehoro ma'e ae jiadeje. Uehoro ma'e aëro jië'ëro jöe nugö'öromo Barnabas'o Saul'o uëvadeje: Rueromo God-are jöho majehirego na he'iröjo. ⁸ Na he'iröjamu rueromo God-are jöho majahijamu hejë'i ë iro oso'e aho Bar-Iesu röhu iho göho Greece jöehu uvaruoho Elymas-ro jabesi jöho aho'ahovadeje. Elymas-ro Barnabas'o Saul'o jabesi jöho aho'ahovoromo ë sa'are a börömoho nijio'irae gavadeje Iesuare jöho ejahojöëni. ⁹ Nijio'irae gavamu Saul hesi iho göho Paul-are dë vövöbajo'e aho'o God-are Aru'ahohuro rarovamu gagorovo Paul-ro Elymas gemu ërimahoromo ¹⁰ uavadeje: Ja Satan-are ae javajëjo. Sareri sareri'e muohemu vaejanue mu maho bövi bise'o maho ijumanue ae javajëjo. Badare jö ma huotohuotovo jövanuoho divare vuonugonëjo. ¹¹ Èhuni Badahu i'u mana bojami'ië'ajoho gavëjo. Jasi nunoho sisërëjavo'ië'ajëjo. Sisërëjavo'iramu majaehu ajivajoho majae ëgo'o bogo uherihoromo ga'a'anuejo.

Èhi uavamu gavë'i hesi nunoho sisërëjamu ramoramoro hijadeje. Ramoramoro hiromo övëro morijovobe juvadeje aëro övëro ma'eno bava'ojöro. ¹² Èhi'amu ë sa'are a börömohuro gavade Paul-ro jöe jövo'ego ë a hesi nunoho sisërëjamu gagorovo tiöromo

uvadeje: Badare jö Paul-hu majahuijajoho iae jö böröme hö uvoromo Iesuare örire mae uehorovadeje.

Barnabas'o Paul'o Pisidia sa'are Antioch amore va'oromo God-are jö majëhijare jöhoje.

¹³ Èhi'amu Paul'o hesi ariböviohu'o ëho jaburo Paphos amore boat-re iojiomoromo jovo döre va'oromo Pamphylia sa'are Perga amore ë ravo'amareje. Ravo'amonugoromo John Mark-ro jabumë rëmoromo Jerusalem vuonorö'ö va'adeje. ¹⁴ John va'irögoro Barnabas'o Paul'o jaburo niö'iro Perga amore jioromo va'oromo Pisidia sa'are Antioch amore ro arijareje. Ariromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God rajahijarue osare va'o arijareje. ¹⁵ Arijamu aëro Moses-hu bojëmade jögoru surire jöho adaho jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviehu jajivare surire jöho adahamu evare God rajahijarue osa muebejarue ariböviohuro Barnabas'o Paul'o jöe nugö'öromo uëvareje: Jew rajo aganomë jemë jögore jëvë'oho majahuijego no heromo biririvoromo God mae uehorovo'irarëjo.

¹⁶ Èhi uëvamu hegorovo Paul-ro ri'öromo jaburo hejöro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Israel rajomë God mae uehorovarue a ioro'iorohumë na jö harihe majëhi'ie'a-jëjo. Hehëjo. ¹⁷ God Israel rajo aribövi muebejavuajohuro nosi hijo miono'oho hesi baejëvade höjo. Baejëvë'e jiamu jabumëro Egypt sa'are abueromo ma-jahuri raromamu God-ro ajëmijamu ae aho'obëhe jëvobe va'ade höjo. Aho'obëhe jëvobe va'amu God-ro hesi darugëro ajëmiromomo Egypt sa'are jëvamu söjëvo ujuoho rovade höjo. ¹⁸ Söjëvo ujuoho rovamu vadune aho'obëhe 40 a rumo'e sa'are mu sisë vaebe juvo'ego ma-nunëremu gë taemoromo ajëminövade höjo. ¹⁹ Èhi'ojuvo jabumëro Canaan sa'are rueruomamu evare ë sa'a uhure ëne aho'obëhe 7 mamirovoromo raromonörovare aribövioho God-ro muo

barëromo jabesi sa'aho nosi Jew rajo hijo miono'oho mëmijade höjo jabesi sionoho baeröhego. ²⁰ Röhu God-ro Israel rajo baejëvadoho aevoromo Egypt sa'are abo raro-mojuvo a rumo'e sa'are raromobe jijihujuvo ro Canaan sa'are raromaro ho vadune aho'o 450 ëhi barëjade höjo. Vadune 450 barëjamu gagoro God-ro a mevëvarue a masijoho bojëmibe rovade höjo nosi hijo miono'oho muebejëvonövoröhego. A mevëvarue a masijoho bojëmibe ruejuvo evare Samuel jö God-aro baeromo majëhijaje ahuro hijo miono'oho muebejëvade höjo. ²¹ Samuel-ro muebejëvamu evare Israel rajo ariböviohuro ri'öromo God ua gavare höjo huro böröme namiromo muebejëvo'iröhe aho bojëmijöro. Ua gavamu God-ro jabesi örire Kish-are harihe Saul bojëmijade höjo böröme namiromo muebejëvoröhego. Saul hu Benjamin rajo ae jiade höjo. Saul bojëmijamu muebejëvojuvo vadune 40 barëjade höjo. ²² Vadune 40 barëjamu God-ro Saul rori'o babu'ö'i David Saul-are sionore nugade höjo böröme namiromo muebejëvoröhego. David nugoromo uëvade höjo: Jesse-are harihe David iae na garomo nego avohajëjo. Huro naehu nimaje bövioho bise'oho vae'a'ajëjo. David-are jöho ëhi uëvade höjo. ²³ Ëhi uëromo va'ojuvo majae ijönö David-are ujoho gemu Iesu God-hu Israel rajo uëvadëhi ëhi bojamuade höjo no Israel aribövioho manö bamavuoröhego. ²⁴ Iesu rue'ia'amu John-ro Israel raje ae aho'obëhe majahuiromo uövuade höjo: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaerëjo. ²⁵ Ëhi jië'e jöho majahuijuvo muoho barë'ia'amu uövuade höjo: Jemëro uvarujëjo: Na rahuo jevajëjo. Na bogo ro ajëmi'irode a muebejarujoho jevajëjo. Röhu gahëjo. Ëhuro nasi ijönö rue'ie'ajëjo. Na hesi mu bise'o vaejahoromo höru sino jio-vaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu hu böröme jio'i na ma-bise'e jevajëjo.

²⁶ Röhu aganomë Abraham-are ujo ömo'ömojumë o sa'a gö raje God mae uehorovarujohumë God-hu ajamuiromo manö bamavuaaje jöho ë jöho nosi jöëni rovë'e höjo. ²⁷ Èhesi bëhoho Jerusalem raromarue ariböviohu'o jabesi a masijohu'o ëho jaburo Iesuare bëhoho bogo avoho garomo bogo uvare höjo: Iesu iae ajamuiromo manö bamavuaaje aho höjo. Bogo avoho garomo röhu Jew rajo nosi nuho majaho rue'ego henövare jö God-aro baeromo majëhinövare a jabesi surire jöho adahoromo uvo'ego: U'emu a börömëro rueromo ajamui'ajë'ego dadi-vëvo'ego uvonövare höjo: Èa börömoho bogo Iesuhu jio'i ae gö jio'a'ajëjo Iesuare bëhoho bogo avoho gavë'ëro. Bogo gavë'ëro aehu Iesuare örire vaeruomoröhego ë surire jajivarëhi Jerusalem raromarue ariböviohuro ëhi ë'oromo Iesu court vaeromo uaruomade höjo: Sisë ae javë'ëro guomo'a'anuëjo. ²⁸ Guomo'a'anuë uanugoromo nahoromo gavare guomoröhe bëhoho bogojiamu gavë'i Pilate ëma uaruomade höjo: Uëvego ano'irarëjo. ²⁹ Amo Iesuare örire bövi bise'o sisë'i vaeröhego God-are surire jö jajivarëhi Jerusalem raromarue ariböviohuro ëhi vae barë'nugoromo Iesu ijore jiamu baruvebiromo hure bamare höjo. ³⁰ Hure bamamu God-ro ajamijamu ri'öjade höjo. ³¹ Ri'öjamu Galilee sa'are jioromo Jerusalem Iesu'o gemu mae urimo rovere a jabesi nunire rue'i hijadoho majae aho'obëhe barëjade höjo. Rue'i hijamu hu gavare ariböviohuro jaruvoho Israel rajo jabesi örire hesi jöho ma-mae majëhijarue höjo. ³² Iae noro jö maho majëhioromo uëvaruëjo: God-hu nosi hijo miono'o uëvadëhi ³³ no jabesi ujëro javuë'ëro ëhi ajamuijade höjo. Ajamuiromo nosi jöëni Iesu ajamijamu guomoromo ri'öjade höjo. Èhesi bëhoho God-hu Iesu ajamego ri'ö'iröhe jöho God-are surire Psalm 2-re jajivoromo uvë'e höjo:
 Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvoho naro ja baejavë'e jevajëjo.

³⁴ O God-are surire jö göho huhu ajamego Iesu ri'ö-jego ijonö bogo guomoromo sino sagohori'iröhe jöho jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God naehu David uavodëhi iae ëhi ma-maemu ajëmi'ejöjo jemë mae jëvo'iröhego.

³⁵ O God-are surire jö göho jajivoromo uvë'e höjo: Jasi aëro jevël'ëro God jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohorijevo'ajëjo. ³⁶ Iae David-hu hijade majare God-hu nimade muoho vaebe juvojuvo guomade höjo. Guo-

mamu hesi hijo miono'o guavarire sionore guavamu hesi sinoho sagohorijade höjo. Ëhuni hesi sino bogo sagohori'iröhe jöho David-ro bogo jajivo'i ³⁷ a'i Iesuare jöho jajivade höjo. Ëhesi bëhoho God-ro ajamamu guomoromo ri'öjël'ëro ëhu'ëro hesi sinoho bogo sagohorijade höjo.

³⁸⁻³⁹ Aganomë ëhu'e jiaje ave jö hesi bëhoho ga avohöhëjo. Iesuare jöëni God-hu mu sisë uehorovoromo vuonugo'iröhe öroho jemesi örire majëhijë'e höjo. O

ae rahu Iesu mae uehorovë'o ho mu sisë vaejarije hesi i'uoho iae barëjaje höjo. Moses-hu bojamuade jögoru ejahë'o ho bogo ëhuro mu sisë hesi i'uoho barë'i a'i Iesu

mae uehorovë'o ho iae barëjaje höjo. ⁴⁰ Ëhuni avoho mueberovohëjo ëhuro jö God-aro baeromo majahuinövore a jabesi surire jajivare i'uoho bogo bae'irarije höjo. ⁴¹ Ëhesi

bëhoho God-are jöho jabesi surire jajivoromo uvë'e höjo: God-ro uëvajëjo: Nasi jö ahoromo sivaruje ariböviohumë nasi muoho garomo tiöromo vuovorëjo.

Ëhesi bëhoho jemë bogo vuovo'i raromaruje majare evare naro vörö'e mu börömoho vae'ië'ajëjo.

I'u'e mu börömëro jië'ëro aëro jemë sama'e röjëhi'ibejarëjo röhu bogo avoho heromo mae uehorovo'ibejarijëjo.

Ëhi uvë'e höjo. Ëhuni avoho uehorovohëjo.

⁴² Paul-ro ěhi uĕnugoromo hu'o Barnabas'o h r -jamu g v 'i rue arib viahuro u vareje: Ru re hura g  hesi nuho majaho rovego vuonor '  rueromo ěhi ji 'e j ho majahuirego no he'irar jo. ⁴³  hi u ruomoromo suovororomo Jew raje ae aho'ob he o sa'a ioro'ioro rajehu jabesi mu vuonugo'i Jew rajo mu baeromo God mae uehorovarue arib vioho aho'ob he jaburo Paul'o Barnabas'o jabesi ijore va'areje. Ijore va'amu g gorovo jaburo ni 'iro jabesi  rيره j gore m miromomo u vareje: Birivoromomo uvor jo: Hesi God-ro hu  baeromo ajamui'aj romomo muoho vaen vor jo.

⁴⁴  hi  ' ' ro hura g  hesi nuho majaho rovamu amo raje ae aho'ob he Badare j ho he'i   osare gemu gagovoruomadeje. Ae gemu gemu bogo rovereje. ⁴⁵ Amo raje ae aho'ob he gagovamu g gorovo Jew rajoho jaburo Paul'o Barnabas'o jabesi mu mahuni d  v r n go avohamu Paul-are j ho aho'ahovoromomo j  sis  atareje.

⁴⁶ J  sis  atamu hegorovo Paul'o Barnabas'o bogo juhuonivo'i ma-birivoromomo j ho majëhiromomo u vareje: God-ro nimade h jo Jew rajo jem ro hesi j ho urimo hej ro.  hi h jo r hu jem    j ho heromomo bij nimaruj jo. Bij nimoromomo  huro jem hu ioro'ioeromu maro raromomi-rarije  roho tugoh 'e j vav jo.  huni no huotorovoromomo sa'a ioro'ioro rajoho j ho maj hin vo'ejar jo. ⁴⁷  hesi b hoho rab ni Badaro j e bojamuiromomo u vu 'e h jo: Naro ja bamavode h jo jero sa'a ioro'ioro rajoho ajiv vo'iranego.

Ajiv vego ae aho'ob he majae beva'ajire majae h ' jajire maro raromomi'r hego.

⁴⁸  hi u vamu hegorovo sa'a ioro'ioro rajohuro nimorohoromomo uvoruomadeje: Badare j ho iae mae h jo.  hi uvoromomo ioro'ioeromu raromomi'r hego God-hu uvade arib viahuro Iesu mae uehorovororuomadeje.

⁴⁹ Mae uehorovamu Badare jöho ë sa'ae bövioho uarovobe va'adeje. ⁵⁰ Uarovobe va'irögoro a'i rue Jew rajoho jaburo God uehorovarue magonaho masijohu'o amore a masijohu'o ë aribövi jabesi dëho iëhamu ri'öromo Paul'o Barnabas'o sisë vaejëvoruomadeje. Sisë vaejëvoromo Antioch sa'anö jëvamu rëmö'öjëvoruomadeje. ⁵¹ Rëmö'öjëvamu gagorovo va'irögoro hörü tohotoho'e jëvamu riremoromo va'areje amo rajohuro sisë vaejaruoho gajöro. Va'oromo Iconium amore höröjareje. ⁵² Amo Antioch raromarue Keriso-are aribövi jabesi dë vövöbajo'oho aho'o sasohëvoromo God-are Aru'ahohuro rarovëhadeje.

14

Paul'o Barnabas'o Iconium amore ariromo God-are jö majëhijare jöhoje.

¹ Paul'o Barnabas'o Iconium amore hörönugoromo urimo Antioch ë'arëhi ëhi Jew rajehu God rajahjarue osare va'oromo Iesuarë jöho majëhijareje. Jöho majëhijamu ëhuro Jew raje ae aho'obëhe sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovoruomadeje. ² Mae uehorovamu gëgorovo Jew raje jö bogo ma uehorovarue ariböviohuro sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire uehoro sisëho bojëmiromo jabesi dë iëhamu jaburo Keriso-are aribövioho nue huodëgoruomadeje. ³ Nue huodëgamu Paul'o Barnabas'o majae ëgobövie ariromo bogo juhuonivo'i ma-biririvoromo Badare jöho majëhijareje. Majëhiromo Badaro ajëmamu ëhuro bogo gavarue darugo'e mue gö gö vae'amareje ae aho'obëhe garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu huë baeromo ajamuijaje jöho mae hö uvoröhego. ⁴ Ëhi'amu amo rajo ariböviohuro jöe gö gö uehorovareje. A ioro'iorohuro Jew rajo jabesi dönö jio'i a ioro'iorohuro Paul'o Barnabas'o jabesi dönö jëvadeje. ⁵ Ëhi'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o ëho

jaburo jabesi masijohu'o gemu mae ri'öromo Paul'o Barnabas'o ijumëvoromo munëro vajëmi'i atareje. ⁶ Munëro vajëmi'i atamu Paul'o Barnabas'o ë jöho heromo ju'ebiro mo va'areje. Va'oromo Lycaonia sa'are Lystra amo Derbe amo jiajinö ë va'areje. ⁷ Va'oromo ë sa'are aribövioho Iesuare jö maho majëhibe jirehareje.

Paul'o Barnabas'o Lystra amore ariromo God-are jö majëhiromomo huë vavaeni bihoromo ju'ebiro mo Derbe amore va'are jöhoje.

⁸ Jirehoromo Lystra amore ro arijareje. Röhu höru sisë'e ae gemuëro ë hijë'e jadeje. Urimë'i vëmehu rahadire aevoromo höru sisë'e jiobe rovë'ëro ëhu'ëro bogo mae bogo juvadeje. ⁹ Bogo juvë'ëro hejadeje Paul ae jöe majëhijamu. Paul-ro jöho majëhiromomo gavade ë aho hu'o jöho hejamu gagorovo ma-hu gemu ërimahoromo gavade hu mae uehorovo'ego marë'iröhoho eni jiamu gagorovo ¹⁰ ma-darugo'o uavadeje: Döro ri'öromo avoho namijëjo. Namijëjamu hejë'i ma-burëro döro ri'öromo aevoromo juvadeje.

¹¹ Juvamu ae aho'obëhe gavare Paul-ro ë höru sisë'e aho ëhi ajamamu gagorovo simane sisë'i uehorovoromo uvoruomadeje: Paul-hu ë höru sisë'e aho ajamamu aevoromo juvade hesi bëhoho Paul'o Barnabas'o bogo ma-aehu jëvo'i a'i aru'aho bërömo ho niö'iro araeromo rueromo jabesi darugoho bërömëro jëvë'ëro ëhu'ëro Paul-ro ë iaho ajamade höjo. Simane ëhi sisë'i uehorovoromo ri'öromo jabesi Lycaonia jöëro ma-darugo'o uvoruomadeje: O aveho bogo ma-aehu rue'i a'i muebejavuarue aru'aho bërömo ho niö'iro araeromo nosi örire ruvebijë'e höjo. ¹² Aru'aho bërömo ho niö'i ruvebijë'e höromo Barnabas jabesi sareri'e god hesi ihe Zeus jumuvoromo Paul-are jöho sarerivoromo uvoruomadeje:

Nani ë aho nosi god Hermes jö bajuvaje aru'ahoho höromo Paul Hermes jumuvoruomadeje Paul jögoru jövaje aego. ¹³ Zeus aru'aho böröme höromo rajahijarue osaho amo bëhiro jië'ëro Zeus rajahijarue mu muebejaje ahu'o uvadeje: Nani iae mae-ëjo. Nosi aru'aho böröme Zeus-më amore rovë'e höromo cow ano'o ho ujuohoromo ijino inovaroho ujuohoromo amo börömore rejo ojo bëhire rovadeje. Rueromo hu'o a ioro'iorohu'o ëho jaburo Paul'o Barnabas'o aru'aho böröme jëvajëromu uvene aho rjöhïromu ë mioho muo'amoromo vëniro mueromo i'imëmi'irögoru ë'oruomadeje.

¹⁴ Èhi ë'iröhe jöho henugoromu Barnabas'o Paul'o ë apostle-ho niö'iro uvareje: Èhi jië'o ho mu sisë bëhe höromu jabesi niögoho dadovo'amareje ae göëro garomu uvoröhego: Jaburo nosi muoho bijönimoromu ë'aruëjo. Niögoho dadovoromu ma-ba viëhi jiaroho rue ae aho'obëhe jabesi ririre rirarovoromu ma-darugo'o uvareje: ¹⁵ Asë'e jemë rabëni ëhiöho ë'arujëjo. No bogo aru'aho börömo ho javuo'i no ma-ae jemë val'ëne javuajëjo. No jö maho majëhi'i rovare höjo ëhuro ëhi jië'e darugo rumo'e inömo ëma rajëhijarujoho vuonugo'i darugo jië'e aho God uehorovo'irarijego. God-ro ö'idöe sa'ae jove bövie bise'e no bamavuade höjo. ¹⁶ Urimë'i sa'a göre göre raromaruje aribövïo ho jemesi nïmaruje nïmaruje muoho vae'ego huro ma gë taemonövade höjo. ¹⁷ Iae ëhi jiade höjo röhu God-ro hesi muoho aho'o bogo gurïhi'i a'i jemë mae avohëvoromu hesi muoho rjöhïbe rovade höjo jemëro garomu uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Hu ëhi jië'e a böröme hö uvo'irarijego. Huro ëne nugö'öromu i majaho rovego uvaje höjo: lëro tagavëjo. Ioho tagavego uëvaje höjo: Jemëro i avohego da'uëgo'irajo. Nïmoronimorohego dë vövöbajo'e sasohëvo'irajo. Huro hesi muoho ëhi rjöhïbe rovë'e höjo.

¹⁸ Biririvoromo ëhi jië'e jöho majëhiromomo dë vövöbajo'e huotovëho'i ë'o gavaroho mi suvuoro vënire bueromo bamëho'i ë'aroho bogo vuonugo varijënoho jië'e ëma vuonugareje.

¹⁹ Vuonugamu iae Jew rajo a ioro'iorohuro Antioch amore Iconium amore jioromo rueruomadeje. Rueromo Lystra amo rajoho jabesinö jioruomajöro mu sisë jöho biririvoromo majëhijareje. Majëhijamu Lystra amo rajoho jaburo ejëhoromo ajëmiromomo Paul munëro vajamiruomadeje. Vajamiromomo uvoruomadeje: Paul guomë'e höromomo amoro jiamu rori'o ruho baeromo va'oruomadeje. ²⁰ Bava'amu Keriso-are ariböviohuro ro Paul-are bëhire gagovoromo riravo rova'areje. Riravo rova'amu Paul-ro ri'öromomo rue amo bërömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo nëröho Barnabas-mu niö'iro ri'öromomo va'aroho va'o Derbe amore höröjareje.

Paul'o Barnabas'o Syria sa'are Antioch amore vuonorö'ö va'are jöhoje.

²¹ Derbe höröromomo Iesuare jö maho majëhijamu ae aho'obëhe aevoromo Iesuare ijore ijore jijiharue aribövie jioruomadeje. Ëhi'amu gagorovo Paul'o Barnabas'o jaburo vuonorö'öromomo Lystra Iconium Antioch amore ekaresiae ajëmibe va'areje. ²² Ajëmiromomo jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhoromo uënövareje: Biririvoromo Iesuare jöhemu mae uehorovonövorëjo. Ëhesi bëhoho God-are aji öri ari'ere va'i naguë'oho no vavaene bëröme baebe va'ojuvo evare va'ëjarëjo. ²³ Ëhi uëbe a duvahe ekaresia jabesi simano vaeröhoho nugo'amobe ie bogo ijë'e ma-pariemu vaeromo uëbe va'areje: Jemë Bada mae uehorovaruje a hesi övo döre rëmaruëjo. Ekaresiaho ëhi ajëmibe va'areje. ²⁴ Va'oromo Pisidia sa'aho jireho barënuoromomo Pamphylia sa'are rovarëje. ²⁵ Pamphylia

rueromo Perga amore ariromo Iesuare jöho majëhinu-
goromo va'ö Attalia amore abuejareje. ²⁶ Attalia amore
abo ariromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho va'ö
sionëro Antioch amore rovereje. Urimoho Antioch ekare-
siaho jaburo Paul'ö Barnabas'ö God-are övo döre rëmareje
huro ajëmego mu mae vaebe jireho'iröhego. Jaruvoho
ë muoho barëjë'ëro Paul'ö Barnabas'ö sionëro rovereje.
²⁷ Rueromo ekaresiaho uëvareje: Gagovohego jöe majëhi-
jarëjo. Majëhijarë uënugoromo gagovamu uëvareje: God-
ro ajamuijamu ëhi jië'e muoho vaeromo rovere höjo. Huro
öroho sa'a ioro'ioro rajohuni jiovëhamu jaburo Iesu mae
uehorovare höjo. Ëhi'ade höjo. ²⁸ Ëhi majëhiromo Keriso-
are ariböviohu'ö gemu mae majae ëgobövie ë arijareje.

15

*Ekaresia jabesi a masijehu Jerusalem gagovoromo Moses-hu
bojëmade jögoru ë hesi jö mevare jöhoje.*

¹ Paul'ö Barnabas'ö Antioch amore arijamu iae
ae göëro Judea sa'are jië'ëro rueromo Keriso-are
aribövioho majëhiromo uënövareje: God-arire mae
va'i nëgë'iroho Moses-hu Jew rajo nosi jögoru jajivadëhi
sa'a ioro'ioro rajoho jemë'ö sinoho ëhi tarivëhego God-
are aribövie jëvo'irajo. Sino bogo tarivëhë'öho bogo
maroho va'a'arujëjo. ² Bogo maroho va'a'arujëjamu
hegorovo Paul'ö Barnabas'ö jaburo ri'öromo irovoromo
darugo'ö jö aho'ahëmiromo i'e rovere aribövioho
uëvareje: Sa'a ioro'ioro rajoho nadi ëhi jië'e jöho
majëhirëjo. Majëhirëjamu Antioch ekaresiaho jaburo
Paul Barnabas Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho ëhi
baejëvareje jaburo Jerusalem amore va'oromo apostle
ömo'ömohu'ö Jerusalem ekaresia a duvaho ioro'iorohu'ö
sino tarivo'iröhe jöho mevo'iröhego.

³ Baejëvoromo rëmö'öjamu Paul'o Barnabas'o jaburo a ioro'iorohu'o gemu mae ae jöe majëhibe Phoenicia sa'are Samaria sa'are va'areje. Majëhiromu uënövoreje: Sa'a ioro'ioro rajoho iae aevoromo God mae uehorovoruo-mohijajo. Èhi uë'ego Christian aganoho aho'obëhe ë jöho heromo börömo bëhe nimorohonövoreje. ⁴ Amo ëhi jië'e jöho majëhibe rueromo Jerusalem suorovareje. Suorovamu gëgorovo apostle ariböviohuro ekaresia a duvaho ömo'ömhuro ekaresia a ioro'iorohuro ëho jaburo jejëmiruomadeje. Jejëmijamu rueho jaburo jöho majëhiromu uëvareje: God-ro ëhi ajamuamu muoho vaeromarovare höjo. ⁵ Èhi majëhijamu Pharisee aribövie Iesu mae uehorovarue a ioro'iorohuro ri'öromu uëvareje: Iae ëhi höjo röhu sa'a ioro'ioro rajo jabesi sinoho tarivëhoromo jöe majëhiromu uë'ejarëjo: Moses-hu bojamuade jögoroho ejahonövorëjo. Èhuremu mae höjo.

⁶ Èhi uëvamu hegoro apostle ariböviohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ioro'iorohu'o ë jöho mevo'i gagovareje. ⁷ Jöho mevojuvo Peter-ro ri'öromu uëvadeje: Aganomë jemë'o gavarujëjo urimë'i God-ro na jemesi ririre baejevade höjo naro hesi jö maho majëhijego sa'a ioro'ioro rajoho jaburo heromu Iesu mae uehorovoröhego. ⁸ Jaburo mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho Jew rajo Kerisore aribövi mamuadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o ëhi mëmade höjo ëhuro noro garomo uvoröhego: God ae aho'o nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro hesi Aru'ahoho sa'a ioro'ioro rajoho mëmijë'ëro ëhuni huro jabu'o mae uehorovëvajëjo. ⁹ God-ro Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o bogo gö gö uehorovavuo'i ma-gemu uehorovavuade höjo. Èhesi bëhoho sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso mae uehorovamu God-ro jabesi sisëho u'ovëho barëjade höjo. ¹⁰ Moses-hu bojamuade jögoroho i'u ma'ëro jiël'ëro no'o nosi hijo miono'ohu'o vaeromo mare va'iröhoho bogo

eni javuade höjo. Ĕhi jië'o ho jemë rabëni nëgajëjo sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi jië'e i'u'e muoho bojëmi'iro. Jemë rabëni God-are dëho bijioho ga'i nëgajëjo. ¹¹ Bogajo. No mae uehorovoromo uvarue höjo: Bogo noehu mu vaejaruohuro a'i hesi Bada Iesuhu huë baeromo ajamuija-johuro iae ëhuro Jew rajoho no maro raromo'ëjarëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabesi öri jiajëhi noehu maro raromo'iröhe öroho gemuoho höjo.

¹² Peter-ro ëhi majëhijamu Barnabas'o Paul'o ri'öromo uëvareje: God-ro ajamuamu noro darugo'e mu gö gö ëhi ëhi vaeromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmibe jirehare höjo. Ĕjöhö he'iro ae aho'obëhe jörumoraejareje. ¹³ Jörumoraejamu Barnabas'o Paul'o jöhö majëhi barëjamu hegoroovo James-ro ri'öromo uëvadeje: Aganomë nasi jöhu'o hehëjo. ¹⁴ God-hu sa'a ioro'ioro rajo aevoromo uehorovëvoromo a ioro'ioro hesi baejëvade jöhö Simon-ro ë jöhö majahuijamu no hejare höjo. ¹⁵ Ĕjöhö iae mae höjo. Ĕhesi bëhoho God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejëvoröhe jöhö urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jajivare höjo. Jabesi ae gemuëro David-are ujo gagovëvoröhe jöhö uhu'e huotovoromo jajivoromo uvë'e höjo:

¹⁶ Badaro uvavohijajo: Ĕhesi ijönö naro vuonorö'ö rueromo David-are javu dadorovadoho evare avoho vae'ëjjo.

Sisërëjadoho naro avoho'iramu urimë'i namijadëhi ëhi nami'a'ajëjo.

¹⁷ Nami'iramu sa'a göëro göëro Bada na birohevo'i nahevo'aruëjo.

Nasi jö bogo henövare ariböviehu nasi iho baejarohuro ëhi ë'a'aruëjo.

Badaro ëhi uvajëjo. ¹⁸ Mami gö'e huro ë jöhö aevoromo majëhadoho hebe rovë'e javuajëjo.

Ĕhi jajiv'e hōjo.

¹⁹ Ĕhuni na Ĕhi uehorovajējo. Sa'a ioro'ioro rajehu huotorovoromo God mae uehorov'oho no nosi i'u'e muoho jabesi ōriroho bogo bojēmi'i ²⁰ a'i ma-suriro jōho nugō'ōromo uē'ejarējo: Aehu sareri'e god gōēni gōēni bahijē'e mioho uvorējo: Sisē hōromo nadi ue'ahorējo. Nadi ōnō'oho jijihorējo. Mi hesi kōho nadi ue'ahorējo. Huē ahahē'e mioho kō'e jiaje nadi ue'ahorējo. Ĕjōhemu jajivo'ejarējo. ²¹ Ĕhi jiē'e jōgoru jajivo'irōhe ē hesi bēhoho Moses-hu Ĕhi jiē'e jō bamadoho mami'e ame aho'obēhe majēhibe rov'e hōjo. O hesi jōho Jew rajo nosi nuho majaho rovego noehu God rajahjarue osare osare Moses-are jōho adahego jaburo hejarue hōjo. Ĕhuni Ĕhi jiē'e mu gororovo'irōhe jōho sa'a ioro'ioro rajo jabesi ōrire nugō'ō'ejarējo.

Jerusalem ekaresia a masijehu suri suri jajivoromo sa'a ioro'ioro rajehu Keriso mae uehorovarue aribōvi jabesi ōrire bamēhare jōhoje.

²² James-ro Ĕhi uēvamu hegoro apostle-ho jabu'o ekaresia a duvaho ōmo'ōmohu'o ēho jaburo jōe mevoromo uvareje: Ĕ'ego no nosi a ioro'ioroho baejēvego jaburo Paul'o Barnabas'o gemu mae Antioch amore va'irarējo. Ĕhi majēhijamu ekaresiae ae aho'obēhe uvareje: Ĕhi jiē'oho iae mae hōjo. Ĕhi uvoruomoromo Judas hesi iho gōho Barsabbas'o Silas'o jabumē niō'i baejēvareje ekaresiaho jaburo ē ae niō'i jabesi ōrire mae uehorovarūero jiē'ero.

²³ Baejēvoromo suroho jajivoromo bava'ojōro bojēmi-jareje. Surire jajivare jōho Ĕhi uvē'e jiadeje: O as'e Jew rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajoho Antioch amore Syria sa'a ioro'iore Cilicia sa'are raromaruje aribōviumē apostle aribōviohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho

ömo'ömohu'o jemesi ö mueno'ëro javuël'ëro noro jemesi örire jejëmaruëjo. ²⁴ Röhu no hejare höjo uvavamu: A ioro'iorohuro nosirire jioromo ö'are höjo. Ö'oromo jöe gö majëhiromo jemesi simanoho sisëvojähamu uehore gö gö baejarije höjo. Röhu ëho bogo noehu uëvamu ë'are höjo. ²⁵ Èhuni no ae aho'obëhe gemuoro gagovoromo jöe mevoromo uehore gemuoho baeromo uvare höjo: Noro ae gö baejëvo'ëjarëjo jemesi örire rëmö'öjëvego jaburo nosi aemo'aeme Barnabas'o Paul'o gemu mae ö'iröhego. ²⁶ Barnabas'o Paul'o vuovëvoröhe jöho bogo uehorovë'e ma-biririvoromo nosi Bada Iesu Keriso-are muohuremu uehorovë'e arijare höjo. ²⁷ Röhu Judas'o Silas'o jabu'o gemu mae rëmö'öjëvaruëjo jaburo ö'oromo noehu jaji-varue jöe gemuoho majëhijego he'irarijego. ²⁸ God-are Aru'ahohu'o no'o jöe gemuoho uehorovoromo uvaruëjo: Jew rajo nosi i'u'e mue gö gö bogo bojëmi'i ave jögorohuremu bojëmi'ëjarëjo. ²⁹ Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'oho jijihorëjo. Èhi jië'e mu gororovë'oho ëhuro mae jëvo'ajëjo. Ahia mino'ëjo. Surire jöho ëhi jajivoromo bojëmijareje bava'oröhego.

³⁰ Bojëmiromo rëmö'öjamu Paul Barnabas Judas Silas ëho jaburo va'aroho va'o Antioch amore suorovareje. Suorovonugoromo Christian aribövioho aho'obëhe gagovëvoromo suroho bojëmijareje. ³¹ Suroho bojëmamumu ekaresiae ae aho'obëhe hejare adahoromo uvavamu: Jew rajo nosi i'u'e muoho sa'a ioro'ioro rajoho bogo bojëmi'ëjarëjamu hegorovo uvareje: Sasohë'e mu maho rovë'e höromo nimorohoruomadeje. ³² Èhi'amu Judas'o Silas'o jö God-aro baeromo majëhijarue aëro jëvë'ëro majae ëgobövie jöe majëhiromo Christian agano jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhareje. ³³ Èhi'oromo majae

ëgo'o Antioch arijamu evare ë Christian aganohuro rëmö'öjëvoromo uëvareje: Huë mae baeromo va'orëjamu jaburo Jerusalem jioromo rëmö'öjëvamu rovare ë aribövi jabesirire sionëro va'areje. ³⁴[A'i Silas-ro ëhi hi'i uvadeje.]

³⁵ Iae Paul'o Barnabas'o jaburo Antioch majae ëgo'o arijareje. Ariromo jabu niö'i o a ioro'ioroho aho'obëhe ëho jaburo Badare jöho ekaresiae majëhiromo bëhoho röjëhinövareje.

Paul'o Barnabas'o jö aho'ahamirovoromo gemuore jireharoho vuonugo'i öre gö öre gö va'are jöhoje.

³⁶ Ëhi'ojuvo iae Paul-ro Barnabas uavadeje: No urimo Badare jöho majëhibe amo göre göre din'ë din'ë jireharire ë'ego no ë vuonorö'ö va'oromo gëvarëjo Christian aganoho diehi diehi muoho vaeruomego. ³⁷ Ëhi uavamu hegoro Barnabas-ro uavadeje: Iae mae höjo röhu na negajëjo John Mark-ro no'o ö'ojöro. ³⁸ Ëhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. John Mark-hu no'o ö'ë'oho bogo maehu höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i mue ajamuibe juvoromo Pamphylia sa'are ramuö'ö'i sionëro rovade höjo. Ëhi jië'e a bava'ë'oho na bijönegajëjo. ³⁹ Bijönegajë uaromo Paul'o Barnabas'o irorovoromo göëro öre gö va'i göëro öre gö va'adeje. Va'iro Barnabas-ro Mark hu'irae baeromo boat-re ajiomoromo Cyprus sa'are va'adeje. ⁴⁰ Cyprus va'irögoro Paul-ro Silas uavadeje: Rovego ja'o na'o muoho vaebe jireho'irarëjo. Jireho'irarëjamu Silas-ro uavadeje: Iae ëhi'o'ëjarëjamu Christian agano ömo'ömohuro Paul'o Silas'o Badare övo döre rëmareje huro ajëmege mu mae vaebe jirehoröhego. Rëmamumu Paul-ro Silas hu'iraeromo va'adeje. ⁴¹ Hu'iraeromo va'adoho va'o Syria sa'are Cilicia sa'are ekaresia aribövioho jöe majëhiromo ëhuro jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhobe va'adeje.

va'lo Mysia sa'a viture va'aroho Bithynia sa'are va'ia'amu Iesuare Aru'ahohuro uévadeje: Nadi ë sa'aho va'ohëjo. ⁸ Èhi uëvamu Bithynia sa'aroho bogo va'i Mysia sa'aremu rova'oromo abuejaroho abo Troas amore höröjareje. ⁹ Troas hörönugoromo vahiromamu Paul-ro nia'ovo'i-raeromo gavadeje Macedonia raje ae gemuëro namiromo dinamiro mo uavamu: Macedonia sa'aro rueromo ajamuinëjo. ¹⁰ Nia'ovo'iraeromo ëhi ganugoromo Paul-ro Silas-ro naro evare uvareje: God-ro uöromö ë'ajëjo: Macedonia sa'a rajoho Iesuare jö maho majëhiehë uövuajë uvoromo ma-burëro va'iro bövioho bise'oho avohareje.

Paul'o hesi ariböviohu'o Philippi amore ro jö atamu hegorovo Lydia-hu mae uehorovade jöhoje.

¹¹ Èhi'onugoromo Troas jioromo boat-re iojioromomo ma-ahorirëro jovo döre va'aroho va'o Samothrace sa'are suorovë'ëro nëröho jovo döre va'aroho Neapolis amore suorovareje. ¹² Neapolis suorovonugoromo örëro va'aroho Philippi amore suorovareje. Èamoho Macedonia sa'are jiadeje. Macedonia sa'a börömo ho röhu ë sa'aho taritarivë'e ihe gö gö jiadeje. Röhu sa'a dirö'e gemu börömo ho jiadeje. Èdirö'ore sa'are Philippi amoho jiadeje. Rome amo rajohuro rueruomoro mo ë amoho aevo'i ioromo raromobe rovë'e jiareje. Amo noro ro Philippi amore suorovoromo majae gemu niö'i ë raromareje.

¹³ Raromoro mo iae Jew rajo nuho majaho rovamu noro uvareje: Nani Jew rajo ariböviohuro God-are örire jöe ato'i nume jovo riröre abo raromarue höromo amore jioromo ë abuejareje. Abueromo ë raromoro mo gagovoromo raromarue magonaho ömo'ömo ho Iesuare jöho majëhijareje. ¹⁴ Jöe majëhijamu magonahe gemu hesi ihoho Lydia-ro ë hiromo hejadeje. Lydia hu Thyatira amo rajo magonahe

jiadeje. Hu kavuë'e niögu maho imo'amaje magonahe jiadeje. Hu bogo Jew rajo magonahehu jiadeje röhu Jew rajo ariböviohu'o gemuore God rajahinövadeje. Röhu Badaro Lydia-are dë vövöbajo'oho jiovahë'ëro huro hejade Paul-ro Iesuarë jöho majëhijamu hegorovo jöho ejahadeje. ¹⁵ Ejahoromo hu'o hesi osare raromarue ariböviohu'o bapataeto vaejareje. Vaenugoromo ë magonahohuro uövuadeje: Jemë uvarujoho: Iae mae-ëjo. Nöröro Bada mae uehorovajë uvarujoho jemëro rueromo nasi osaro raromohëjo. Ëhi uöromomo dinamujamu ejahareje.

Philippi amo rajo jabesi a masijehu Paul'o Silas'o savoji gagore ba'amëvare jöhoje.

¹⁶ Ëhi ë'ë'ëro iae noro God-are örire jö ataruire va'i va'amu gavë'i magonaho aboride gemuëro örire birohavuadeje. Ëmagonahoho hesi ma-a masijo jabesi muemu vaejëhaje magonahe jiadeje. Röhu Satan-are aru'aho sisë gemuëro hesi dë vövöbajo'ere abuejamu simanoho sisërëjë'ëro ëhu'ëro rabe rabe ijönö jioröhe jöho iae hu ae huruoho majëhinövadeje. Majëhiromomo monie mana baenugoromo hesi a masijo ömo'ömoho i'imëmi'ego rueho jaburo moni börömo mae baenövareje. ¹⁷ Amo ë magonahohuro simanoho sisërëjë'ëro Paul'o no'o rihimavuoromo darugo'o uvobe rovadeje: Ëaribövioho jabumë God dö mare hijaje hesi mu aribövie jëvajújo. Jemëhu sisëroho bogo va'i maro va'irarije öroho röjëhijarue höjo. ¹⁸ Ëjöe gemuoho majae aho'o rihimavuoromo uvobe ruenövadeje. Ëhi'öjuvo Paul-ro he'i hiromomo vörönimamu hegorovo huotorovoromo magonaho hesi dëre aru'aho sisëho uavadeje: Iesu Kerisore ihoro naro ja uavajújo: Aruëre magonaho hesi dë vövöbajo'eroho hörö va'ëjo. Va'ëjamu gavë'i evare höröromomo va'adeje. ¹⁹ Höröromomo va'amu ë magonaho

hesi a masijohuro garomo uvareje: Aru'ahoho mago-naho hesi dère rarovö'öjahë'ëro jië'ëro ë magonahoho rabe rabe ijönö jioröhe jöho bogo majëhiromo ëhuro monie gö'o bogo baeromo bojamui'iramu bae'ejarëromo Paul'o Silas'o guduamëvoromo amo ririre jagu baejëvo rovaraje amore a masijo jabesi nunire rëmoröhëro. ²⁰ Jagu baejëvo rueromo Rome rajehu court mevarue a jabesi nunire rëmonugoromo Paul'o Silas'o jabesi jö sisëho majëhiromo uëvareje: Ave aho Jew raje aëro jëvë'ëro nosi amore mu sisë barueromo ijumavuaruëjo. ²¹ Èhesi bëhoho Rome nosi jögoroho ahoromo jabesi muoho röjahuijaruëjo. No Rome rajëro javuë'ëro jabuhu röjahuijarue mu ejëhoromo vaejë'o'ho bogo maehu höjo. ²² Bogo maehu höjamu hegoro rue amo raje ae aho'obëhe gemuore gagovoromo ajëmiromo anëgo'ië'areje. Anëgo'ia'amugo amore a masijohuro Paul'o Silas'o jabesi niögoho ma'eno dadovëhoromo jijövëhoromo police uëvareje: Hisuebijëvohëjo. ²³ Hisuebijëvohëjamu hisuebi-jëvo'i arijuvo hisuebijëvonugoromo baejëvo va'o savoji gagore ba'amëvoromo savoji muebejaje aho uavareje: Ave ae niö'ioho avoho muebejëvonëjo. Ju'ebi'aruëjo. ²⁴ Èhi uavamu hegorovo baejëvo va'oromo savoji osa ririro avoho ba'amo rëmoromo höroho ijo dirö'ore bahi-jëhoromo evare i'u'e ijo ha'osi göho baro havoromo muoho taemëvamu èhi ariemu arijareje.

²⁵ Ariromo vahi riri'e jiamu Paul'o Silas'o God-are örire jöe majahiromo hu rajahiromo jöe iareje. Rajahiromo jöe iavavamu savojire a ioro'iorohuro heruomadeje. ²⁶ Èhi'amu gavë'i sa'aho ma-majioho hijiohijiovamu savoji gagoho aho'obëhe ë javu vaejare munë sa'a uhure jio'a-majohu'o sisë maro hijiohijiovadeje. Hijiohijiovamu gavë'i evare oje aho'obëhe jiororovoromo ae aho'obëhe tövëvare ö'ho jiororovo'amadeje. ²⁷ Jiororovo'amamu

iae savoji muebejaje ahuro niavë'ëro ri'öromo gavade ojoho aho'o jiororovo'amë'e jiamu gagorovo uvadeje: Huruomë'e höromo kaejö ëgoho jijöromo hesi arijo'arije anorovo'ië'adeje. ²⁸ Hesi anorovo'ia'amu gavë'i Paul-ro ma-darugo'o uavadeje: Ëhi jië'oho vuonugëjo. No ae aho'obëhe aviae javuajëjo.

²⁹ Aviae javuajëjamu uvadeje: Iroho gae ujuoho ruehego gavöromo ma-burëro rovadeje. Rueromo juhuonivoromo butubutumoromo Paul'o Silas'o jabesi bëhire behumorovadeje. ³⁰ Behumorovë'ëro hu'irae ömëvoromo amonö va'oromo uëvadeje: Na diehi ë'ejöjo ëhuro maja ijoho na sisëroho bogo va'i maro va'irode.

³¹ Diehi ë'ejöjamu uavareje: Bada Iesu mae uehorovonëjo. Mae uehorovë'oho God-ro ja manö bamavo'iramu maro va'a'anuëjo. Ja'o jasi osare raromaruohu'o ëhi jëvo'ajëjo. ³² Ëhi'onugoromo Badare jöho majëhijamu rue savoji muebejaje ahu'o hesi osare raromaruohu'o jaburo hejareje. ³³ Henugoromo evare majaroho vahirömë'iro Paul'o Silas'o hu'irae ömëvo va'oromo sinore nemo'amadoho u'ovëho'amoromo hu'o hesi osare raromaruohu'o ma-burëro bapataeto vaejareje. ³⁴ Bapataeto vaenugoromo Paul'o Silas'o hu'irae ömëvoromo osare ajiomoromo ie i'imëmijadeje. Ie i'imëmiromomo hu'o hesi osare raromaruohu'o God mae uehorovë'ëro nimoroho avohareje.

³⁵ Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamu gagorovo Rome rajehu court mevarue a masijohuro police-oho jöe bojëmiromomo rëmö'öjamu va'oromo savoji muebejaje aho uavareje: Savoji gagore arijarue ae niö'ioho ojoho jiovëhego va'irarëjo. ³⁶ Va'irarëjamu hegorovo savoji muebejaje ahuro Paul uavadeje: Court mevarue ariböviohuro jöe nugö'öjë'e höjo naro rëmö'öjego Silas'o ja'o höröromomo va'irarijego. Ëhuni höröromomo mae va'orëjo.

³⁷ Mae va'orëjamu Paul-ro ri'öromu police-oho uë-vadeje: Röhu nosi sisë bogo birohë'e a nuniro ëma hisuebijavuare höjo. Ëho bogo maehu höjo no Rome rajëro javuë'ëro. Ëhi'oromo savoji gagore ba'amavuare höjo. Ëhi ë'are höjo röhu jaruvoho jabumë diehi'oromo saginiëri ramuë'ö'ië'aruëjo noro va'ojöro. Bogo ëhioho höjo. Nadi'ego court mevarue ariböviohuro rueromo jabesi övëro baejavuego höröromu va'irarëjo.

³⁸ Ëhi uëvamu hegorovo police-ohuro jöho bava'oromo court mevarue aribövioho majëhijareje. Majëhijamu hegorovo hejare Paul'o Silas'o Rome raje ae jëvamu hegorovo juhuonivareje. ³⁹ Juhuonivoromu rueromu Paul'o Silas'o sanuëmiromu savoji gagore jëvamu hu'irae ömëvo rueromu uëvareje: Jemëro nosi amoho vuonugo'i va'orëjo. ⁴⁰ Va'orëjamu Paul'o Silas'o jaburo savoji gagore jioromu höröromu Lydia-are osare va'areje. Va'oromo Christian agano ömo'ömoho gëromu jögore mëmiromu va'areje.

17

Paul'o Silas'o Thessalonica amore va'oromo huë vavaeni baejare jöhoje.

¹ Va'oromo Paul'o Silas'o Amphipolis amore va'aroho Apollonia amore va'aroho va'o Thessalonica amore hörö-jareje. Höröromu gavareje Jew rajehu God rajahijarue osaho ë jiamu. ² Jew rajehu God rajahijarue osaho jiamu gagorovo Paul-hu amore amore juvoromu God rajahijarue osare va'onövadëhi ëhi ë osare va'adeje. Va'oromo God-are surire jöho adahoromu ë jö hesi bëhoho Jew rajo ariböviohu'ö gemu mae mevadeje jabesi simane huotövëho'i. Nuho majae niö'i gemu rue'ego ëhi ë'onövadeje. ³ Bëhoho röjëhiromu uënövadeje: God-are surire jö urimë'i jajivare hesi bëhoho God-hu uavë'ëro

böröme namiromo ajamui'iröhe aehu rovë'iroho huro huë vavaene baeromo guomoromo i'ovoromo ri'ö'a'ajëjo. Surire jö hesi bëhoho ëhi höjo. Röhu naehu majëhijaje aho Iesu hu iae ë böröme namiromo ajamuijaje aho höjo. ⁴ Èhi jië'e jöho majëhijamu Jew rajo a ioro'ioro-huro uvareje: Iae jö mae höjo. Jö mae hö uvoromo aevoromo Paul'o Silas'o gemu mae jijihareje. Greece rajehu God mae uehorovarue aho aho'obëhe magonaho masijoho aho'obëhe jabu'o Paul'o Silas'o gemu mae jiji-horuomadeje.

⁵ Ae aho'obëhe Paul'o Silas'o gemu mae jijihamu gëgorovo Jew rajoho ëhuni dë vörönëgadeje. Dë vörönëgamu örire ëma jijiharue a sisëhu mu sisë vae-jöro gemuoro gagovëvareje. Gemuoro gagovëvoromo muorovo jöho ma-darugo'o atamu amo rajë ae aho'obëhe heromo muorovo'i ë'oruomadeje. Muorovo'i ë'oromo ri'öromo Jason-are amoho ro juhiromo osare va'oromo Paul'o Silas'o nahëvareje guduamëvoromo amonö bæ-jëvo rueromo ae aho'o jabesi nunire rëmo'iro. ⁶ Jason-are osare va'oromo gavare Paul'o Silas'o bogojëvamu gagorovo jaburo Jason o Christian agane gö gö gudu-amoromo jagu ujuoho va'oromo amore a masijo jabesi nunire bamëvoromo ma-darugëremu uëvareje: Majae hö'öjajire nume beva'ajire huë sisë öri röjëhibe jijihaje aribövioho ave nosi amohu'o rovë'e höjo. ⁷ Nosi amohu'o rovamugo Jason-ro uëvade höjo: Ro nasi osaro arihëjo. Huro ëhi uëvamu hesi osare arijë'ëro Rome a börömehu bojamuijade jöho ahoromo sareramuiromo uövuvarue höjo: A ioro'ioro iosiramuiromo börömo nami-jaje aho bogo Rome hiromo böröme namiromo no muebe-javuaje aho jio'i a'i hesi ae gö höjo. Hesi ihoho Iesu höjo. ⁸ Èhi majëhijamu hegorovo amore ae aho'obëhe o jabesi masijoho aho'o vörö'iraeruomadeje. ⁹ Vörö'iraeromo

amore a masijohuro Jason'o Christian a ioro'iorohu'o uëvamu monioho bojëmijamu ëhuro rëmö'öjamu va'areje.

Paul'o Silas'o Berea amore va'oromo ë'are jöhoje.

¹⁰ Ëhi'oromo vahiromamu gavë'i Christian aganohuro Paul'o Silas'o Thessalonica amore jëvamu rëmö'öjëvareje Berea amore va'iröhego. Rëmö'öjëvamu va'oromo Berea amore höröjareje. Höröromo Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jöho majëhijareje. ¹¹ Jöho majëhijamu Berea amo rajohuro Thessalonica amo rajoho iosirëmiromomo simano mae uehorovë'e aribövie jioruomadeje. Simano mae uehorovë'ëro God-are jöho he'i nimo avohareje. Heromo God-are surire jöho adaho'i arijareje ga'iro Paul-hu majëhijade jöho jö mae o sareri jöe jiego. ¹² Mae o sareri jöe jiego ga'i adahonugoromo Jew raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovareje. Jew rajëro mae uehorovo'i Greece rajo magonaho masijohu'o Greece rajo ama'i'o ae bogo bise'o vadu'o Iesu mae uehorovoruomadeje. ¹³ Ëhi'amu Jew raje rue Thessalonica amore raromaruoho jaburo hejare uvavamu: Paul-ro God-are jöho Berea amore majëhijë'e jiajëjamu hegoro Berea rueromomo amo raje ae aho'obëhe jabesi dëho iëhareje jaburo vörö'iraeromomo Paul'o muorovo'iröhego. ¹⁴ Ëhi'amu gavë'i Christian aganohuro Paul nugö'öjamu abuejadoho abo sö jovore höröjareje. Ëhi'o'irögoro Silas'o Timothy'o Berea amore ëhi arijareje. ¹⁵ Arijamu Paul namijaho va'are ariböviohuro hu'irae bava'oromo Athens amore suorovoromomo ë nugareje. Paul ë nugoromomo Berea vuonorö'ö va'ia'amu gagorovo Paul-ro uëvadeje: Va'irarijoho Silas'o Timothy'o uërego ma-burëro rue'irarëjo. Ëhi uëvamu hegorovo va'areje.

Paul-hu Athens amore hiromomo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

¹⁶ Va'amu gagorovo iae Paul-ro Athens amore hiromo Silas'o Timothy'o muebejövadeje. Hiromo muebejëvoromo gavade aru'aho'e höromo uvene aho röjahi'amarue inömoaho aho'obëhe amore jiorovamu gagorovo uvadeje: Amo rajoho God-are jöho bogo hejarue höromo ëhuni dë vövöbajo'e aho'o vavaenimadeje.

¹⁷ Vavaenimoromo Jew rajehu God rajahjarue osare va'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajehu God mae uehorovarue ariböviohu'o Iesuare jöho mevoromo jabesi simane huotövëho'iro vae majae imo'amarue öri ari'ere va'o namiromo ganövade ae rue'ego jabu'o Iesuare jöho mevonövadeje jabesi simanohu'o huotövëho'iro.

¹⁸ Jöho mevo'ego Epicurus-are jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o Stoic jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o ëhi jië'e ariböviohuro God-are jöho bogo hejaruëro jië'ëro Paul-are örire rueromo jö aho'ahaminövareje. Jö aho'ahamiromo a ioro'iorohuro uarovonövareje: Simano bogojië'e aho rahuro rajahijöro jöho jövajëjo. Rabu jöe jövo'i ë'ajëjo. A ioro'iorohuro uarovonövareje: Nani sa'a gö rajehu böröme hö uehorovarue aru'aho jabesi jöho huro majahuiromo ë'ajëjo. Jabuhu ëhi uarovare hesi bëhoho Paul-ro Iesuare jöhu'o aehu vuovoromo ri'öjarue jöhu'o majëhijamu hejë'ëro ëhuni uarovareje: Sa'a gö rajo aru'aho jabesi jöho majahuijajëjo. ¹⁹ Ëhi uarovoromo Paul uavareje: Rovego no Areopagus dahorure ajiomarëjo ëhuro ë gagovarue a masijo jabesi nunire jasi jöho jövego heröhe höjo. Ëhi uanugoromo hu'lirae bava'oromo Areopagus a masijo jabesi nunire nugoromo uavareje: Jö i'e jaehu baeromo rovanuoho no he'i naguajëjo. ²⁰ Jaehu jövanue jöho bogo hejaruëro jië'ëro ëhuni no naguajëjo avoho he'iro. ²¹ Ëhi uavare hesi bëhoho Athens amo rajohu'o sa'a ioro'iorore jioromo ro Athens raromarue ariböviohu'o ëho jaburo jö i'e ëhemu atemu atoromo

hemu henövareje. Ĕhi jiē'e muohemu uehorovonövareje.

²² Ĕhi'amu Paul-ro ē a masijo jabesi nunire ri'ō namiromo uēvadeje: Athens amo rajomē na jō harihe majēhi'iē'ajējo. Na gēvajoho jemē aru'ahe gō gō mae uehorovēvaruje aribōvie jēvajējo. ²³ Ĕhesi bēhoho na jemesi amore juvode hōjo. Juvoromo jemēhu aru'aho rajēhijaruje ōri ari'oho gabe juvo'i gavode hōjo munē maratue hitavoromo sehoromo jajivoromo uvē'e jiamu: Ave maratu hesi bēhoho hesi iho bogo hejarue aru'ahohuni ave maratuoho ēma hitavo nugaruējo. Ĕhi uvē'e jiamu gavē'ēro jemē hesi iho bogo hejē'e ēma rajahijaruje aru'aho hesi jōho iae na rōjēhi'irōgoro ē'ajējo.

²⁴ Ĕaru'ahoho iae God hōjo. God-hu sa'a bōvi bise'o bamade aho hōjo. Huro bōrōme namiromo ō'idōrohu'o sa'arohu'o muebejavuaje hōjo. Ĕhuni ma-aehu hu rajahi'i vae'amare osaroho hu bogo ēho hijaje hōjo.

²⁵ Hu eni jiē'e aego no bogo hunioho vavaenimoromo bōvioho bise'oho avohoromo hu i'imami'ejarējo. Ĕhesi bēhoho huro gemuēro no ae aho'o birire bojamuego nue ahoromo daruge bōvie bise'e baeromo raromarue hōjo.

²⁶ Huro ae gemu bamade hōjo. Bamoromo ē aho baeromo ēhuro sa'ae aho'obēhe raje avohēvobe rovē'e hōjo jaburo sa'ae dinō'e dinō'e va'oromo raromorōhego majae hō'ōjajire beva'ajire. A bogo bamadevare evare huro uvade hōjo: Aribōvioho ē majare raromo'i ē majare rireromobe va'oromo ē sa'are ē sa'are raromobe va'a'ajējo.

²⁷ Huhu bamēvade hesi bēhoho aēro God ga'i nahobe va'irōhego. Nahobe va'ojuvo nani birohorōhego. Rōhu God bogo ēgoroho jio'i ae gemu gemu no'o hi juvaje hōjo. ²⁸ Ĕhesi bēhoho noro hesi darugoro raromo jijihō'e vaejarue hōjo. Ĕjōe gemuoho jemesi gavē'e aribōviohuro jajivoromo uvē'e hōjo: Iae no ae aho'obēhe hesi aboji harihu'e javuajējo. Ĕhi uvare hōjo.

²⁹ No God-are aboji harihu'ëro javuë'ëro ëhuni no bogo uehorovoromo uvo'ejarëjo: God hu aehu gold silver munë gö gö ujuohoromo övo sasohoromo simano sasohoromo sehoromo avoho'amare inömoho va'ëne höjo. No bogo uvo'ejarëjo: God hu ëhi höjo. ³⁰ Urimoho aehu God-are jö bogo hejare majare God-ro gëvade aëro ëhi jië'e inömoho aru'aho'e höromo uvene aho røjëhi'ego gëromo ma-gë taemonövade höjo. A'i avevejö'oho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromaruje aribövioho uëvajëjo: Uehoro sisëho vuonugo'i nasi öroro ruehëjo. ³¹ Ëhi uëvaje hesi bëhoho huro majaho bamë'e höjo sa'are ae aho'obëhe hesi court-re riravo'iröhego. Riravo'iramu huhu uavade ahuro hesi ihore court vaejëvoromo ae aho'o jabesi jöho avoho mevoromo gë'a'ajëjo gë'i ae mae o sisë jëvego. Aëro ma-samaro uvoröhego: Ëahuro mevo gö'a'ajë uvoröhego ëhuni hu ajamamu guomoromo ri'öjade höjo.

³² Guomoromo ri'öjade jöho heruomoromo a ioro'ioro-huro sivareje. A ioro'iorohuro uavareje: Jasi jöho röhu maho u'emu he'ejarëjo. ³³ Ëhi'amu Paul-ro gagovaruire jioromo va'adeje. ³⁴ Va'amu a ioro'iorohuro aevoromo hu'o gemu mae jijihö va'oromo Iesu mae uehorovareje. Areopagus dahorure gagovaje a böröme gemu hesi ihe Dionysius o magonahe gemu hesi ihe Damaris o ae gö gö ëho jaburo mae uehorovareje.

18

Paul-hu Corinth amore va'oromo ë'ade jöhoje.

¹ Ëhi'amu gagorovo Paul-ro Athens amore jioromo va'adoho va'o Corinth amore höröjadeje. ² Corinth höröromo Jew rajo a ihe Aquila birohadeje. Aquila hu Pontus amore rahade ae jiadeje. Rahë'ëro ijönö va'o Italy sa'are hijadeje. Hiromo Rome a böröme Claudius-ro Jew

rajo ariböviohuro Rome jëvamu va'lo barëjïro uëvamu gagoro hu'lo hesi vabore Priscilla'o Rome jïromomo Corinth amore aviavejï'e rovareje. Corinth aviavejï'e rovamu Paul-ro jabumë gë'i va'adeje. ³ Va'oromo Paul o Aquila o Priscilla mue gemuoho vaeromo niögu javue vaejaruëro jïë'ëro Paul-ro jabu'lo hiromomo ë muoho gemu mae vaeromo ijo bajoho mana baenövareje. ⁴ Èhi'oromo Jew rajo nuho majaho rue'ego Paul-ro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Jew rajohu'lo Greece rajohu'lo jabu'lo jïe mevoromo jabesi dë vövöbajo'o huotovëho'i ë'lo ganövadeje jaburo aevoromo Iesuare örire jijihoröhego.

⁵ Èhi'ojuvo Silas'o Timothy'o jaburo niö'ïro Macedonia sa'are arijë'ëro Corinth amore rovareje. Corinth amore rovamu gagorovo Paul-ro mue gö gö vuonugo'i Iesuare jöhuremu ae majëhijadeje. Majëhiromomo Jew rajoho uënövadeje: God-hu uavë'ëro bïröme namiromomo ajamuijaje aho iae Iesu höjo. ⁶ Èhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo ariböviohuro jï aho'ahamiromomo Paul-are jï sisëho atamu hegorovo huro niögure uono'uonoho jabesi nunire hijiovo röjëhijadeje jaburo garöhego hu jabesi muoho bijönimego. Röjëhiromomo uëvadeje: Jemë i'u baejë'o ho ëho jemesi mue höjo. Bogo nasi muehu höjo. Ijoho naro Jew rajoho jemë vuonugëvo'i va'oromo sa'a ioro'ïoro rajoho jïho majëhinövo'ejïjo. ⁷ Èhi uëngoromo Jew rajehu God rajahijarue osaho vuonugo'i va'oromo ruëre osa göre Titius Justus-are osare va'lo hijadeje. Titius Justus bogo Jew rajo aho jiadeje röhu Jew rajoho jabu'lo God rajahijaje ae jiadeje. ⁸ Èhi'amu gagorovo Crispus Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje aho Crispus'o hesi osare raromarue aribövioho aho'obëhe jabu'lo aevoromo Bada mae uehorovareje. Mae uehorovamu Corinth amo raje ae aho'obëhe Iesuare jïho heromo mae uehorovoromo bapataeto vaeruomadeje.

⁹ Ĕhi'amu vahiromamu gagorovo Paul-ro nia'ovo'iraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Nadi juhuonivo'i jōho jōvonōvonējo. Bogave vuonugo'iranējo. ¹⁰ Ĕhesi bēhoho na ja'o hi juvaje hōjo. Aho bogo anago'aruējo ave amore nasi aribōvioho bōrōmo mae jiē'ero. ¹¹ Ĕhi uavamu Paul-hu ē amore hiromo God-are ōri rōjēhibe va'adoho vadune gemu manaere 6 Ĕhi barējadeje.

¹² Vadune gemu manaere 6 Ĕhi barējamu Gallio-hu Greece sa'a Rome jabesi ihore muebejēvadevare evare Jew rajoho jaburo gagovoromo Paul guduamoromo court-ro bava'oruomadeje. ¹³ Paul court-ro bava'oromo ē a bōrōmoho Gallio uavareje: No ave a barovare hesi bēhoho huro aribōvi jabesi dē vōvōbajo'oho huotovēho'i ē'ajējo jaburo God sisē'i sisē'i rajahirōhego. God Ĕhi rajahijē'oho jōgoroho ahoruomo'ajējo.

¹⁴ Ahoruomo'ajējamu Paul-ro hesi jōho majahi'ia'amu gavē'i Gallio-ro uēvadeje: Jew rajomē ave aho vajiohu'e anano'e muoho vae'ibejajo naehu ma-taemorovoromo jemesi jō hejē'oho iae mae jio'ibejajo. ¹⁵ Rōhu bogo Ĕhi jiē'e jōho barovarije hōjo. A'i jemesi jō bēhi iho bēhi mu jōgoru bēhi rabe rabe Jew rajo jemēhu atoromo berohemu beroharujoho Ĕhi jiē'e jōhemu court-ro barovē'e jēvaje ēhuni jemēro jemesi gahējo. Ĕhi jiē'e mu ōri mevē'oho na bijōnegajējo. ¹⁶ Ĕhi uēnugoromo hesi aribōvioho uēvamu sihō'ōjēvareje. ¹⁷ Sihō'ōjēvoromo ae aho'obēhe ri'ōromo Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje a hesi ihoho Sosthenes guduamoromo court a masijo jabesi nunire baro anoromo kōe bojamareje. Kōe bojamamu gēgorovo Gallio-ro ma-nunēremu gēvadeje.

Paul-hu Antioch amore vuonorō'ō va'ade jōhoje.

¹⁸ Ĕhi'amu Paul-ro Corinth amore Christian aganohu'o gemu mae hijamu majae ěgobövie barĕjadeje. Majae ěgobövie barĕjamu huro aribövioho ě rĕmo'i Cenchreae amore abuejadeje. Abueromo höröromo mue vaeröhĕni God-are nunire mae uanugoromo aĕro simano uoho tar-
iojahojöro uavadeje hujeji muoho barĕjego evare ijönö aĕro röhu maho tariojahoröhego. Simanoho tarioja-
hamu Paul-ro Priscilla'o Aquila'o gemu mae boat-re
ajiomadeje Syria sa'are va'oröhĕni. ¹⁹ Va'adoho va'o
Ephesus amore höröjadeje Aquila'o Priscilla'o ě amore
rĕmo va'iĕ'ĕro. Höröromo huro Jew rajehu God rajahi-
jarue osare va'oromo Iesuare jöho Jew rajohu'o mevadeje
jabesi simanoho huotovĕho'i. ²⁰ Mevamu hegorovo rue
ariböviohuro uavareje: Avehuro majae ěgo'o hiromo
u'emu va'onĕjo. U'emu va'onĕjamu bogo ejĕhadeje.
²¹ Bogo ejĕhoromo va'irögoro uĕvadeje: God-hu nimĕ'o-
huro na vuonorö'ö rueromo gĕ'ejöjo. Ĕhi uĕnugoromo
boat-re ajiomoromo Ephesus amoho vuonugo'i va'adeje.
²² Va'adoho Caesarea amore ravo'amoromo ajiomadoho
ajio Jerusalem amore höröromo ekaresia aho mago-
nahoho jeĕminugoromo va'adoho va'o Antioch amore
höröjadeje.

²³ Antioch majae ěgo'o hiromo va'adoho Galatia sa'a'o
Phrygia sa'a'o birorohade ĕnire Keriso-are aribövioho
aho'o jöe majĕhiromo ĕhuro jabesi dĕ vövöbajo'oho
biririvĕhobe juvadeje.

*Apollos-hu Ephesus amore ro hiromo va'oromo Corinth
amore hiromo ĕ'ade jöhoje.*

²⁴ Ĕhi'amu iae Jew raje ae gemu hesi ihoho Apollos-ro
Ephesus amore rovadeje. Hu Alexandria amore rahade
ae jö'e sasohoromo jöe jövaje ae God-are surire jöho ga
avohĕ'e ae jiadeje. ²⁵ Ae göĕro Badare öroho Apollos

röjahijamu hejë'ëro hesi dë vövöbajo'e aho'o ri'öromo Iesuare jöho majëhiromomo ma-ahorirëro röjëhinövadeje. Ëhi jadeje röhu Iesuare ihore bapataeto vaeröhe jöho bogo he'i John-hu bapataeto vaejëvade jöhemu hejë'ëro jöho jövonövadeje. ²⁶ Amo Apollos-ro Ephesus amore rueromo Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo aevoromo God-are jöho biririvoromo majëhijadeje. Majëhijamu Priscilla'o Aquila'o hejare Apollos-ro God-are jö vituoho he'i vituoho bogo ma hejë'ëro jöho majëhijamu hegorovo jabesi osare hu'lirae bava'oromo avoho röjahiromomo uavareje: God-are mu öroho ëhi höjo.

²⁷ Ëhi'amu Apollos-ro uvadeje: Na Greece sa'are va'ejöjo. Va'ejöjamu Ephesus amore Keriso-are ariböviohuro hu ajamiromomo suroho jajivoromo bojamijareje huro bava'ego Greece sa'are raromarue Keriso-are ariböviohuro adahoromo hu rajahiromomo baeruomorohego. Suroho bojamamu baeromo va'o Greece sa'are höröjadeje. Höröromomo jöho majëhadeje. Majëhiromomo God-hu huë baejëvoromo jabesi simano huotovëhë'e Keriso mae uehorovarue aribövioho ë aribövioho Apollos-ro mabëhe ajëmijadeje. ²⁸ Ëhesi bëhoho huro biririvoromo Jew rajo jabesi jöho a nunire aho'ahëmiromomo God-are surire jöho adahoromo avoho röjëhijadeje jaburo garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu uavë'ëro böröme namiromomo ajamuijaje aho iae Iesu höjo.

19

Paul-hu Ephesus amore hiromomo ë'ade jöhoje.

¹ Apollos-ro Corinth amore hijamu evare majae gemuore Paul-ro sa'a ririre va'adoho va'o Ephesus amore höröromomo ë hijadeje. Hiromomo Keriso-are aribövi ioro'ioroho birohëvadeje. ² Birohëvoromomo uëvadeje: Jemë

Iesu mae uehorovarijevaroho na jemë God-are Aru'ahoho baejarije höjo o bogajo. O bogajamu uavareje: O-ajo. God-are Aru'aho hesi jöho no bogo hejë'e javuajëjo. ³ Bogo hejë'e javuajëjamu uëvadeje: God-are Aru'aho hesi jö bogo hejë'oho jemëhu bapataeto vaejarijoho bëhoho diehi jiade höjo. Uavareje: John-hu bapataeto hesi bëhi majëhinövadoho bëhe gemuoho jiade höjo. ⁴ Bëhe gemuoho jiade höjamu Paul-ro uëvadeje: Iae mae höjo röhu John-hu a bapataeto vaejëvade hesi bëhoho aëro uvoröhego: Èaribövioho uehoro sisëho vuonugo'i uehoro i'e baejë'ëro ëhu'ëro ë'aruëjo. Röhu bapataeto vaejëvoromo uënövade höjo: Nasi ijore rueröhe aho rovego ë a hesi öroro mae uehorovorëjo. Èhesi bëhoho Iesu mae uehorovo'iröhe jöho uëromomo ë'ade höjo. ⁵ Èhi uëvamumu hegoro ë Ephesus amo rajohuro Bada Iesuare ihoro bapataeto vaejareje. ⁶ Bapataeto vaejamumu Paul-ro öve simane taemëhamumu God-are Aru'ahohuro jabesi dë vövöbajore ro abuejadeje. Aru'ahohuro abueromomo jabesi simanore ajëmiromomo huotovëho'ego jöho bogo hejarue huë göëro göëro atonövo jöe God-aro baeromomo huruoho majëhinövareje. ⁷ Ae aho'obëhe 12 rabu'e jaburo èhi jië'e muoho vaejareje.

⁸ Èhi'amumu Paul-ro Jew rajehumu God rajahijarue osare va'oromomo birivoromomo ë ariböviohu'o jöe mevoromomo jabesi uehoroho aho'o huotovëho'i ë'o gavadeje jaburo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro böröme namiromomo èhi muebejavuajë höjo. Èhi'obe va'ojuvumu manaere niö'i gemu barëjadeje. ⁹ Manaere niö'i gemu barëjamumu a ioro'iorohuro biriri'övoromomo jöho bogo ejahoromomo Badare mu öri hesi jöho ae aho'o jabesi nunire sisë'i atareje. Jöho sisë'i atamugumu Paul-ro ri'öromomo ë Jew rajehumu God rajahijarue osare aribövioho rëmo'i Keriso-are aribövioho sö ujuohoromomo va'adeje. Va'oromomo Tyrannus-hu jö majëhijaje

osa börömore va'oromo majae ähi Iesuare jöho jövonö-vadeje. ¹⁰ Ähi'obe va'ujuvo vadune ni'ö'i barëjamu Asia sa'are raromarue ae aho'obëhe Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ëho jaburo Badare jöho hejareje.

Sceva-are harihu ömo'ömehu sareri sareri ë'are jöhoje.

¹¹ Ähi'ë'ego God-ro Paul ajami'ego bogo gavarue darugo'e mu masijoho vaenövadeje. ¹² Mu masijoho vae'ego Paul-are sinore rëho'amade niögoho aëro ujuohoromo guomo guomo baejë'e aribövi jabesi örire va'ego jabesi guomoho barënövo Satan-are a sisë dëre jië'oho suorovo va'onövareje.

¹³ Va'ego iae Jew rajo a ioro'iorëro sisë aribövi dëre jioruomajoho suorovo va'ojöro uvobe jijihonövareje. Jijihoromo ma-sarerivoromo Bada Iesuare ihoho uvo ganövareje suorovoromo va'ojöro. Uvo garomo aru'aho sisëho uënövareje: Paul-hu majahuijego hejarue aho Iesu ë a hesi ihore uëvaruëjo: A dëre jiarujoho suorovoromo va'ohëjo. ¹⁴ Jew rajo priest böröme gemu Sceva-are harihe 7 ëho jaburo ähi jië'e sareri'e muoho vaejareje. ¹⁵ Ähi jië'e muoho vae'i ë ö ömo'ömo 7-ho jaburo aru'aho sisë hesi dëre abuejë'e ae gemu hesi osare va'areje. Va'oromo sarerivoromo Paul-are ihohu'o Iesuare ihohu'o ëma jöho majahiromo aru'aho sisëho sarerami'i ë'o gavareje. Sarerami'i ë'o garomo uavareje: Paul-hu majahuego hejarue aho Iesu ë a hesi ihore noro uavaruëjo: Äa hesi dëre jianuoho höröromo va'ëjo. Höröromo va'ëjamu hejë'i rue aru'aho sisëhuro uëvadeje: Jemë Iesuare jöhu'o Paul-are jöhu'o majehijarujëjo. Iesu iae na gavaje höjo o Paul-are jöho iae na hejë'e jevajëjo. Röhu jemë rahumë jëvajëjo. ¹⁶ Rahumë jëvajëjamu hejë'i aru'aho sisë dëre jië'e ahuro ri'öromo ë ö ömo'öme 7-ho darugo'o muo'amoromo jabesi darugoho ruahö'öjëhoromo

jabesi niögoho jaho'amoromo ruruhö'öjèhamu dè'aho-batèremu ma-köemu jiè'e hesi osare jioromo huruomoromo va'areje.

¹⁷ Huruomoromo va'amu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o Ephesus raromaruohuro ë jöho heruomadeje. Heromo ae aho'obèhe juhuonibijiohamu Bada Iesuare ihoho ma-döro jiadeje. ¹⁸ Ma-döro jiamu Iesu mae uehorovarue ae aho'obèhe mu sisë gö gö gurihiromo vaejaroho sama'e huruoho majèhijareje. ¹⁹ Majèhiromo röhu ae gö gö urimo iro oso'e mu vaenövarohuro uvoruomadeje: Nosi iro oso'e muoho sisë hö uvoromo jabesi iro oso'e mu hesi suri surioho ujuoho rueromo gemuoro gagovoromo ae aho'o jabesi nunire vèniro huareje. Vèniro huoromo suri suri hesi manaho adahoromo gavareje ajivè'e ijo baje 50,000 èhi vèniro ravè'e jiamu. ²⁰ Èhu'ëro jiè'ëro ae aho'obèhe Badare jöho hebe mae uehorovobe va'areje.

Ephesus amo rajehu muorovo'irögoro vörö'iraeruomade jöhoje.

²¹ Èhi'amu Paul-ro uehorovoromo uvadeje: Macedonia sa'are Greece sa'are juvo va'onugoromo evare ajiomoromo Jerusalem amore höröromo ë hi'ejöjo. Hiromu hujeji evare na Rome amoho va'o ga'ejöjo. ²² Èhi uvonugoromo hu ajamijarue aho niö'i Timothy'o Erastus'o rëmö'öjèvamü Macedonia sa'are va'areje. Va'irögorovo huro Ephesus amore Asia sa'are èhi hijadeje.

²³ Hijamu evare aëro Badare öroho bijönimoromo iro muorovo'oho Ephesus amore vaejareje. ²⁴ Èhesi bëhoho ae gemu Demetrius-ro Ephesus hijadeje. Hu silver-ehu inömo avoho'amaje ae jiadeje. Silver-ehu inömo avoho'amaje aëro jiè'ëro Artemis rajahijarue javu börömo hesi nu ano'o va'ëne inömo ininoho silver-ëro avohoromo

imo'amonövadeje. Ëhesi bēhoho ē amo raje ae aho'obēhe sarerivoromo uvonövareje: Artemis aru'aho magonahe hōromo rajahi'irōgoro huni javu bōrōme vaejahareje. Vaejē'ēro ē javu hesi nu ano'o va'ēnoho javu inino avohoromo imo'amarue muoho Demetrius-ro muebenövadeje. Muebe'ego hesi mu ajamarue aribövioho ijo bajo bōrōme baenövareje.

²⁵ Ëhu'ēro jiē'ēro Demetrius-ro hu ajamijarue ariböviohu'o ēhi jiē'e mu vaejarue aribövi ioro'iorohu'o ēho jabuni jōe nugö'ōromo uēvadeje: Gagovorovego no jōe ato'irarējo. Ëhi uēvamu gemuoro gagovareje. Gagovamu uēvadeje: Ae aho'obēhe nasi jōho hehējo. Jemē'o uehorovarujējo. Noehu Artemis-are javu va'ēne inino avohoromo imo'amaruohuro ēhuro no ijo bajo bövie baejarue hōjo. ²⁶ Ijo bajo bövie baejarue hōjo röhu ē a sisē Paul-hu diehi jiē'e mu vaejajoho jemēro jemesi nunēro garomo jemesi hia'ēro hejaruje hōjo. Huro uövuaje hōjo: Aehu övehu avoho'amaje vörö'e inōmoho ēho vörö rumo'e jio'amajējo. Ëhi uōromo Ephesus amo rajohu'o Asia sa'a rajo ioro'iorohu'o jabesi simanoho huotovēhamu ae ma-vemino'e bogo e'i a'i ae aho'obēhe ēma sarerivoromo uvoruomē'e hōjo: Paul jō mae jöva-jējo. ²⁷ Ëhi uehorovoromo nani jaburo uvoruomo'ajējo: Noehu Artemis-are javu inino avohoromo imo'amaruoho mu sisē vaejarue hōjo. Röhu gö'o ae aho'o jaburo nani uvoruomo'ajējo: Artemis nosi aru'aho magonaho bōrōmo hu rajahijarue javu bōrōmoho iho rumo'e hōjo. Ëaru'aho magonahoho ae aho'obēhe Asia sa'are sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro hu gemu bōrōmo bēhe rajahijarue hōjo. Röhu jabumē Paul-are jō ejahē'ohuro ēhuro ijonōho ē magonahoho bogo bōrōmoho uehorovo'iramu hesi ihoho bogojio'ajējo.

²⁸ Demetrius-ro ēhi uēvamu hegorovo ae aho'obēhe

dē vörö'iraeromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. ²⁹ Ēhi uvo'i arijamu hegorovo ē amoho muorovo'i vörö'iraebe va'oruomadeje. Vörö'iraebe va'oromo ae aho'obēhe jaburo Macedonia raje ae niö'i Paul'o gemu mae jireharuoho jabesi ihoho Gaius'o Aristarchus'o ē ae niö'ioho guduamēvoromo hu'iraejēvoromo tutubijiohoromo jabuhu gagovarue öri ari'ere va'oromo gemuoro gagovorovareje. ³⁰ Gagovorovamu Paul-ro ē öri ari'ere va'oromo ae aho'obēhe jabesi nunire namiromo jöe jövo'i nimamu gagorovo Keriso-are ariböviohuro ahoromo uavareje: Vuonugējo. ³¹ Vuonugējamu Asia sa'are a masijo ioro'iorohuro Paul mae uehorovē'ero jöe nugö'öromo uavareje: Nadi ē öri ari'eroho va'ego ae aho'obēhe ja ga'irarējo. ³² Ēhi'amu jö ataroho sisērējamu gagovare hesi bēhoho ae ma-gemu gemu ga'i ae aho'o bogo gagoro ae göero göero jöe gö gö ēma ma-darugo'o uvoruomadeje. ³³ Uvoruomoromo a ioro'iorohuro gavare Jew rajero Alexander nuninö nuguoromamu gagorovo uavareje: Nani Alexander-are jöeni gagovare höjo. Gagovare höjamu Alexander-ro övero tugohēvoromo hesi jöho hesi arijo'arije ajamirovoromo majēhi'i ē'o gavadeje. ³⁴ Majēhi'i ē'o gavamu rue ariböviohuro ae aho'obēhe gavare Alexander Artemis bogo ma uehorovaje aehu jio'i Jew raje jiamu gagorovo gemu mae uvemu uavareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. Ēhi gemu uvo'i arijuvo 2 hours barējadeje. ³⁵ 2 hours barējamu amo rajo a böröme gemuero ahēvo gabe va'oromo gavade jörumorae barējamu gagorovo uēvadeje: Ephesus rajomē jemero nasi jöho hehējo. Ae aho'obēhe iae gavarue höjo Ephesus rajoho no aru'aho magonaho böröme Artemis-are osa muebejarue aribövie javuego. O hesi vörö'e munē ö'idöre jioromo beruve-

bijadoho muebejarue aribövie javuego. ³⁶ Aho ë jöho bogo aho'a'aruëjo. Ëhi jië'e jiaje nadi uehoro rumo'e muoho vae'i ma-sanuovorëjo. ³⁷ Ave ae niö'i ma-baejëvo rovarijoho jabumë bogo nosi aru'aho jabesi javu masi-joroho va'oromo vajiohoho ujuohare höjo. Nosi aru'aho magonaho hesi jöho bogo sisë'ioho atare höjo. ³⁸ Ëhu'ëro jië'ëro Demetrius-hu o hesi mu ajamijarue ariböviehu ae gö jabesi jö sisë huruoho majëhi'i nimë'ocho court vaejarue majae iae jiajëjo. Court vaejarue aribövie iae jioruomajëjo. Ëhuni ë va'oruomoromo jö sisëho majahirovo'aruëjo. ³⁹ Röhu jemë jöe gö jëvë'ocho amo rajo a masi-jehu gemuore gagovoromo atarue majaho rovego evaro jemesi jöho bu'öjego jaburo heromo avoho mevëho'irarëjo. ⁴⁰ Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho noehu jaruvo vaejarue mu hesi jö hejë'ocho nani ave sa'are a masijohuro no uö'a'aruëjo: Jemëro rabëni muorovo sisëho barovarije höjo. Ëhi uövuë'ocho no rabu jöe mana majëhijöëni mahia'ëremu he'ëjarëjo. ⁴¹ Ëhi uënugoromo uëvadeje: lae barëjajëjo. Va'ohëjo.

20

Paul-hu Macedonia sa'are va'oromo jö majëhibe juvoromo Greece sa'are va'ade jöhoje.

¹ Iro muorovo'ocho barëjamu gagorovo Paul-ro jöe nugö'öjadeje Keriso-are ariböviohuro gagovorovoröhego. Gagovorovamu ajëmiromo jögoroho bojëmiromo jejëmiromo Macedonia sa'are va'adeje. ² Macedonia va'oromo Christian aribövioho ajëmiromo jögore aho'o bojëmibe va'adeje. Va'onugoromo Greece sa'are rovadeje. ³ Greece sa'are ro hijadoho manaere 3 barëjadeje. Manaere 3 barëjamu gagorovo Syria sa'are jovo döro va'ië'iro evare hejade uvavamu: Jew rajo ariböviohuro

ja anago'i saginiëri jöe ataruë uvamu hegorovo uvadeje: Ëhi jië'oho na bogo jovo döroho va'i vuonorö'öromo Macedonia örëro va'ejöjo. ⁴ Ëhi uvamu Pyrrhus-are harihe Berea amo raje Sopater-ro Paul'o ë va'adeje. Röhu Thessalonica amo raje ae niö'i Aristarchus'o Secundus'o Derbe amo raje ae Gaius-ro Timothy-ro Asia sa'a raje ae niö'i Tychicus'o Trophimus'o ë aribövioho jaburo Paul'o gemu mae va'areje. ⁵ Va'aroho jabumëro urimo Troas amore va'oromo raromoromo muebejavuareje no ijore va'oröhego. ⁶ Muebejavuamu noro Philippi amore ariromomo Jew rajehu I Dë Huaje Oso Rumo'e I ijarue majaho barëjamu evare boat-ëro baejavuoromo va'adoho majae övo gö mine barëjamu Troas amore ravo'amoromo no muebejavuarue aribövioho birohëvareje. Birohëvoromo ë raromaroho hurae gemu barëjadeje.

Paul-hu Troas amore hiromomo ë'ade jöhoje.

⁷ Hurae gemu barëjamu hura bise'ore vahiromamu gagorovo no gagovorovareje ie gemuoro ue'aho'irovo. Gagovorovamu gagorovo Paul-ro ë amo rajo aribövioho jöe majëhibe va'adoho vahi riri'e jiadeje sisonuvego va'oröhëro. ⁸ Röhu ë javu döre osare noehu gagovarire ire aho'obëhe bue'amë'e jiadeje. ⁹ Bue'amë'e jiamu iae a i'e gemu hesi ihe Eutychus-ro döre ahë'e ojo arëtohe hijadeje. Hijamu Paul-ro jöho ma-jövemu jövobe va'amu gavë'i Eutychus nunëhimobe va'ujuvo nunëhimamu ni-avamu döre jioromo amonö beva'adeje. Osa uhure ririre döre ëhi jiobe ajiomë'e döre javu hesi osare jioromo amonö beva'adeje. Beva'amu ruhe döre ariböviohuro abueromo banigojiomoromo gavareje mami'e guomë'e jiamu. ¹⁰ Guomë'e jiamugo Paul-ro abueromo Eutychus bu'ö taemoromo huohudëromomo no uövuadeje: Nadi huë vavaenoho baehëjo. Hu bogo guomë'e iae hijajëjo.

¹¹ Ĕhi uönugoromo ajiomoromo ie ato'atovoromo iromo ě aribövioho jöe majĕhibe va'ojuvo va'o sisonuvadeje. Sisonuvamu gagorovo va'adeje. ¹² Röhu a i'oho bogo guomĕ'e hijamu gagorovo Keriso-are ariböviohuro hu bava'oromo huĕ mabĕhe baejareje.

Paul-hu Troas jioromo Miletus amore va'ade jöhoje.

¹³ Ĕhi'amu iae Paul-ro uövuadeje: Jemĕro urimo boat baeromo Assos amoro va'ego na ijore sa'aĕro ö'iröjo jemĕ'o na'o ě jioromo boat-re gemu mae va'oröhe. Ĕhi uövuamugo boat-re va'areje. ¹⁴ Va'oromo Assos rueromo Paul hu'irae baeromo jovo döremu va'onövojuvo va'o Mitylene amore rovaraje. ¹⁵ Mitylene rovĕ'ĕro nĕrö jovo döremu va'ojuvo Chios sa'a bĕhire rovĕ'ĕro nĕrö va'aroho Samos sa'are rovĕ'ĕro nĕrö va'aroho Ephesus amoho iosirami va'oromo hujeji Miletus amore ě ro suorovareje. ¹⁶ Ephesus amo iosiramijare hesi bĕhoho Paul-ro ěhi iosirami'i nimadeje ĕhuro bogo Asia sa'aroho ĕgoho hi'i ma-burĕro evare Jerusalem va'oromo eni jiĕ'oho Pentecost majaho rovego Jerusalem höröröhĕni.

Paul-hu Ephesus ekaresia muebejĕvarue a duvaho jabesi örire jögoru majĕhijade jöhoje.

¹⁷ Miletus amore suorovoromo ě ravo'amoromo Paul-ro Ephesus amore jöe nugö'öjadeje ekaresia a duvahohuro ruvebiruomoröhego. ¹⁸ Ruvebiruomamu uĕvadeje: Naehu urimo Asia sa'are rovodevare evare naehu diehi diehi mu vaebe rovodoho jemĕ iae uehorovarujĕjo. ¹⁹ Jew rajĕro ijumevo'i ato'i ari'ego na huĕ vavaene baeromo nivĕ'i bogo döroho bamorovo'i ma-taemo hiromo Badare muohuremu vaejahonövode höjo. ²⁰ Jemĕ ajĕmi'irode jöho na bogo subivĕho'i ekaresiae ae aho'obĕhe jemesi nunire ekaresiae ae gemu gemu jemesi osare osare jöho majĕhi barĕromo öroho röjĕhi barĕnövode höjo. ²¹ Jew

rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jemesi örire darugo'o majëhiromomo uënövode höjo: Jemëhu öri sisëre jijiharujoho vuonugo'i God-are öroro jijihoromo nosi Bada Iesu mae uehorovorëjo.

²² Röhu avehu'o hehëjo. Avevejö'oho God-are Aru'ahohuro ue'ego na Jerusalem va'ajëjo. Va'o höröjego diehi'evoruomoröhoho na bogo gavajëjo. ²³ Na aviëhi jië'e muohuremu gavajëjo. Ame göre göre hibe rue'ego God-are Aru'ahohuro uebe ruehijajo: Ja Jerusalem hörö'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu huë vavaene gö gö bae'a'anuëjo. ²⁴ Èhi uevade höjo röhu na nasi sinohunioho bogo uehorovaje höjo ëhuro Bada Iesuhu bojemade muoho aho'o vae barë'irodëni. Èmu hesi bëhoho God-hu no huë baejavuoromo ajamuijaje jöho a majëhibe juvo'irodoho höjo.

²⁵ God-hu böröme namiromomo muebejavuajaje jöho ae aho'o jemesirire jövobe juvë'e jevajëjo. Röhu iae na gavajëjo. Ijonöho ae gemu vadu'oho na bogo ge'a'aruëjo. ²⁶ Èhuni avevejö'oho naro darugo'o majëhiromomo uëvajëjo: Jemë ae gö gö sisëre va'ë'oho ëho bogo nasi sisëhu höjo. ²⁷ Èhesi bëhoho rabëni God-hu uvaje jöho na bogo subivëho'i na majëhi barëjë'e jevajëjo. ²⁸ Jemesi dë vövöbajo'oho mueberovorëjo. O God-are Aru'ahëhu jemë bojëmijade aribövioho aho'o muebejëvorëjo. Èaribövioho God-are sheep-nö'e jio'amajëjo. Hu hesi Harihu mae nugö'öjamu guomadohuro ëhuro jabumë hesi baejëvade höjo. Èhuni hesi ekaresiaho sheep-nö'e mio'amoromo muebejëvorëjo. ²⁹ Èhesi bëhoho na gavajoho na va'iramu vörö'e miehu rueromo sheep ijumo'amaruëhi a sisë göëro göëro jemesirire rueromo sareri sareri'e jöho majëhiromomo ekaresia jemesi uehoroho ijumëho'aruëjo. ³⁰ Röhu gö'o jemesi a ioro'iorohuro ri'öromomo sareri sareri'e jöho ato'a'aruëjo Keriso-are aribövioho jemëro jabësinö va'i-

rarijego. ³¹ Ĕhuni gavē'i raromorējo. Uvorējo: Nōrōro muoho bogo vuonugo'i majae jene vahie vō'ōe sisone huē vavaene baeromo nivē'i no ae gemu gemu rōjahui-be ruejuvo vadune aho'obēhe 3 barējade hōjo.

³² Rōhu jaruvoho na negajējo God-ro jemē muebe-jēvego huhu no huē baejavuoromo ajamuaje jōho jemēro uehorovego ma-mae jēvorōhego. Jemēhu hesi jō uehorovē'oho ēhuro jemēro biririvobe va'oromo God mae uehorovo'iramu God-hu hesi aribōvie aho'o mae avohavujēhi jemē'o ēhi avohēvo'ajējo. ³³ Rōhu jemesi ijo bajēnioho niōgēnioho na bogo ganiganiegade hōjo. ³⁴ A'i jemē'o iae gavarujējo na'o nasi aribōviohu'o no huē vavaene javuadoho ave nasi övohuro muoho vaeromo hesi manaho baeromo ēhuro bövioho bise'oho ujuo-honövode hōjo. ³⁵ Muoho ēhi vaeromo ēhuro naro jemē rōjēhijode hōjo jemēro garomo uvo'irarijego: Mu rabe rabe rovē'oho Paul-hu ē'adēhi no'o ēhi biririvoromo muoho vaeromo ēhuro darugo u'uhē'e aribōvioho ajēminōvo'ejarējo. Uehorovoromo uvorējo: Bada Iesuro huro hesi uōvuade hōjo: Suvuoro ma-baejē'oho ja mabisemu vuēvavo'ajējo. A'i suvuorēmijē'ohuro ēhuro vuēvavo avoho'ajējo.

³⁶ Paul-ro ēhi uēnugoromo a duvahoho aho'o jabu'o gemu mae ague aho hiromo God-are örire jōe jövadeje.

³⁷ Jōe jövamu jabumē aho'obēhe nierusuburu'e bamē'i Paul guduamoromo dudōhoromo jejamareje. ³⁸ Uvareje: Huē vavaeni jō gö hejaroho ma-jianovo'i a'i noehu ijonö hu bogo ga'irōhe jōho ēho bōrōmoho hōromo sisē maro vavaenimareje. Ĕhi'oromo Paul boat-re hu'irae bava'areje.

21

Paul-hu Jerusalem va'ade jōhoje.

¹ Hu'irae bava'amu Paul'o no'o boat-re iojioromo Ephesus aribövioho ë rëmo'i va'areje. Jovo döremu va'onövojuvo ahorirëro va'aroho va'o Cos sa'are rovereje. Rovë'ëro nërö va'aroho Rhodes sa'are rova'aroho va'o Patara amore ë suorovareje. ² Patara amore suorovonugoromo gavare boat göho Phoenicia sa'are va'i ë namijamu gagorovo noehu rovere boat-oho vuonugo'i ë boat gagore iojioromo va'areje. ³ Va'aroho gavare Cyprus sa'aho arue nosi övo adonö jiamu iosiramiromo viëhi rova'aroho Syria sa'are rueromo Tyre amore ravo'amareje jabumëro inömo inöme suovo bahi'iro. ⁴ Ravo'amoromo noro Keriso-are aribövioho nahëvojuvo birohëvoromo jabu'o raromamu hurae gemu barëjadeje. Jabu'o raromamu God-are Aru'ahohuro ë Keriso-are a jabesi örire uehore bojëmi'ego Paul uanövareje: Jerusalem bogave va'iranëjo. ⁵ Ehi uavamu noro jabu'o raromoromo nosi majaho barëjamu ri'öromo va'areje. Va'ia'amugo rue Keriso-are aribövioho ae aho'obëhe jabesi vaborohu'o aboji harihu'ohu'o no sö ujuohavuoromo amore jioromo va'areje. Va'oromo sö jovo riröre jabu'o no'o ague aho raromoromo God-are örire jöe atareje. ⁶ Atonugoromo göëro göho jejamirovonugoromo noro boat gagore iojio'mo'i jaburo vuonorö'ö amëro va'areje.

⁷ Va'iro noro Tyre amoho vuonugo'i boat-re va'aroho va'o Ptolemais amore ro ravo'amareje. Ravo'amoromo Christian aganoho jejëmiromo jabu'o majae gemu raromareje. ⁸ Majae gemu raromë'ëro nërö noro ri'öromo va'aroho va'o Caesarea amore suorovareje. Suorovonugoromo Iesuarë jö ma majëhijaje ae Philip-are osare va'oromo ë raromareje. Eäho Philip urimë'i Jerusalem ekaresiahuro hu'o a ioro'iorohu'o 6 ëhi bæjëvareje ijo bajo a suvuorëmi'iröhe muoho muebenövo'iröhego. ⁹ Röhu Philip-are abojoho aho'o 4 jaburo bogo masuvë'ëro

jöho God-aro baeromo ae huruoho majëhinövareje.

¹⁰ No majae gemu niö'i Philip'o gemu mae raromamu ae gemuëro Judea sa'are jioromo ruvebijadeje. Hesi ihoho Agabus jiadeje. Hu jö God-aro baeromo ae huruoho majëhijaje aëro jië'ëro ¹¹ ri'öromo Paul-are götaho jijö-vahonugoromo baeromo hesi övo hörü'oho tövorovo'a-madeje. Tövorovoromo Paul uavadeje: God-are Aru'a-hohuro uvavohijajo: Ave göta arijo'ohuro Jerusalem ajiomo'iramu gagorovo Jew rajohuro ë aho ëhi tövonugoromo sa'a ioro'ioro rajo jabesi övore bojëmi'aruëjo.

¹² Agabus-ro jöho ëhi majahijamu hegorovo ë amore Christian ariböviohu'o no'o Paul dinamiromo ua'i arijareje: Ëhi jië'oho bogave Jerusalem ajiomo'iranëjo.

¹³ Bogave ajiomo'iranëjamu Paul-ro uövuadeje: Jemë rabëni nierusuburu'e bamoromo nasi uehoroho aheho'ego na huë vavaenoho baejajëjo. Ëhi jië'oho vuonugohëjo. Naehu Jerusalem ajiomo'iramu Bada Iesuare jöhuni tövavo'aruë uevarujoho iae eni jiajëjo. O anegamu guomevë'oho ëhu'o iae eni jiajëjo. ¹⁴ Ëhi uövuamu noro gavare bogo ejahuamu gagorovo dinamijaroho vuonugo'i uavareje: Ëhi jië'oho no naguajëjo Badahu nimaje muoho jioröhego.

¹⁵ Ëhi'amu gagorovo inömo inömoho avohoromo Jerusalem amore iojiomo'iro ë'areje. ¹⁶ Iojiomo'irögoro Caesarea amo rajo Keriso-are a ioro'iorohuro söjavuo va'oromo a ihe Mnason-are osare rovareje noro hu'o raromol'iröhego. Röhu Mnason hu Cyprus sa'a raje jiadeje. Hu mami gö'e aevoromo Keriso mae uehorovadeje.

Paul-hu Jerusalem ajiomoromo ekaresia muebejëvaje ae James ga'i va'ade jöhoje.

¹⁷ Iojiomoromo Jerusalem suorovamu nosi Christian ö mueno'ohuro jabesi dë vövöbajo'e aho'o jejamuijareje.

¹⁸ Jejamuijäl'ero nörö Paul-ro no'o gemu mae James ga'i va'adeje. Va'oromo gavadeje ekaresia a duvahoho aho'obêhe jaburo James'o gemuore raromoruomamu. ¹⁹ Raromamu gëgorovo Paul-ro jejëmijadeje. Jejëmiromo uëvadeje: Naehu Keriso-are jö majëhibe juvodohuro ëhuro God-ro sa'a ioro'ioro rajoho ëhi ëhi ajëmijade höjo. Ëhi ji'e jöho Paul-ro majëhi barëjadeje.

²⁰ Majëhijamu hegorovo rueho jaburo God rajahijareje. Rajahiromo Paul uavareje: Öho röhu Jerusalem amoroho diehi jiego ja gavanue höjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae aho'obêhe Iesu mae uehorovarue höjo. Mae uehorovoromo röhu jabumë ae aho'o Moses-are jögoroho nimo avoharue höjo. ²¹ Moses-are jögoru nimiruoho hejare höjo sareri'e jöho uvavamu: Paul jero sa'a göre göre va'oromo Jew rajoho aho'obêhe jöe bojëmibe juvoromo uëvanue höjo: Moses-are jögoroho vuonugohëjo. Moses-are jöho vuonugoromo jemesi harihu jabesi sino tarivëharujoho vuonugoromo Jew rajo nosi mu ioro'ioro-hu'o vuonugohëjo. ²² Jaehu ëhi majëhijane sareri jö ave raromarue aribövioho hejaroho he'a'aruëjo uvavo'iramu: Jero Jerusalem rovane höjo. Ëhuni ja diehi'oromo Jew rajoho röjëhi'iramu garomo uvoruomo'ajëjo: No sareri jöe hejare höjo. Moses-are jögoroho ja bogo vuonugë'e javajëjo. ²³ Jaehu diehi ë'irane jöho no ua'ieß'aruëjo. Ae aho'o 4 jabu no'o raromaruëjo. Iae urimo ë ariböviohuro Jew rajo nosi muoho aevoromo vaeromo God uavare höjo: God jasi nunëro jero gö'ego no muoho ëhi ëhi vae'ëjarëjo. ²⁴ Jabumë ëhi ji'e Jew rajo muoho vaejë'e jioruomaje ëhuni jero jabumë söjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae bimuvoromo sisë barëjëho'iröhe muoho vaeromo eni jiego ë ae 4 jabesi jöëni monie bojëmego mie imoromo God-ni suvuore bahijahego ëhuro jabesi simano uoho tariojëho'irarëjo.

Jaehu ëhi Jew rajo mu ajëmiromo vaejë'oho ëhuro Jew raje Christian ae aho'obëhe ja garomo uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Paul jaehu Moses-are jögoru vuonugane jö hejaroho ëho ma-sareri'e jöe höjo. A'i Moses-hu uövuede jöho iae ja ejahë'e hijanue höjo. Jabumëro ëhi uvoruomo'ajëjo. ²⁵ Iae Jew raje noro Moses-are jöho ëhi ma'eno'ejarëjo. Röhu sa'a ioro'ioro raje Iesu mae uehorovarue ariböviohuni urimë'i noro jöe gö uehorovoromo jajivoromo nugö'öromo uëvare höjo: Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'oho jijihorëjo.

²⁶ Ëhi uavamu hegorovo Paul-ro ejëhë'ëro nërö ë Jew raje ae 4-ho söjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae Jew rajo muoho vaejadeje jabesi sisëho barë'iröhego. Ëhi'onugoromo Paul-ro God-are osa börömore va'oromo priest aribövioho uëvadeje: Majae ëmino'e barë'iramu evare ë ae 4 jabesi o nasi sisëho barë'ajëjo. Barë'iramu evare ae gemu gemu nosi jöhuni God-ni mi suvuore bahi'ejarëjo.

Paul-hu God-are osa börömore hijamu Jew rajehu guduamo bava'oruomade jöhoje.

²⁷ Paul-ro ëhi majëhijamu va'o huhu uëvade majae 7 barë'ië'adeje. Barë'ia'amu evare Asia sa'are jioromo rovere Jew rajo a ioro'iorohuro gavareje Paul God-are osa börömore jiamu. Paul osa börömore jiamu gagorovo ri'öromo iro muorovo'e vae'iro jöe darugo'o atamu ae aho'obëhe heromo uehoro sisë baeruomadeje. Uehoro sisë baeruomamu Asia jioromo rovere ariböviohuro Paul guduamareje. ²⁸ Guduamoromo ma-darugo'o uvareje: Israel rajoho jemëro ro ajamuihëjo. A sisëho aviae höjo.

Huro Jew rajo nosi ihoho Moses-are jögoroho ave God-are amo börömocho ë hesi jöho ijumo'amoromo ae aho'o jabesi örire sisë'i röjêhibe sa'ae dinö'e dinö'e juvaje höjo. Jaruvoho huro sa'a gö rajo aho söromo ave God-are osare rovamu êhuro osa maho ijumë'e höjo. Êmu sisêhu'o ë'ë'e höjo. ²⁹ Êhi uvare hesi bëhoho urimo jaburo gavare Ephesus amo rajo ae Trophimus Paul'o gemu mae Jerusalem jiamu gavë'ëro uvareje: Nani Paul-ro God-are osare hu barovë'e höromo êhuni darugo'o uvareje: Paul-ro sa'a gö rajo ae aviae barovë'e höjo.

³⁰ Êhi uvamu hegorocho Jerusalem amo raje ae aho'obêhe ri'öromo vörö'iraeromo tutubijiohoromo gemuoro gagovoromo Paul God-are osare jiamu guduamo bava'areje. Bava'amu gavë'i God-are javuoho ojoho tugoho'amareje. ³¹ Tugoho'amamu ae aho'obêhe jaburo Paul guomojoro ano'ia'amu gavë'i aëro jöe bava'oromo Rome muorovo a börömocho uavareje: Jerusalem muorovo'irögoro ë'oruomajëjo. ³² Muorovo'irögoro ë'aruëjumu hejë'i rue muorovo a börömocho hesi bëhire muorovo simano vaejarue ariböviohu'o muorovo a ioro'iorohu'o söjëvoromo ma-burëro tutuvo ruvebijadeje muorovo'i ë'aruoho ahëvo'i. Ruvebijumu ae aho'obêhe gavare muorovo a börömocho'u'o muorovo a ioro'iorohu'o rovamu gëgoro Paul anaroho vuonugareje. ³³ Vuonugamu muorovo a börömocho rueromo Paul guduamoromo ae uvëvadeje: Ö'e niö'i barueromo tövohë uëvamu tövareje. Tövamu gagorovo muorovo a börömocho uëvadeje: Ave aho rahuo höjo. Rabe ë'ego êhuni anarujëjo. ³⁴ Anarujëjumu ae aho'obêhe ri'öromo jöe gö gö mana ma-darugo'o uvoruomadeje. Amo êhu'ëro jöjöje böröme jiamu a börömocho Paul-are jöho bogo avoho hejadeje. Bogo avoho hejë'ëro hesi aribövioho uëvadeje: Ave aho hu'iraeromo aruhe

muorovo a nosi osaro iojiomohëjo. ³⁵⁻³⁶ Iojiomohëjamu hu'irae bava'oromo vuahure iojiomo'irögoro gavare ae aho'obëhe vörö'iraeromo gemuoro tatijiomobe Paul anojöro uvobe ijore jijihoruomamu gëgorovo Paul döro nigemo baeromo iojiomareje.

Paul-hu ae aho'obëhe jabesi nunire namiromo hesi arijo'ar-ije ajamirovoromo jö majëhijade jöhoje.

³⁷ Iojiomoromo muorovo osare bava'ia'amu gagorovo Paul-ro a börömo uavadeje: Naehu jasi örire jö majahi-jë'oho na mae höjo. Na mae höjamu rue a börömo huro uavadeje: O-ajo. Ja Greece a jabesi jöero jövanuëjo. ³⁸ Naro uvode höjo: Ja Egypt sa'a rajo ae javajëjo. Na uehorovoromo uvode höjo: Jero urimë'i muorovo jöho barueromo vörö'e aribövioho 4,000 gagovoromo a rumo'e sa'are sö va'ane höjo Rome a masijohu'o muorovo'iro. Ja ë aho javajë uvode höjo röhu nani ja ae gö javajëjo. ³⁹ Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. Na Jew raje je-vajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevade höjo. Nasi amo hesi ihoho böröme höjo. Röhu na negajëjo jero uevego na ae aho'obëhe jabesi örire jö harihe majëhi'iro. ⁴⁰ Ëhi uavamu rue a börömo huro Paul uavadeje: Iae mae höjo. Jöho jövëjo. Jövëjamu hegorovo Paul-ro vuahure namiromo ae aho'obëhe övëro tugohëvadeje. Tugohëvoromo jörumoraejamu jabesi Hebrew jöero majëhijadeje.

22

¹ Majëhiromo uëvadeje: Nasi a duvahohu'o ö mueno'o ioro'iorohu'o nasi jö harihu majëhi'ie'ajoho hehëjo. Na mu sisë rabe rabe bogo ömë'ëro i'uoho bogo bae'irodëro ë hesi jöho majëhi'ie'ajëjo. ² Majëhi'ie'ajëjamu ae aho'obëhe urimo jö vuonugaroho hejare Paul-ro jabesi

Hebrew jöero majëhijavamu hegorovo jörumorae barë-jareje. Jörumorae barëjamu Paul-ro uëvadeje: ³ Na Jew rajo ae jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevë'ëro Jerusalem rovode höjo. Rovamu Gamaliel-ro röjehijamu Jew rajo muoho hebe rovode höjo. Nosi hijo miono'ehu röjahuibe rovere jögorohuremu he avohoromo jemëhu God-are muemu uehorovarujëhi na'o ëhi gemuoho uehorovonövode höjo. ⁴ Ëhi gemuoho uehorovoromo ganövode aëro Iesuarë örire jijih'o ego gëgorovo huë sisë bojëminövode höjo. O aëro jabu muo'amego vuovëvojöro uënövode höjo. Aho mago-nahoho guduamo'amoromo savoji gagore io'amonövode höjo. ⁵ Priest börömo'u'o Jew rajo a masijo ioro'ioroho aho'o nasi muoho gavë'ëro jemë uë'a'aruëjo: Nöröro mae uëvajëjo. Ëhesi bëhoho urimë'i ë a masijoho jaburo Christian a guduamo'amo'irode jö'e suri surioho i'imemijare höjo naro Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajo nosi ö ömo'ömoho i'imëmi'irodego. I'imemamu naro ujuohoromo ë va'ode höjo Christian aribövioho guduamoromo tövo ujuohoromo Jerusalem vuonor'ö rovego i'ue baerumoröhego.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majëhijade jöhoje.

⁶ Örire va'ojuvo maja ririre jiamu Damascus amore hörö'i gavodeje aji börömo ma-majioho ö'idöre jioromo ruvebiromo ajivevamu. ⁷ Ajivevamu gavë'i sa'are behumorovoromo hejodeje uevavamu: Asë'e Saul ja rabëni na sisë vaejevanue höjo. ⁸ Sisë vaejevanue höjamu uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uevade höjo: Na Nazareth rajoho Iesu jaehu sisë vaejevanue aho jevajëjo. ⁹ Ëhi uevamu na'o jijihare ariböviohuro ajohemu ga'i huëho bogo hejare höjo. Al'i

naremuëremu huëho hejode höjo. ¹⁰ Heromo uavode höjo: Bada na diehi ë'ejöjo. Diehi ë'ejöjamu uevade höjo: Ri'öromo va'oromo rue Damascus amoro hinëjo. Hiromo jaehu vae'irane mu God-hu uvadoho aho'o he'a'anuëjo. ¹¹ Ëhi uevamu aji börömoho gavë'ëro nasi nunoho sue'iraejehade höjo. Nunoho sue'iraejehamu nasi ariböviohuro övore ma'eno baejevo va'oromo Damascus amore suorovare höjo. ¹² Röhu ë amore ae gemu hesi ihe Ananias hijë'e jiade höjo. Hu Jew rajo nosi jögoroho avoho eromo God rajahijaje aëro jië'ëro Jew raje Damascus raromarue aho aho'obëhe jaburo hesi jöho mae uehorovare höjo. ¹³ Ëaho Ananias-ro rueromo bëhire namiromo uevade höjo: Öho Saul nunoho dadovahego röhu maho avoho uherihëjo. Uherihëjamu gavë'i nunoho ma-burëro dadovehamu hu gavode höjo. ¹⁴ Gavamu uevade höjo: God nosi hijo miono'e muebejëvobe rovade ahuro ja baejavade höjo jero huhu nimaje muoho baeromo hesi A Maho nunëro garomo A Ma hesi huëho he'iranego. ¹⁵ Ëhesi bëhoho hesi jö majëhijanue ae javo'ajëjo jaehu garomo hejane jöho ma-maemu majëhijego ae aho'obëhe heruomol'iröhego. ¹⁶ Röhu rabëni gö'oho muebenëjo. Ri'öromo bapataeto vaeromo Badare ihoho uvego jasi sisëho u'ovaho'irajo.

God-hu Paul uavamu Jew rajo jabesi sa'are bogo a'i sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'are va'oromo ajëmade jö Paul-hu majëhijadohoje.

¹⁷ Ëhi'amu naro vuonorö'öromo Jerusalem rovode höjo. Rueromo God-are osa börömore va'oromo hesi örire jöe jövoromo nia'ovonö'e gavode höjo ¹⁸ Bada Iesuro ro uevamu: Ma-burëro Jerusalem amoho vuonugo'i va'ëjo. Ëhesi bëhoho jaehu nasi jö majëhijë'oho ave amo rajoho bijönëgo'ajëjo. ¹⁹ Bijönëgo'ajëjamu uavode höjo:

Iae mae höjo röhu naehu diehi jië'e mu vaenövodoho ave ariböviohuro iae mae gavarue höjo. Naro Jew rajehu God rajahjarue osare osare va'oromo ja mae uehorovavarue aribövioho guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amonövo hisuebijëvonövode höjo. ²⁰ O aëro jasi jö majëhijaje ae Stephen anamu gagorovo na ë jevë'ëro uvode höjo: Jabuhu Stephen anaruoho iae mae ë'aruëromo jabesi niögu jövo bahijaroho muebejêhode höjo. Ejöho ave ariböviohuro iae mae gavarue höjo. ²¹ Mae gavarue höjamu Badaro uevade höjo: O va'ëjo. Naro öre ëgoböviro ramö'ö'ejöjo jero sa'a ioro'ioro rajoho nasi jöho majëhi'iranego. ²² Paul-ro ëhi majëhijamu ae aho'obëhe hebe rueruomë'ëro hejare uëvavamu: Sa'a ioro'ioro rajoho majëhi'iranego ramö'ö'ejö uëvamu hegorovo hejaroho vuonugo'i vörö'iraeromo madarugo'o uvo'i arijareje: Eäho anohëjo. Huhu ave sa'are hijajoho sisë höjo. ²³ Ehi ma-darugo'o uvoruomë'i niögohö jövoromo hijihijiovë'i tohotohoho döro ruruhö'ö'i arijareje. ²⁴ Ruruhö'ö'i arijamu gagorovo rue muorovo a börömhuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemëro ave iaho nosi osahuro hu'irae bava'oromo hesi dëho bijioho ga'i hisuebiromö uarëjo: Rabëni anagojörö uvaruëjo. ²⁵ Uvaruëjamu Paul osare bava'oromo hisuebi'irögorovo tövamu Paul-ro gavade a börömo ajamiromö mu simane vaejaje ae gemu aruëre namijamu gagorovo uavadeje: Na Rome raje jevajëjo. Röhu bogo court vaejevë'e ëma hisuebijevo'iro ë'arujëjo. Rome rajo nosi jögoroho bogo ëhioho höjo. Ehi jië'ocho jemë rabëni ëma hisuebijevo'ie'arujëjo. ²⁶ Ehi uavamu hejë'i rue simano vaejaje ahuro va'oromo muorovo a börömhö uavadeje: Ja rabë'i ë'anuëjo. Eäho Rome raje höjo. ²⁷ Ehi uavamu hegorovo rue a börömhuro rueromö Paul uavadeje: Uevego na

hejjo. Na ja Rome raje javajjo. Javajjumu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. ²⁸ Io'ajamu a börömhuro uavadeje: Naro moni böröme bu'öj'ero ehu'ero na Rome raje jevajjo. Jevajjumu Paul-ro uavadeje: Röhu na monioho bogo bojemi'i a'i nasi vemu vavu'ohuro baejevamu evare na Rome raje jevade höjo. ²⁹ Ehi uavamu hej'i evare Paul hisuebij'i ua ga'i'e'are ariböviohuro huruomo va'o rori'o riravareje. Rori'o riravamu rue a börömhuro uehorovoromo uvadeje: Rome raje töv'e jevajjero juhuonivadeje.

Paul Jew rajo a masijo jabeti nunire namijade jöhoje.

³⁰ Muorovo a börömhuro juhuoniv'ero nörö uvadeje: Nume Jew rajo ariböviohuro Paul-are jöho rabu jö sisë majahui'i'aruëromo ae gö uëvadeje: Paul tövare ö'oho jiovahohë'i ae gö uëvadeje: Abueromo uëvego Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo masijo ioro'iorohu'o gagovorego na jabeti jöho he'iröjo. Ehi e'ë'ero Paul hu'irae ba'obueromo Jew rajo a masijo jabeti nunire nugadeje.

23

¹ Jew rajo a masijo jabeti nunire nugamu Paul-ro gö avohoromo uëvadeje: Aganomë God-are nunire na sa'are hiromo rabe rabe e'obe rovodoho na nasi herovajoho na ma-mae jevajjo. ² Ma-mae jevajjumu hegorovo priest böröme Ananias-ro Paul-are behire riravare aribövioho uëvadeje: Paul jö'oro anohëjo. ³ Anohëjamu hegorovo Paul-ro ri'öromo priest börömo uavadeje: God-ro ja'o anago'ajëjo döhemu ajivav'e aego. Ja aviae hijanuëjo mevoromo ga'iranëro na nosi jögoroho mae ej'e jevego o bogo ej'e jevego. Röhu jero ë jögoroho ahoromo uëvanuëjo: Paul anohëjo. ⁴ Paul anohëjamu Paul-are behire riravare ariböviohuro Paul uavareje: As'e jero

God-are priest börömo aganuëjo. ⁵ Aganuëjamu Paul-ro uëvadeje: Aganomë naro uvode höjo: Èaho bogo priest börömehu höromo jövode höjo. Na uehorovo'ibejjo na bogo èhioho jövo'ibejjo. Èhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo èhi uövuë'e höjo: Jasi aribövi muebejëvaje aho nadi agonëjo.

⁶ Èhi uënuoromo Paul-ro gavade ë a masijo ioro'ioroho Sadducee aribövie jioruomoi a ioro'ioroho Pharisee aribövie jioruomamu gëgorovo ë a masijo jabesi nunire ma-darugo'o uëvadeje: Aganomë na Pharisee ae jevajëjo. Nasi vëmu vavu'oho Pharisee aribövie jëvade höjo. Na court-re namijaje hesi bëhoho Pharisee aribövi noehu uehorovaruëhi naro èhi uehorovoromo uvaje höjo: Vuovë'e ariböviohuro i'ovoromo röhu maho ri'oruomajëjo.

⁷ Èhi uëvamu hejë'i Pharisee ariböviohu'o Sadducee ariböviohu'o irovoromo uehore gö gö baeruomadeje. ⁸ Uehore gö gö baeruomade hesi bëhoho Sadducee ariböviohuro uvoruomajeje: Vuovë'e aribövioho bogo i'ovo'aruëjo. O anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o bogohöjo. A'i Pharisee ariböviohuro uvoruomajeje: Vuovë'e aribövioho iae i'ovo'aruëjo. Anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o iae jioruomajëjo. Iae èhuni Sadducee ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o Paul-are jöho heromo irovareje.

⁹ Irovoromo darugo'o uvobe rueromo Jew rajo jabesi jögoru öri röjëhjarue ahuro Pharisee aëro jëvë'ëro ri'öromo ma-darugo'o uëvareje: No gavaruoho ave aho sisë rumo'e ae höjo. Nani mae-ëjo. Nani aner-aëro o aru'aho göëro hesi örire jöe majahijë'ëro jövajëjo. ¹⁰ Èhi uënuoromo irovoromo börömo bëhe vörö'iraeruomamu gëgorovo rue muorovo a börömo huro juhuonivadeje Jew rajohuro Paul-are övore duruajore ruhamirovego tariorovojöëni. Juhuonivoromo va'o hesi muorovo aribövioho uëvadeje: Abo nume ae aho'obëhe

jiaruoro ěhuro Paul baeniěhiromo hu'irae ba'ojiomoromo muorovo a nosi osaro nugorějo.

¹¹ Ĕhi'amu vahiromamu gagorovo Badaro rueromo Paul-are běhire namiromo uavadeje: Nadi juhuonivo'i ma-birivoromo hinějo. Ja nasi jĵ Jerusalem ma-mae majěhijaněhi Rome amoho ěhu'o va'oromo nasi jĵho ěhi ma-maemu majěhi'anuějo.

Jew rajo ae gĵehu gĵehu Paul ano'i uvoruomade jĵhoje.

¹² Ĕhi uavě'ěro sisonuvamu gagorovo Jew rajo aribĵoviohuro gagovorovoromo jĵe atoromo uarovareje: God-ro gĵ'ego no ioho jovoho bogo i'ějarějo hujeji Paul anogoro evare irĵhěro. ¹³ Ĕhi uarovare aribĵovioho ae aho'oběhe 40 iosirěmiromo ruěhi jiadeje. ¹⁴ Ĕhi uarovoromo va'oromo priest masijohu'o a duvaho ioro'iorohu'o uěvareje: Noro darugo'e jĵe atoromo uarovare hĵjo: God-ro gĵ'ego no ioho jovoho bogo i'ějarějo hujeji Paul anogoro evare irĵhěro. ¹⁵ Ĕhuni ave muoho vaenějo. Jemě'o Jew rajo nosi a masijo ioro'iorohu'o Rome muorovo a bĵrĵmohuni jĵho nugĵ'ĵromo sareramiroomo uarějo: Paul rĵhu maho hu'irae baruvebijego jĵ mevarue aribĵoviohuro hesi jĵho he avoho'irarějo. Jĵe nugĵ'ĵromo ěhi uarějo. Rĵhu muorovo aribĵoviohuro jemesi jĵho eromo Paul hu'irae barovamu gavě'oho noro ĵrire atovoromo rue'iramu ano'ějarějo.

¹⁶ Ĕhi majěhijamu Paul-are ma'ino hesi harihohuro Paul anorĵhe jĵho hejadeje. Heromo ruhe muorovo aehu raromarue osare ajiomoromo Paul huruoho majahijadeje. ¹⁷ Majahijamu hegorovo Paul-ro muorovo simano vaejaje ae gemuěni uvadeje: Rovego na jĵe majahijĵromo rovamu uavadeje: Ave a i'oho muorovo a bĵrĵmo hesi ĵroro hu'irae va'ego hesi jĵho majahi'irajo. ¹⁸ Majahi'irajamu hu'irae bava'oromo muorovo a bĵrĵmoho uavadeje: Ave a i'o naehu barovode hesi běhoho ě hisiehu tĵvě'e aho Paul-ro hesirire va'ĵĵoro uvevonugoromo naro va'amu

uevade höjo: Ave a i'oho bava'ego hesi jöho a börömo ho majahi'irajo. Ëhuni barovode höjo. ¹⁹ Barovode höjamu rue a börömo huro a i'oho övore ma'eno bava'oromo va'o rori'o jabesi sivue ariromo uavadeje: Rabu jöe majehi'ie'anuëjo. ²⁰ Majehi'ie'anuëjamu a i'ohuro uavadeje: Jew rajo ariböviohuro uarovare höjo: Nëri muorovo a börömo ho sareramiro mo ua'ejarëjo: Paul baruvebijego Jew rajo jö mevarue a masijohuro hesi jöho he avo'ho'irarëjo. ²¹ Ëhi uarovë'e jiaje ëhuni Jew rajehu nëri jö majahijë'oho nadi ejëhoromo Paul Jew rajo a masijo jabesi öriroho hu'irae ba'obue'i ave osaro nugonëjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi ëmino'e gurihovoromo atovo'aruëjo Paul rovego anoröhëni. Ëhesi bëhoho urimë'i uarovare höjo: God-ro gö'ego no ioho jovoho bogo i'ejarëjo hujeji Paul anogoro iröhëro. Ëhi uarovare höjo. Röhu jaruvo jabumë bövie bise'e avohë'ëro jii'ëro raromo muebejaruëjo hujeji nëri jasi jöho he'iröhëro. ²² Ëhi majahijamu hegoro vo rue a börömo huro a i'oho uavadeje: Jaehu majehanue jöho bogave aho majëhi'iranëjo. Ëhi uanugoromo nugö'öjamu va'adeje.

Muorovo a böröme hu Paul nugö'öjamu Jerusalem jioromo Caesarea amore va'ade jöhoje.

²³ Va'amu gagorovo rue muorovo a börömo huro hu ajamiromo simano vaejarue aho niö'i uëvadeje: Ruehego na jöe majëhijöjo. Rovamu uëvadeje: Kaejö ëgehu muorovarue aribövioho 200 o horse-re jijihoromo muorovarue aribövioho 70 o bijehu muorovarue aribövioho 200 ëho gagovëvego jaburo vahi'e 9 o'clock evare va'irarëjo. ²⁴ O horse gö avoho'amego Paul-ro jabesi döre hiromo va'onövo'irajo. Eni romoromo jiego evaro va'oromo Paul avoho hu'irae baeromo muebebe va'orego ëhuro bogo anego guomo'i sa'a muebejaje a

böröme Felix-arire mae va'irajo. ²⁵ Ëhi uënegoromo muorovo a börömohuro jöho surire jajivoromo uavadeje: ²⁶ O asë'e Felix ja a börömego Claudius Lysias naro jasi örire jejamijajëjo. ²⁷ Ave nugö'öjaje aho Jew rajo ariböviohuro guduamoromo ano'ië'are höjo. Ano'ia'amu naro hejode uvavamu: Hu Rome raje hö uvamu hegorovo naro nasi muorovo ariböviohu'o gemu mae va'oromo gëvode ano'ia'amu gëgoro baeniëhiromu hu'iraeromo rovode höjo. ²⁸ Rueromo he'i negade höjo uevego: Ëhi ëhi ë'amu noro Paul ano'iro ë'are höjo. Ano'iro ë'are jöho he'i negamu naro Paul hu'iraeromo Jew rajo jabesi jö mevarue a masijo jabesirire abuejode höjo jö bëhoho he'iro. ²⁹ Hu'iraeromo abueromo bëhoho hejode höjo. Ano'ië'are bëhoho Jew rajo ariböviohuro uevare höjo: Paul-ro Jew rajo nosi jögoroho ahade höjo. Ëhi jië'e jöhuni ano'ië'are höjo. Röhu na gavode höjo mu sisë vaejogo mana anaruëhi jië'e mu sisëho o mu sisë vaejogo savoji gagore ba'amaruëhi jië'e mu sisëho ëhi jië'e muoho Paul bogo vaejë'e jiamu. ³⁰ Ëhi gavë'ëro va'o ijönö hejode ae göëro huruoho majehiromu uevamu: Jew rajëro Paul ano'i örire atovo'aruë uevamu hejë'lëro na ma-burëro Paul Felix jasi örire nugö'öjajëjo. Hu jasi örire nugö'öromu Jew rajo ariböviohu uë'irögoro ë'ajëjo jaburo Felix jasi örire ö'oromo Paul-are jö sisëho majahego jero he'iranego. Ahia mino'ëjo.

³¹ Ëhi jajivoromo vahiromamu gatorovo muorovo ariböviohuro jabesi a börömoho ejahoromo Paul hu'irae va'oromo Antipatris amore ë suorovareje. ³² Amore suorovoromo sisonuvamu gagoro muorovo a ioro'iorohuro jabesirëro va'irögoro horse-re jijihoromo muorovarue ariböviohuro ri'öromu Paul hu'iraeromo va'areje. ³³ Va'aroho va'o Caesarea amore ë suorovareje. Caesarea amore suorovoromo Paul barovare jö hesi suri

surioho sa'a a börömoho bojamiromo uavareje: Aveho Paul höjo. ³⁴ Aveho Paul höjamu sa'a a börömohuro suri surioho adahoromo Paul uavadeje: Ja di sa'aho raje javajëjamu Paul-ro uavadeje: Cilicia sa'a raje jevajëjo. ³⁵ Cilicia sa'a raje jevajëjamu a börömohuro uavadeje: Jasi jö sisë atarue aribövioho ruel'iramu evare na jasi jöho he'ejöjo. Èhi uanugoromo hesi aribövioho uëvadeje: Paul hu'irae va'oromo Herod-hu vaejade osa börömoro nugego atovarue ariböviohuro ë muebe'irarëjo.

24

Paul sa'a muebejaje a böröme Felix-are nunire namijamu Jew rajo a ömo'ömehu Paul-are jö sisë majahijare jöhoje.

¹ Paul osare nugamu majae övo gö mine barëjamu gagorovo priest böröme Ananias-ro Jew rajo a duvaho ioro'iorohu'o jabesi court jö majëhijaje ae gemu Tertullus hu'o ë aribövioho sÿjëvoromo Caesarea amore ë ruvebijadeje. Ruvebiromo sa'a a böröme Felix hesi nunire riravoromo Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje. ² Majahijamu Tertullus-ro jöho majahijöro Felix-ro uavamu hegoro Tertullus-ro ri'öromo Paul-are jö sisëho majahiromo uavadeje: Na jö majahi'ie'ajoho henëjo. Ja a böröme javajëjo. Jero avoho muebejavuë'ëro majae ëgobövie no iro muorovo'oho bogo vae'i ma-mae raro-mobe rovë'e javuajëjo. O mue rabe rabe bogo eni javuobe rovë'oho jero ajamuego nosi sa'aho mu maëremu ri'öjogo no huë mae raromarue höjo. ³ Èhuni Felix jaehu vaejanue muoho dirö'e aho'o majae aho'o mae hö uvoromo dë vövöbajo'e aho'o jasi örire rajahjarue höjo. ⁴ Röhu na jasi mu majaho bogo anahoromo jö ëgoho majahi'i ma-bunemu majahi'ie'ajëjo. Èhuni uavajëjo: Huë baejavuoromo nosi jö harihoho avoho henëjo.

⁵ No gavë'e javuajëjo ave aho Paul a sisë bëhe jiamu. Hu jö sisë jövohe sa'ae dinö'e dinö'e juvoromo Jew rajo jabesi dë iëhego muorovo'i vörö'iraeruomaje höjo. Iesu Nazareth rajo a hesi sisë aribövi jabesi simano vaejarue aho Paul hu'oje. ⁶ Èhi jië'e aëro jië'ëro huro God-are osa börömoho ijumo'iro ë'amu gagorovo noro guduamare höjo. [Guduamo bava'oromo noro court vaeromo Jew rajo nosi jögoroho uehorovoromo hesi jö sisëho ga'irögoro ë'amu ⁷ muorovo a böröme Lysias-ro ö'oromo ma-darugo'o baeniahuiromo ruho bava'ade höjo. ⁸ Bava'onugoromo huro Jew rajoho no uövuade höjo noro Caesarea ruvebiromo Paul-are jö sisëho huruoho majëhijego Felix jero he'iranego.] Röhu jaehu Paul ua gavë'oho hesi jö sisë noehu majahijaruoho jasi hia'ëro he barë'anuëjo. Ahia mino'ëjo. ⁹ Èhi majahijamu hejë'i Jew raje ae aho'obëhe jaburo hu ajamiromo uavareje: Tertullus-ro jö mae jövajëjo. Paul hu èhi jië'e ae höjo.

Paul-hu Felix-are nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo majahijade jöhoje.

¹⁰ Èhi majahiruomamu rue sa'a a börömohuro uvene aho röjahijadeje Paul-ro garomo evare hesi jöho jövojöro. Èhi'amu gagorovo evare Paul-ro majahiromo uavadeje: lae na gavajëjo jaehu jö mevanue mu hesi öri muebebe rovanoho vadune aho'obëhe barëjë'e javajëjo. Èhuro na dë mae jevo'ego nasi jöho majahi'ie'ajëjo jero heromo uvojöro: Paul mu sisëho bogo vaejë'e höjo. ¹¹ Naehu majëhi'ie'aje jöho jasi nagë'oho ae uë henëjo mae o sarere jiego. Naehu God rajahi'i Jerusalem ajiodo-oho maja ëgoho bogo barë'i majae ¹² ëhuremu barëjë'e höjo. ¹² Jerusalem hijodevaroho nasi jö sisë majahijarue aribövioho na mu sisë vadu'oho bogo vaejamu jabumë gevë'e höjo. God-are amo börömore hiromo na ae gö'oho

bogo jö aho'ahoho ë'ode höjo. Jew rajehu God rajahijarue osare osaroho o Jerusalem uhure dinö'e dinö'e na bogo mu sisëho vaeromo jö sisëho majëhijode höjo aëro iro muorovo'e vaejoro. Na ëhi jië'e mu sisëho bogo vaejamu jabumë gevë'e höjo. ¹³ Bogo vaejamu gevë'ëro jö bëhi ja majahijego heromo mae uehorovo'iranoho jabesi öriroho bogohöjo. Bogojië'e nasi örire ëma nibejeharuëjo. ¹⁴ Ruëroho numëroho na bogo ömo'i ave ömaje jöhemu huruoho majëhi'irodoho jevajëjo. Na Iesuarue öri i'ore juvaje höjo. Röhu ave Jew rajoho jaburo uevarue höjo: Eëroho sisë öriro juvanue höjo. Eërire iae na ë juvoromo ëhuro nosi hijo miono'o muebejëvobe rovade aho God rajahijaje höjo. Iae na ëhi ë'aje höjo röhu Jew rajehu ë'aruëhi Moses-hu bojamuade surire jögorohu'o jö God-aro baeromo majahuinövare a jabesi surire jöhu'o na'o ëhi mae uehorovo avohaje höjo. ¹⁵ O ave Jew rajehu ë'aruëhi na'o ëhi gemuoho God mae uehorovoromo uvaje höjo: God-ro vuovë'e aribövioho a mahu'o a sisëhu'o i'ovavuo'iramu ri'ö'ëjarëjo. ¹⁶ Ehi uehorovoromo God-are nunire o ae aho'o jabesi nunire mae namijego dë mae jevo'iröhohuni ëhuni na ömo gavaje höjo. Na ëhi jië'e ae jevajëjo.

¹⁷ Ehi jië'e aëro jevë'ëro öre gö hiromo vadune gö gö barëjamu evare ijo bajoho ujuohoromo Jerusalem rovode höjo nasi aribövioho suvuorëmi'irodëro. O rovode höjo Jew rajo muoho vaeromo bijuëmare mioho God-are örire suvuorami'irodëro. ¹⁸ Jerusalem ro hiromo ëhi jië'e muoho vaejamu evare Jew rajohuro ro gevare höjo na God-are osare jevamu. Röhu na urimo Jew rajo muoho vaejamu sisëho barë'i ma-mae jevë'ëro ëhu'ëro na God-are osare jevadoho iae mae jiade höjo. Röhu göho jabuhu gevare majare ae aho'o na'oho bogojio'i iro muorovo'e jöjöje rabe rabe bogojiade höjo. ¹⁹ Na ëhi mae

hijamu jaburo gevare höjo. Röhu Jew raje Asia sa'are jioromo rovarohuro ë osae gemuore jiare höjo. A'i jabumë aveho bogo rovere höjo. Ĕaribövioho jabumë nasi jö sisë jëvo'ibejajo rueromo jasi örire majahi'ibejarëjo iae mae jio'ibejajo. Röhu bogo rové'e höjo. ²⁰ O na Jew rajo jö mevarue a masijo jabetesi nunire namijodevare jabuhu nasi mu sisë rabe gavaroho nadi'ego ave ariböviohuro majahijego hejëjo. Röhu nasi sisëho bogo birohare höjo. ²¹ Ave jöhuremu hejare höjo. Na jabetesi nunire namiromo madarugo'o uvode höjo: Jemëhu jaruvo court vaejevoromo uvarujoho: Paul-are ihoho sisë hö uvaruje hesi bëhoho naro mae uehorovoromo uvaje höjo: Vuovë'e aribövioho i'ovoromo ri'ö'ejarejo. Ĕjöhuremu hejare höjo. Ahia mino'ëjo.

²² Paul-ro ëhi majahijamu hegorovo Felix-ro Iesuare öri hesi jöho mae hejë'ëro uëvadeje: U'emu muorovo a böröme Lysias ruvebi'iramu evare na jemesi jöho gö'o heromo uë'ejöjo: Paul-are jöho mae höjo o bejë'e höjo. Ĕhi uënugoromo court-oho tugohadeje. ²³ Tugohoromo muorovo simano vaejaje aho uavadeje: Jero Paul muebejago bogo rori'oho va'i ë bëhiremu hi juvo'irajo. O hesi aganehu ö'oromo ajami'ië'iroho nadi nijio'iraejëvonëjo.

Paul-hu Felix'o hesi vabore Drusilla'o jabetesi nunire namiromo jö jövade jöhoje.

²⁴ Ĕhi'oromo majae gemu niö'i barëjamu Felix-ro hesi vaborohu'o gemu mae Paul ga'i va'adeje. Vaboro hesi ihoho Drusilla jiadeje. Hu Jew rajo magonahe jiadeje. Felix-ro va'oromo Paul-ro hesirire ruejöro jöe nugö'ö-jadeje. Jöe nugö'öjamu Paul-ro rueromo Iesu Keriso mae uehorovarue jöho majahijamu Felix-ro hejadeje. ²⁵ Hejamu Paul-ro mu maemu vaeröhe jöho ma-taemo raromo'iröhe jöho u'emu God-are nunire riravoröhe jöho

ëhi jië'e jöho jövobe va'amu Felix-ro heromo juhuoni-vadeje. Juhuonivoromo Paul uavadeje: Va'ëjo. Ma-
 jae eni jevo'iramu jöe nugö'ö'ejöjo jero sionëro ruejöro.
²⁶ Ëhi uaromo huro sareri'e muoho vae'i uehorovoromo
 uvadeje: Nani Paul-ro ue'a'ajëjo: Ë'ego na ja ijo bajo
 harihe saginiëri bojamego jero ëho bae'i na ëma jiovo
 remö'öjëjo. Felix-ro uehorovoromo uvadeje: Paul-ro ëhi
 ue'a'ajëromö ëhuni Paul-ni jöe nugö'ö'i hijadeje. Nugö'ö'i
 hiromö rue'ego huro Paul'o jöe jövonövadeje.

²⁷ Ëhi'ojuvo vadune niö'i barëjamu Felix-ro sa'a mue-
 bejaje muoho vuonugo'i Jew rajo ariböviohuro hu mae
 uehorovojöro Paul savoji gagore ëhi nugoromo va'adeje.
 Va'amu Porcius Festus-ro rueromo hesi sionoho bae-
 jadeje.

25

*Paul-hu Rome va'oromo a böröme Caesar-are nunire
 namiro mo court avo'avoho vaeröhëro jöe jövade jöhoje.*

¹ Hesi sionoho baeromo Festus-ro sa'aho muebe'i
 rovadeje. Rueromo majae niö'i gemu barëjamu Cae-
 sarea amore jioromo Jerusalem ajiomadeje. ² Ajiomamu
 Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo a masijo ioro'ioro-
 hu'o ëho jaburo Paul-are jö sisëho huruoho majahi-
 jareje Festus-ro hejöro. Paul-are jö sisëho majahinu-
 goromo Festus uavareje: ³ Jero huë baeromo ajamuiromo
 va'o Paul nugö'öjëgo Jerusalem rojomo'irajo. Ëhi ua
 gavare hesi bëhoho urimë'i Paul öri ahore ano'i saginiëri
 atë'ëro ëhuni uavareje: Nugö'öjëgo Jerusalem rojomo'i-
 rajo. ⁴ Rojomo'irajamu Festus-ro uëvadeje: O-ajo. Paul
 Caesarea amore savoji gagore jië'ëro rojomo'iröhoho
 bogo eni jiajëjo. Röhu na aviae vejö'e vejö'e Caesarea
 vuonorö'ö'ejöjo. ⁵ Ëhuni jemesi masijohuro Caesarea

amoro na'o ö'oromo Paul-are jö sisë rabe rabe jië'oho court vaeromo majehijego na he'iröjo.

⁶ Èhi uënuqoromo Festus-ro Jerusalem hiromu majae gö'o 8 o 10 rabu'e barëjamu Caesarea amore vuonorö'ö abuejadeje. Abuejë'ëro nërö court vaeromo Paul hu'irae ruejöro uvadeje. ⁷ Paul hu'irae rovamu Jew raje mami'e Jerusalem jioromu ruvebjaroho jaburo Paul-are bëhire gagovo rova'oromo sareri'e jö masijoho aho'obëhe Festus majahiromu uavareje: Paul-ro ëhi jië'e ëhi jië'e mu sisëho vaejade höjo. Paul-are jö sisëho ëhi majahiromu röhu jö bëhi majahego mae uehorovo'iröhoho jabesi öriroho bogojiadeje. Bogojië'e ma-nibejahareje. ⁸ Ma-nibejahamu Paul-ro Festus uavadeje: Na sisëho bogo vaejë'e jevajëjo. Jew rajo nosi jögoroho God-are osa börömohe Rome a börömehe no muebejavuajoho na jabesi jöho bogo ahoromo jabesi muoho bogo ijumëhë'e jevajëjo. ⁹ Èhi majahijamu gavë'i Festus-ro Jew rajo ariböviohu hu mae uehorovjöro nimamu Paul uavadeje: Na ja nagajëjo Jerusalem ajiomoromo ë amore nasi nunire namiromu jasi jö sisë jabuhu ataruoho mevo'iro. ¹⁰ Èhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Na aviae Rome a börömo hesi court-re namijajëjo. Èhuremu gemu iae maho höjo. Ja'o iae gavanuëjo Jew rajo aribövioho na bogo sisë vaejëvode höjo. ¹¹ Na mu sisë vaejë'ëro guomevoröhe bëhohe jio'ibejajo na bogo nijio'iraejëvego jabesi anegego guomevo'ibejajo. A'i ë Jew rajo ariböviohu nasi jö sisë ëma barueromo nibejehiromu uavaruoho: Paul-ro ëhi ë'ade hö uavaruoho aho Jew rajo jabesi övoroho bogo ëma bojëmi'arujëjo court vaejevoro mu i'ue bojëmi'iröhego. Èhuni na negajëjo Rome va'oromo muebejavuaje a börömo hesi nunire nami'iro. ¹² Èhi uavamu Festus-ro hesi jö ajamiromu mevarue aribövi jabesi jöho heromu Paul uavadeje:

Jero uevanuëjo: Na negajëjo Rome va'oromo a börömo hesi nunire nami'iro. Èhuni iae va'oromo hesi nunire nami'a'anuëjo.

Paul-hu a böröme Agrippa'o Bernice'o ma'ino'o ma'ino'o jabesi nunire namiromom jövade jöhoje.

¹³ Èhi'amu va'o ririvanovamu evare a böröme Agrippa'o Bernice'o jaburo niö'iro Festus jejami'i rovaraje. ¹⁴ Rueromo majae bisemu ège hu'o arijareje. Arijamu Festus-ro Paul-are jöho Agrippa majahiro mo uavadeje: Ae gemu aviae höjo mami'e Felix-ro savoji gagore ba'amoromo nugo va'ë'ëro. ¹⁵ Na Jerusalem ajio hijodevare evare Jew rajo jabesi priest masijohu'o a duvaho ömo'ömohu'o èho jaburo hesi jö sisëho huruoho majehiro mo uevare höjo naro hu i'ue bojami'irodego. ¹⁶ Èhi uevamu uëvode höjo: Rome aribövioho no èhi jië'e muoho bogo vaejarue höjo. No bogo aho a jabesi övoroho ëma bojëmijarue höjo i'ue bojëmi'iröhego. A'i urimo iho sisë'e ahu'o hesi jö sisë majahuijarue ariböviohu'o gemuore jio'iramu jaburo hesi jö sisëho majahui'iramu huro mana hesiroho majahui'ajëjo. Hujeji hesi jöe bejë'ohuro èhuro i'uoho bojami'ëjarëjo. ¹⁷ Èhi uëvode höjo. Röhu è Jew rajo ariböviohuo Paul-are jö sisëho huruoho majehi'i ruvebijamu gëgorovo na bogo örisanuovo'i nëröho nasi aribövioho uëvode höjo: Paul hu'irae ruehego court vaejjo. ¹⁸ Èhi uëvamu hu'irae rovamu Jew rajo ariböviohuo ri'öromo Paul-are jö sisëho majahuijare höjo. Majahuijamu naro uvode höjo: Nani jaburo Paul-hu mu sisë bëhe vaejade jöho majahui'aruëjo. Röhu bogo èhioho majahuijare höjo. ¹⁹ A'i Jew rajehu jabesi beroharue jöhuremu Paul'o jö aho'ahamirovare höjo. Jö aho'ahamirovoromo jabesi sareri'e aru'aho hesi mu jöhu'o guomë'e a hesi ihe Iesu è a hesi jöhu'o jö aho'ahamirovoromo Paul-ro

uëvade höjo: Ĕaho Iesu bogo guomë'e iae hijajëjo. Ĕhi jië'e jöhuremu court-re barovare höjo. ²⁰ Ĕhi barovamu hegorovo naro uvode höjo: Ĕhi jië'e jöho bogo avoho hejë'ëro na bogo mevo varijënoho jevajëjo. Bogo mevo varijënoho jevajëromomo Ĕhuni Paul uavode höjo: Na ja nagajëjo Jerusalem ajiomoromo Jew rajo jabesi nunire nami-jego jaburo Ĕ jöho mevo'iröhego. ²¹ Ĕhi uavamu Paul-ro uevade höjo: Na bogo ajiomo'ejöjo. Na negajëjo jemëro na muebejevego hujeji na Rome amore va'ego muebejavuaje a börömhuro nasi jöho mevo'iröhego. Ĕhi uevamu naro nasi muorovo aribövioho uëvode höjo: Paul avoho muebejego bogo rori'oho va'irajo hujeji naro Paul nugö'öjego va'o Rome rajo a börömo hesi nunire nami'iröhe höjo. ²² Festus-ro jöho Ĕhi majahijamu hegorovo Agrippa-ro uavadeje: Paul-ro jöho jövego na'o nasi hia'ëro he'i negajëjo. He'i negajëjamu uavadeje: Jöho nëri jövo'iramu he'a'anuejo.

²³ Ĕhi uavë'ëro nërö Agrippa'o Bernice'o rovamu ae aho'obëhe jaburo ri'öromomo jabesi ihoho döro bamoromo rajëhijareje. Rajëhijamu gavë'i jaburo niö'iro muorovo a masijohu'o amo rajo a masijohu'o gemu mae gagovarue osa börömore rueruomadeje. Rovamu gagorovo Festus-ro ae uëvamu Paul hu'irae rovarëje. ²⁴ Hu'irae rovamu Festus-ro jöe majëhiromomo uëvadeje: Agrippa a börömhajo. O a ioro'iore ave gemuore gagovarijohumë ave aho Paul aviaie nami'ego gavarujëjo. Ĕa hesi jö sisëho Jew raje ae aho'obëhe ave raromaruohu'o Jerusalem raromaruohu'o Ĕho jaburo nasi örire majehijarue höjo. Majëhiromomo jö'e dadovoromo ma-darugo'o ueruomaje höjo: Ave sa'are ëgo'o ma-hijë'oho bogo maehu höjo. ²⁵ Jabuhu Ĕhi uevarue höjo röhu anego guomoröhe hesi bëhoho bogo birohë'e jevajëjo. Röhu Paul-ro hesi uevade höjo: Remö'öjego naro Rome va'ego Ĕ a börömhuro nasi jöho

mevo'irajo. Èhi uevamu èhuni uvode hōjo: Naro Paul nugö'ö'ejōjo Rome a bōrōmo hesirire va'irōhego. ²⁶ Iae na nugö'ö'ejōjo rōhu Paul-are mu sisē jō jajivoromo a bōrōmo hesi ōrīre nugö'ö'irodoho bogojevajējo. Bogojevē'ego èhuni naro uēvode hōjo Paul hu'irae rovego huro ae aho'obēhe jemesi nunire o Agrippa jasi nunire nami-jego noro hesi jōho heromo mevoromo bēhoho garomo eni jiego evare jōho jajivoromo nugö'ö'irodēro. ²⁷ Èhesi bēhoho naro uvode hōjo: Tōvē'e a hesi jō sisē bogo jajivē'e ma-nugö'ö'jē'o ho èhi jiē'o ho bogo maehu hōjo.

26

Paul-hu Agrippa-are nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo majahijade jōhoje.

¹ Èhi uēvamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Jasi jōho ma-jahuego no hejarējo. Hejarējamu Paul-ro jōe jōvo'irōgoro öve nigemoromo uēvadeje: ² Agrippa a bōrōmohajo. Na jō harihe majahi'iē'ajējo. Jew rajehu nasi jō sisē rabe rabe majēhiruomego naehu aho'i jaruvo jasi nunire namijajoho na uvajējo: Iae huē mae baejē'e jevajējo. ³ Huē mae jevaje hesi bēhoho aveho bōrōmoho hōjo. Jew rajehu mu diehi vaeromo jō rabe beroharuoho Agrippa jero mae gavanuego èhuni Paul naehu jasi nunire namijajoho iae mae hōjo. Èhuni na negajējo jero ma-taemorovoromo nasi jōhemu he'iranego.

⁴ Na asis'ō jevadire aevoromo nasi sa'a rajohu'o gemuore hibe o ro Jerusalem amo rajohu'o gemuore naehu diehi hibe rovodoho Jew raje ae aho'obēhe mae gavē'e hōjo. ⁵ Jew rajēro mami'e gabe rovē'ero jaburo iae mae geromo uvarue hōjo: Pharisee aribōvi jabesi jōho mami'e aevoromo ebe rovode hōjo. Jew rajo ioro'ioroho Jew rajo nosi jōgoru ejaruoho ma-jianovo'i a'i Pharisee

ariböviohuro e avoharue höjo. Naehu ëhi eromo vaebe rovodoho ave Jew rajohuro nimë'oho ua'a'aruëjo: Paul jö mae jövajëjo. ⁶ Röhu avevejö'e naehu jasi nunire namijaje hesi bëhoho aveho höjo. Naro mae uehorovoromo uvaje höjo: Iae mae-ëjo. God-hu nosi hijo miono'o uëvadëhi huro ëhi ajamui'iramu ma-mabëhe raromo'ejarëjo. ⁷ Nosi Jew rajo anie aho'obëhe 12-ho jabumë ae aho'obëhe vae majae God rajahiemu rajahiromo naehu uehorovajëhi jabu'o ëhi gemuoho uehorovoromo uvarue höjo: God-ro uövuadëhi ijönö nosi örire ajamui'iramu mae raromo'ejarëjo. Agrippa jabuhu uehorovaruëhi na'o ëhi gemuoho uehorovaje höjo röhu ë jöhuni Jew rajohuro nasi jö sisëho huruoho majëhi'ego naro jasi nunire namijajëjo. ⁸ Röhu Iesu guomamu God-hu i'ovadoho jemë bogo maho uehorovarujëjo. Jemë rabëni uvarujëjo: God-hu vuovë'e aribövi i'ovo'amaje jö uehorovo'iröhoho no bogo eni javuajëjo.

⁹ Urimë'i na'o uvonövode höjo: Naehu bövi bise'o vaeromo ëhuro Nazareth raje Iesuare iho ijumë'oho ëhi jië'oho ëho nasi mu maho höromo ¹⁰ ëhuni Jerusalem hiromo hesi muoho ijumo'i ë'ode höjo. Ëhi'oromo naro priest masijo jabesi jöho baeromo God-are aribövioho aho'obëhe guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amönövode höjo. O Jew rajo a masijo ioro'iorohuro Iesuare aribövi jabesi jöho mevoromo vuovëvojöro uë'ego na'o ajëmiromo uënövode höjo: Iae mae uëvarujëjo. Jabumë vuovë'oho iae mae höjo. ¹¹ Ëhi'oromo majae aho'obëhe Jew rajehu God rajahijarue osare osare va'oromo Iesuare aribövi jabesi örire i'ue bojëmijöro uënövode höjo. I'ue bojëmijöro uëromo uënövode höjo: Uöhëjo: Noehu Iesu mae uehorovaroho avevejö'oho vuonugë'e javuajëjo. O naro jabumë muo'amëvo'i vörö'iraeromo ëhuni nasi sa'aho vuonugo'i sa'a göre göre amo göre göre va'onövode

höjo sisë vae'amo'iro.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majahijado-hoje.

¹² Iesuaire aribövioho sisë vaejëvo'irögoro ëhuni jabumë guduamo ujuoho rue'irodego nosi Jew rajo priest masijehu jajivare jöho naro baeromo Damascus va'ode höjo. ¹³ Röhu Agrippa naro örire va'oromo majae ririre jiamu va'ihö gavode höjo ajoho ö'idöre jioromo ruvebiromo na'o na'o gemu mae ö'arue ariböviohu'o ajivavuamu. Maja nuni hesi ajoho ma-jianovo'i ëho aji bëhe jiamu gavode höjo. ¹⁴ Ajivavuamu gagorovo no ae aho'obëhe sa'are behumorovoromo naro hejode höjo nasi Hebrew jöero uevavamu: Asë'e Saul-ajo. Ja rabëni sisë vaejevanuëjo. Naro ja minö'e sihavamu jero na ijumevo'i höromo jasi ijumorovë'e javajëjo. ¹⁵ Ëhi uevamu naro uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjamu uevade höjo: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo. ¹⁶ Röhu de jero ri'öromo jasi hörëro döro namijëjo. Naehu jasi nunire rovode ë hesi bëhoho naro ja nasi baejavego jero nasi muoho vaejehoromo jaehu na gevanue jöhu'o u'emu naehu röjahijego ga'irane jöhu'o ae majëhibe juvonövo'iranego ëhuni rovode höjo. ¹⁷ Majëhibe juvo'iramu naro ja ajami'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ja bogo anago'aruëjo. Iae na sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire ramö'ö'ejöjo. ¹⁸ Ramö'ö'iramu jero va'oromo ajëmiromo jabesi nunoho dadovëho'iramu ramoramole muoho vuonugo'i ma-ajiro raromo'aruëjo. Satan-are vörö hesi uhure raromaruoho vuonugo'i God-are aharire raromo'aruëjo. God-are aharire raromoromo nasi örire mae uehorovevë'ëro God-ro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugoromo jabesi röhoho bojëmi'iramu God-hu baejëvade aribövi ioro'iorohu'o gemu mae raromo'aruëjo.

Paul-hu Keriso-are mu vaebe rovade jö jövadohoje.

¹⁹ Röhu King Agrippa Iesuro ö'idöre hiromo ëhi ajoho röjehiromo jöho majehijamu garomo hejode höjo. Heromo na bogo bijönimode höjo. ²⁰ Bogo bijönimo'i a'i huhu uevadëhi ëhi vaeromo urimo Damascus amore ijonö Jerusalem amore Judea sa'ae bövioho sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'are ëhi Iesuale jöho majëhibe juvoromo uënövode höjo: Uehoro sisëho vuonugo'i God mae uehorovoromo mu maemu vaenövorëjo. Mu mae vaejë'oho ëhuro noro gëromo uvo'ëjarëjo: Iae mae-ëjo. Jemëro mu i'oho mabëhe baejë'e jëvajëjo. ²¹ Naro ëhi jië'e jöho majëhibe juvë'ego ëhuni Jew rajo ariböviohuro God-are osa bërömore guduamevoromo anego'ië'are höjo. ²² Anego'ia'amu God-ro na ajemibe rovë'ëro ëhu'ëro jaruvoho iae na aviae jevajëjo. Aviae jevë'ëro naro namiromo nasi jö maho majëhi'ego jemë a ininore va'o a masijore ëhi hejarujëjo. Nasi jöho iae mae höjo. Ehesi bëhoho ijonö jioröhe mu jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi surire o Moses-are surire jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. ²³ Jabuhu jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. Jaburo jajivoromo uvonövare höjo: Bëröme namiromo ajamui'iröhe aho huë vavaene bëröme baeromo guomo'a'ajëjo. Guomo'iramu a ioro'ioroho taemëvo'i huro urimo ri'ö'a'ajëjo. Ri'öromo hesi aji'e jöho majëhi'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o heruomo'ajëjo.

²⁴ Paul-ro hesi jöho ëhi majëhijuvo evare Festus-ro ri'öromo ma-darugo'o uavadeje: Paul ja simane sisërëjavö'ego ëhi jië'e jöho jövanuëjo. Ja bëröme gavë'e aëro javë'ëro ëhu'ëro jasi simanoho sisërëjahë'e höjo. ²⁵ Sisërëjahë'e höjamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Nasi simanoho bogo sisërëjahë'e höjo. Na simano maëro jevë'ëro jö maemu jövajëjo. ²⁶ Röhu naro Agrippa hesi

örire jöho bogo subivaho'i ma-sama'e majahijajoho iae mae höjo. Iae hu bëhoho gavaje höjo. Iesuare örire mu diehi diehi rovadoho o huhu mu diehi diehi vaejadoho bogo gurihiroho vae'i ma-va'orahoro vaejè'ëro na uehorovajëjo iae Agrippa ë jöe aho'o garomo uehorovè'e höjo. ²⁷ Agrippa-jo. Jö God-aro baeromo majahuinövare ariböviehu jajivare jöho na ja mae uehorovanuëjo o bogajo. Iae na gavajoho ja mae uehorovanue höjo. ²⁸ Mae uehorovanue höjamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Asè'e jero uvanuëjo: Naro Agrippa'o majae ma-bunemu jöe jövoromo dinami'iramu hu Christian vae'a'ajëjo. Röhu bogajo. ²⁹ Bogajamu Paul-ro uavadeje: Majae ma-bunemu o majae ëgo'o baeromo Christian vaejè'o ho iae mae höjo. Röhu naro God-are örire uavajëjo huro ja ajamijego bogo ja gemu ae aho'obèhe nasi jö jaruvo hejarujoho ajëmego na jevajëhi jemè'o ëhi jëvoröhego. Röhu ö'ehu tövevarëhi jemè'o ëhi tövëvo'iröhoho na bogo ëho uëromo ë'ajëjo.

³⁰ Paul-ro ëhi majëhijamu hegorovo Agrippa Festus Bernice a ioro'ioroho ëho jaburo ri'öjareje. ³¹ Ri'öromomo suorovoromo uarovareje: Èaho mu sisë vaejè'ëro guomoröhe o savoji gagore hi'iröhe hesi bëhoho bogohöjo. ³² Èhi uarovoromo Agrippa-ro Festus uavadeje: Èaho Rome va'oromo a börömo hesi nuniroho bogo nami'i uvo'ibejajo jaehu jiovo nugö'öjè'oho iae mae jio'ibejajo.

27

Paul-hu Rome amore va'iröhëro boat baeromo sö jovo döre va'ade jöhoje.

¹ Èhi'amu a böröme Festus-ro uvadeje ë majare noro boat-re ajiomoromo Italy sa'are va'oröhego. Èuvade majaho rovamu aëro Paul'o savoji'e a ioro'iorohu'o ujuohoromo ae gemu hesi örire bojamareje huro jabumë avoho muebejëvego boat-ohuro aegoromo va'oröhego.

Ĕmuebe'amoröhe a hesi ihoho Julius jiadeje. Hu Rome raje muorovo a ioro'ioro ma-gemuore bu'öromo muebejövobe juvaje ae jiadeje. Gemuore bu'öjare muorovo aribövi jabesi ihoho Rome A Börömo Hesi Muorovo Aribövioho jiadeje. Julius-ro ě aribövioho muebejövönövadeje. ² Julius-are örire Paul'o savoji'e aribövi ioro'ioro-hu'o bojamamu Julius Paul na a ioro'ioroho no ae aho'obĕhe boat-re iojio mareje. Ĕboat-oho Adramyttium amore jioromo rovĕ'ĕro röhu vuonorö'öromo Asia sa'are jio'amaje amore amore höröbe va'irögoro ĕ'adeje. Va'ia'amu noro ě boat-re iojio mareje. Ajio raromamu evare boat-oho ri'öromo va'adeje. Röhu ae gö hesi ihe Aristarchus-ro no'o ö'adeje. Aristarchus hesi sa'a ihoho Macedonia jio'i amo ihoho Thessalonica jiadeje. ³ Boat-ĕro aegavuoromo va'aroho nĕrö Sidon amore surovareje. Suorovoromo Julius-ro Paul huĕ baeromo uavadeje: Ja nagĕ'oho va'oromo jasi aganoho gĕvego rabe rabe bogo eni javajoho i'imamego ujuohoromo vuonorö'ö ruenĕjo. ⁴ Ĕhi'amu boat-ohuro aegavuoromo Sidon amore jioromo va'areje. Va'ihö gavare bure boat nuninö rovamu gagorovo Cyprus sa'aho viĕhi nugo'i ruĕhi va'areje sa'ahuro buroho urahego mae va'oröhĕro. ⁵ Sö jovo döre va'aroho Cilicia sa'aho iosiramiro mo va'aroho Pamphylia sa'aho iosiramiro mo va'aroho va'o Lycia sa'are Myra amore ro surovareje. ⁶ Suorovoromo ravo'amoromo Julius-ro gavade boat gö Alexandria amore jioromo rovĕ'ĕro Italy sa'are va'i namijamu gagorovo söjavuoromo ě boat-re ajio madeje. ⁷ Boat-re iojio moromo va'amu burĕro taemoromo unovamu ma-u'emu va'ojuvo majae gemu niö'i rabu'e ĕhi barĕjamu evare Cnidus amo bĕhire boat-oho ro namijadeje. Namijamu gavare burĕro darugo'o nuninö ro taemo'ego bogo va'o hesi javuamu huotorovoromo ruĕhi dirö'o gönö va'areje. Va'aroho

Crete sa'a vitu jovore ba'amade sa'a vösö hesi ihe Salmone iosiramiro mo va'aroho Crete sa'aho viëhi nugo'i ruëhi sa'a bëhire va'areje sa'ahuro buroho urahego mae va'iröhëro. ⁸ Ioni bëhi mare va'adoho unamuibe va'ojuvo Lasea amo bëhire jiaje osore ro namijadeje. Oso hesi ihoho Boat Mae Riravaje Osoho jie.

⁹ Boat Mae Riravaje Osore namiromo majae ëgobövie ë raromareje. Raromojuvo buru majae boat bogo jiji-harue majaho dunovadeje Jew rajehu i bogo ijarue maja börömoho mami'e barëjë'ëro. Buru majaho dunovamu Paul-ro ri'öromo boat-re raromarue aribövioho jöe majëhiromo uëvadeje: ¹⁰ Aribövi jöe hehëjo. No boat-re röhu maho aevoromo va'ë'oho na gavajoho sisërëjavuo hesi höjo. Inömohu'o boat-ohu'o ijumo'amo'ajëjo. Röhu bogo ëhemuoho ijumo'i no ae gö vuovavuo hesi höjo. ¹¹ Vuovavuo hesi höjamu hegorovo Julius-ro Paul-are jöho bogo ejaho'i boat baeromo juvaje ahu'o boat arijo'ohu'o jabesi jöho ejëhoromo uvadeje: Ë'ego no ma-va'arëjo. ¹² Röhu göho buru maja rovë'iroho boat ë dirö'ore namiromo gurih'i'iröhoho ë osoho bogo eni jio hesi jiamu gagorovo ae aho'obëhe uvareje: Ë'ego no ma-sivoho gabe va'oromo mae javuë'oho Phoenix osore suorovoromo buru maja jië'oho ë gurih'i raromobe va'irarëjo. Ëhi uvareje. Röhu Phoenix ëho Crete sa'are osohoje. Maja beva'ajire röhu viënöho ruënöho bogo tugohë'e ma-va'orahoreje. Ëdirö'ore va'i nimoruomadeje.

Paul-mëhu sö jovo döre va'oromo buru börömehu rueromo boat anamu huë vavaeni baejare jöhoje.

¹³ Phoenix va'i nimoromo gavare buru burue aruëhi rovamu gagoro boat muebejarue ariböviohuro uvareje: Phoenix va'ë'oho iae no mae va'ejarëromo boat i'uhoromo namijöro be ba'amarue inömoho barojo

dönö bamoromo evare va'areje. Va'oromo Crete sa'a bëhi mare va'areje. ¹⁴ Ma-bisemu va'anovamu gavë'i evare buru börömo Crete sa'anö jioromo rovadeje. Èburu hesi ihoho uvarueje: Maja Rojomajinö Röhu Bisemu Aruëhi Rovaje Buroho höjo. ¹⁵ Èburohuro rueromo boat simanonö darugo'o anamu gagorovo buru rovajinö va'iröhoho bogo eni javuamu gagoro sivoho garomo vuonugo'i huotorovoromo burëro dirö'o göre bava'amu ëma va'areje. ¹⁶ Va'aroho va'o sa'a bise'o hesi ihoho Cauda ruëhi nugo'i viëhi va'ihö gavare ë sa'ahuro buroho urahë'ëro ma-bisemu u'uhamu gagorovo noro sivohojuvo nosi boat bise'o ruho bava'aruoho ma'eno titimareje. ¹⁷ Ma'eno titimoromo boat muebejarue ariböviohuro ë boat bise'o ho io barojomoromo börömo hesi döre avoho bamareje. Bamonugoromo biriri'e ö'oho ujuohoromo boat börömo avoho tövo rova'o rojomareje bibivego jovoho bogo dadovoröhego. Avoho tövo rova'o rojomoromo uvareje: Boat baejavuoromo öri ëgoböviro Libya sa'a bëhire va'iramu sa'a hurihuriro iorovoromo diruvavuo'ajëromo juhuonivoromo burehu namijaje niögoho muotohoromo baruvebiromo bamamu burohuro boat-ohu'o baejavuoromo ëma va'adeje. ¹⁸ Èma va'oromo gavare buru böröme ma-darugo ma'o rovadoho bogo barëjamu gagorovo boat i'uhoromo diruvo'ajëromo boat-ehu ujuoho va'aje inömohe nërö aevoromo ujuohoromo jovore ruruhö'öjareje. ¹⁹ Ruruhö'öj'ëro nërö boat mu vaejarue hesi inömohe ëhu'o jabesi övëro ujuohoromo jovore ruruhö'öjareje. ²⁰ Ruruhö'öromo va'aroho no majae bogo gavë'e jije bogo gavë'e ehuro öroho dadivavuoromo ëma va'aroho buru börömo bëhe ruemu ruejuvo majae aho'obëhe barëjamu gagorovo uehorovoromo uvareje: Bogo i'ovo'i vuovavuo hesi höjo.

²¹ Vuovavuo hesi höjamu boat muebejarue aribövioho

ioho bogo ue'ahë'e ma-muemu vaejuvo majae ëgobövie barëjama gëgorovo Paul-ro ri'öromo uëvadeje: Aribövija-ajo. Mami'e nasi jöho ejeho'i Crete sa'aho bogo nugo rue'ibejarijëjo bövioho bise'oho bogo ëhioho sisërë-jahuo'ibejajo. ²² Iae ëhi höjo röhu naro uëvajëjo: Biririvo-hëjo. Jemë ae gemu vadu'oho bogo guomëvo'ajëjo. Boat-ohemu dadorovo'i jemë mae raromo'arujëjo. ²³ Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho God-are aëro jevë'ëro naro hu rajahijaje höjo. Ëa hesi anerahuro jaruvo vahi'e ro nasi bëhire namiromo ²⁴ uevade höjo: Paul nadi juhuonivëjo. Ëhesi bëhoho jasi muëro jië'ëro ja va'oromo Rome a börömo hesi nunire nami'a'anuejo. Ëhuni bogo öriroho guomo'a'anuejo. Röhu ave jöhu'o hejëjo. God-ro jasi örire huë baejavë'ëro ëhi ajami'ajëjo. Huro jasi jöëni uehorovoromo ja'o boat-re jijiharue aribövioho aho'obëhe ajëmi'iramu bogo vuovëvo'ajëjo. ²⁵ Ëhi jië'e jö maho anerahuro uevë'e jiaje ëhuni jemëro biririvohëjo. Ëhesi bëhoho naro God mae uehorovoromo uvajëjo: Aneraehu uevadëhi iae ëhi mae javuo'ajëjo. ²⁶ No mae javuo'i röhu burëro boat-oho baeromo va'iramu sa'a motumoture iorovo'ajëjo.

²⁷ Paul-ro ëhi majëhijamu majae aho'o 13 barë'i vahie 14 vahiromadeje. Vahie 14 vahiromamu Mediterranean sö jovore ëma va'areje. Va'aroho vahi riri'e jiamu gagorovo boat muebejarue ariböviohuro uvareje: Nani no sa'a bëhiro rovaruëjo. ²⁸ Sa'a bëhiro rovaruëromo jovo vahuoho diehi jiego ga'irögoro vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 40 metre ëmino'e jiamu. Vahuvo ganugoromo rori'o va'oromo röhu maho vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 30 metre jiamu. ²⁹ 30 metre jiamu gagorovo uvareje: Nosi boat-oho va'o munë masijoro va'o titimo'ajëromo juhuonivareje. Juhuonivoromo boat i'uhoromo namijöro be io'amarue inömoho 4 ëhi boat de-

jonö jovore be io'amoromo vahie egobövie jiamu uvareje: Ma-burëro sisonuvego no öri ari'e gavarëjo. ³⁰ Èhi'ojuvo boat muebejarue ariböviohuro boat bise'ore huruomo va'i nioromo sareramuiromo uövuareje: Boat börömo avoho namijöro i'u'e inömo boat nuninö be io'amo'i èhuni boat bise'o ho ba'obueromo jovo döre ba'amaruëjo è raromoromo muoho vae'iro. Èhuni è'aruëromo boat bise'o ho baba'amareje. ³¹ Baba'amë'ëro è abueromo huruomo va'ia'amu gëgorovo Paul-ro muorovo a börömo Julius'o hesi muorovo ariböviohu'o uëvadeje: Nume boat muebejarue aribövioho ave boat börömore bogo raromo'i huruomo va'ë'o ho sa'are va'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. Vuovëvo'ajëjo. ³² Èhi majëhijamu hegorovo muorovo ariböviohuro boat muebejarue ariböviehu huruomo'iröhe öroho tugoho'i boat bise'o tövare ö'oho tariö'öjamu boat bise'ohuro a rumo'e ma-gagëremu va'adeje.

³³ Ma-gagëremu va'amu sisonuvo'ia'amu gägorovo Paul-ro ae aho'obëhe uëvadeje: Ie ihëjo. Jemë nurunuruëgamu ioho bogo ijë'e ma-dë gagëremu raromo jijiharijoho majae aho'o 14 barëjë'e jëvajëjo. ³⁴ Èhuni uëvajëjo: Ie ihëjo èhuro jemesi dajoho bogo ma-ruhorovo'i biririvo'irarije höjo. Èhesi bëhoho jovoho raboho bogo anëgo'i jemesi sino haho'oho aho'o ma-mae jëvo'ajëjo. ³⁵ Èhi uëngoromo ie baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire God-are örire mae uaromo ioho atoromo ijadeje. ³⁶ Ijamu gägorovo ae aho'obëhe biririvoromo jabu'o ie ue'ahareje. ³⁷ Röhu no ae aho'obëhe 276 ëmino'e boat-re raromareje. ³⁸ Ae aho'obëhe ie ue'ahoromo da'uëgamu hegorovo wheat iruno'oho suevoromo jovore ruruhö'öjamu boat-oho sasohoromo ma-döro hetebe va'adeje.

Burehu rueromo jovehu boat anamu dadorovade jöhoje.

³⁹ Hetebe va'ojuvo sisonuvamu boat muebejarue ariböviohuro sa'aho garomo uvareje: No ari rahu rovere höjo. Ari rahu rovere hö'i uherihoromo gavareje osore nie'uahe jiamu gagorovo uvareje: No eni javuë'oho boat-oho baeromo ë nie'uahore va'ejarëjo. ⁴⁰ Ëhi uvonugoromo boat i'uhoromo namijöro be io'amare inömo ë hesi ö'oho tarivamu i'u inömo'u'o ö'ohu'o jovore rireromo va'amu boat-oho sasohadeje. Sasohamu boat hunuovarue ijo be nugare ö'oho jiovo nugareje ëhuro ijo damuoho ma'enoromo hunuovobe va'oröhëro. Jiovo nugoromo burehu ro namiromo boat bava'aje niögoho boat simanonörire ijo namore ba'ojiomoromo be nugareje ëhuro boat-oho nuninö darugo'o va'oröhego. Boat-oho ëhi avohonugoromo eni jiamu gagorovo nie'uahore va'i va'areje. ⁴¹ Va'ihöromo boat-oho nie'u hurihuri'ere irovadeje. Irovamu boat simanonöho nie'ure diruvë'ëro unovamu da'irinöho jovo vöröhuro ano dadovo'amadeje.

⁴² Dadovo'amamu gagorovo muorovo aribövioho jaburo jöe mevoromo uarovareje: Ë'ego no savoji'e aribövioho muo'amarëjo. Sövöe muoromo va'oruomo'ajëjo. ⁴³ Ëhi uarovamu jabesi börömo'huro Paul bogo guomo'i ma-mae hijöro nioromo ahëvadeje. Ahëvoromo no uövuadeje: Ae rahu sövö'e jëvë'oho urimo jovohuro revoromo sövöe muoromo va'o ravojiomorëjo. ⁴⁴ A ioro'ioroho jemëro ijo ha'ose o boat dadorovade ijo vitu vituoho ujuohoromo jovo döro va'oromo va'o ionoro ravojiomorëjo. Ëhi uövuadeje. Ëhi uöromo no ae aho'obëhe ëhi'oromo va'o ari mare ravojiomo barëjareje.

¹ Ari mare ravojiomonugoromo hejareje uvavamu: Ave motumotu hesi ihoho Malta hōjo. ² Ĕhi hejamu ě sa'a arijo'e aribōviohuro huĕ mabĕhe bojamuijareje. Huĕ mabĕhe bojamuiromomo gavare ěne rueromo runone rovamu gagorovo vĕne huoromo bōvie bise'e ajamuijareje. ³ Ajamuijamu Paul-ro ijo vĕne gagovoromo huduamo va'oromo vĕnoho huamu gavĕ'i sigobohuro vĕni vōrōho juhuonamiromomo hōrōromomo Paul-are ōvore ja'ihō titimadeje. ⁴ Sigobohuro hesi ōvore ja'ihō titimoromo ěhi iromĕ'e jiamu ě sa'a rajohuro garomo uarovareje: Sigobehu ja'ihaje hesi bĕhoho iae no gavaruĕjo. Hesi bĕhoho ě ahuro ae anĕ'ĕro ě'ajĕjo. Ĕahuro ae anade hōjo rōhu ě hesi manaho bogo baeromo sō jovoho iromomo guomade hōjo. Bogo mana guomadohuni ĕhuni i'u bojamuajare aru'ahohuro ě sigoboho uavamu rueromo ja'ihade hōjo mana guomōjōro. ⁵ Ĕhi uarovamu gagoro Paul-ro ōvoho hijiohijiovamu sigobohuro Paul bogo ja'ihō avohĕ'e ma-juvo bu'ōromomo vĕnire ravorovadeje. ⁶ Vĕnire ravorovamu gagorovo ě sa'a rajo aribōviohuro uvareje: Sigobĕro ja'ihĕ'ĕro nani ě a hesi sinoho huo'a'ajĕjo. O mamajioho sa'are beromo guomo'a'ajĕromomo raromromomo muebejareje Paul guomorōhego o diehi ě'orōhego. Muebebe va'ojuvo gavare bogo ěhi ěhi'amu gagorovo uehore gō baeromo uvareje: Nani hu bogo ma-aehu jio'i hu aru'aho bōrōme anō'e rovĕ'ĕro ĕhu'ĕro hu mae hōjo.

⁷ Iae sa'are a bōrōmo hesi sa'aho no raromarue bĕhire jiadeje. Ĕa bōrōmo hesi ihoho Publius jiadeje. Publius-ro no uōvuadeje: Nasi osaro ro raromohĕjo. Raromohĕjamu va'areje. Va'amu huro huĕ mae bojamuiromomo ajamuibe va'ojuvo majae niō'i gemu barĕjadeje. ⁸ Huĕ mae ajamuamu ě a hesi vavuoho guomo guome baeromo raromadeje. Guomo guome baeromo raromromomo hesi sinoho vōrō'iraeromo dĕ sirōvadeje. Ĕhi jiamu gagorovo

Paul-ro ë guomo guomo a hesi osare va'oromo God-are örire uanugoromo övoho hesi sinore bamamu guomo guomoho barëjadeje. ⁹ Barëjamu gagorovo guomo guomo baejë'e a ioro'ioroho rueruomamu Paul-ro ajëmamumu mae jëvadeje.

¹⁰ Mae jëvamumu rajahuiromomu suvuore aho'o i'imamuijareje. I'imamuijë'ëromu röhu ijonö noro va'iro ë'amumu gagorovo inöme rabe rabe no bogojavuajoho ujuohoromu noni boat-re bahijahuareje.

Paul-hu rueromomu Rome amore hijade jöhoje.

¹¹ Manaere niö'i gemumu barëjamumu boat göre iojioromareje. Eboat hesi ihoho Huodi'e Rahëvade Aru'aho Jabesi Boat jiadeje. Eboat-oho urimë'i Alexandria amore jioromomu rueromomu buru böröromu hesi majaroho ë namijuvo buroho barëjamumu evare va'iro ë'adeje. Va'iro ë'amumu evare no iojioromomomu va'areje. ¹² Va'aroho va'o Syracuse amore suorovoromomu ë raromomomu majae niö'i gemumu barëjadeje. ¹³ Majae niö'i gemumu barëjamumu ë amoho vuonugo'i boat-re va'aroho va'o Rhegium amore suorovoromomu ë raromareje. Raromomomu nërö gavare burohuro no va'iro ë'aruinö ë va'amumu gagorovo noro ri'öromomu boat-oho baeromomu va'amumu burohuro nosi dejonö boat-oho bijimobe ö'amumu evare va'areje. Va'aroho nërö Puteoli amore rueromomu sa'are ravo'amareje. ¹⁴ Puteoli amore ravo'amoromomu va'oromomu Christian aganoho birohëvareje. Birohëvoromomu uövuamumu jabesi osare va'o raromomomu hurae gemumu baejareje. Hurae gemumu baeromomu Rome amore va'i va'areje. ¹⁵ Va'amumu Rome raromarue Christian aganohuro noehu va'arue jöho hegoro nahavuo'i rovareje. Rueromomu a ioro'iorohuro Appius örire bövi bise'o imo'amaruire ro

birohavuo'i a ioro'iorohuro nuharue osae niö'i gemu jiajire ë ro birohavuareje. Birohavuamu gëgorovo Paul-ro God huë mae uavamu hesi dë vövöbajo'oho sasohadeje.

¹⁶ Dë vövöbajo'oho sasohamu noro va'oromo Rome amore suorovareje. Suorovamu gavamen a masijëro osae bojamamu Paul-ro hesi sivue hijamu muorovo ae gemuëro hu muebe hijadeje.

Paul-hu Rome amore hiromo Keriso-are jö majëhijadohoje.

¹⁷ Èhi'amu majae niö'i gemu barëjamu Paul-ro Jew rajo a masije bëhire raromaruohuni jöe nugö'öromo uëvadeje: Ro gagovorego no jöe ato'irarëjo. Jöe ato'irarëjamu ro gemuoro gagovareje. Gagovamu gagorovo uëvadeje: Jew rajo ö ömo'ömömë nasi jöho hehëjo. Na nosi Jew rajo aganoho bogo sisë vaejëvode höjo. Jew rajo nosi a mami muoho bogo ahëvode höjo. Èhi höjo röhu Jerusalem amore Jew rajo ariböviohuro ëma guduamevoromo Rome rajo jabesi övore bojëmare höjo baejavoromo court vaejavoröhego. ¹⁸ Bojëmamamu Rome ariböviohuro baejavoromo court vaejavoromo gavare höjo na mu sisë vaejë'ëro guomo'irode bëhoho bogojiamu. Bogojiamu gagorovo jiovo remö'ö'irögoro ë'are höjo. ¹⁹ Jiovo remö'ö'ia'amu Jew rajo ariböviohuro nijio'iraejëvoromo uëvare höjo: Nadi ëhi jië'oho ë'ohëjo. Nadi ëhi jië'oho ë'ohëjamu naro gavode mae va'irode öri göho bogojiamu gagorovo uëvode höjo: Iae na Rome va'oromo a börömo hesi nunire nami'ejöjo. Na ëhi uëvode höjo. Röhu na Jew rajo agano jabesi jö sisëho bogojev'ëro na bogo ëhunioho Rome a börömo hesi nuniroho nami'i uvode höjo. ²⁰ Èhi jië'ëro ëhuni jemëni jöe nugö'öromo uëvode höjo: Ruehego na gëromo jemë'o jöe jövöjo. Röhu ave ö'ehu tövevare hesi bëhoho aji mu börömo rueröhego Israel aribövi ioro'iorehu muebejarujëhi na

ëhi gemuoho muebejajëro jië'ëro ëhuni na ave ö'ohuro tövevë'e höjo.

²¹ Paul-ro ëhi uëvamu hegoroovo rue Jew rajo ariböviohuro uavareje: Jew rajo Judea sa'are raromaruë aribövioho jasi jöho bogo suriroho jajivoromo nugö'öjamu baejë'e javuajëjo. O nosi Jew rajo aganoho Judea sa'are jioromo rovarëvaroho jasi jö sisë jöho o jaehu rabe rabe ë'ane jöho bogo majahuijare höjo. ²² Röhu jasi uehoroho diehi jiajoho no he'i naguajëjo. Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruohuro uvoruomaje höjo: Jaehu uehorovanuëhi ëhi uehorovarue aribövi jabesi öroho sisë höjo.

²³ Ëhi uanugoromo majaho bojamiromomo uavareje: No ë majare rue'ëjarëjo. Ëhi uavë'ëro ë bojamare majaho sisonuvamu Jew raje ae aho'obëhe Paul-are osare rovarëje. Rovamu sisonu'e aevoromo Paul-ro jöë majëhiemu majëhibe va'ujuvo va'o vahiromadeje. Majëhiromomo uëvadeje: God-hu böröme namiromomo muebejavuaje hesi öroho ëhi höjo. Ëhi majëhiromomo Moses-are jögoru surire jöhu'o God-are jö baeromo majëhinövare a ioro'ioro jabesi surire jöhu'o adahoromo bëhoho röjëhiromomo ëhuro jabesi simanoho huotovëho gavadeje jaburo Iesu mae uehorovo'iröhego. ²⁴ Ëhi'amu hegoro a ioro'ioroho mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo ma uehorovareje. ²⁵ Ëhi'oromo va'oromo Paul-hu jövamu hejare jöho berohemu berohoromo amonö suorovo va'oromo göëro mae uehorovareje göëro bogo. Röhu bogo va'oruomë'iro Paul-ro ave jöhuremu majëhiromomo uëvadeje: God-are Aru'ahohuro jemesi jöho iae mae jövade höjo. Ëhesi bëhoho Isaiah jö God-aro baeromo majëhinövade a hesi simanore God-are Aru'ahohuro jöë bojamijade höjo huro jemesi hijo miono'oho uëröhego.

²⁶ Jöe bojamiromo uavade höjo:
 Va'oromo ë aribövioho ëhi uënëjo:
 Jemë hemu he'a'arujëjo röhu bëhoho bogo avoho
 he'a'arujëjo.

Jemë gaemu ga'a'arujëjo röhu bëhoho bogo avoho
 ga'a'arujëjo.

²⁷ Ëaribövi jabesi dë vövöbajo'oho i'uhëgaje höjo.

Hia'oho tugohëhë'e höjo.

Nunoho sigohijëhë'e höjo.

Bogo ëhioho jëvo'ibejajo nunëro ga'ibejarëjo.

Hia'ëro he'ibejarëjo.

Dë vövöbajo'oho sasohoromo jöho bae'ibejarëjo

ëhuro jabumë huotorovoromo rue'ibejarëjo naro avo-
 hëvego mae jëvo'ibejajo.

Ëjöho God-are Aru'ahohuro iae mae jövade höjo.

²⁸ Ëhuni ave jöho majëhi'ië'ajëjo jemëro hejëro. God-
 hu maro ramuaje jö naehu majëhijajoho sa'a ioro'ioro rajo
 jabesi örire nugö'öjë'e höjo. Jemëhu ma-he taemarujo
 jabumëro iae he'a'aruëjo. ²⁹ [Paul-ro ëhi uëvamu rue Jew
 rajoho jaburo darugo'o jö aho'ahamirovobe va'areje.]

³⁰ Ëhi'amu vadune niö'i hesi uhure Paul-ro osae gemu
 ma-jahuri hiromo monioho mana bojëmibe va'onövadeje.
 Ëosare hiromo gënövade aëro hu ga'i rue'ego huë mae
 bojëminövadeje. ³¹ Huë mae bojëmiromo God-hu böröme
 namiromo muebejavuaje jöho majëhibe Bada Iesu Keriso-
 are öroho röjëhibe va'onövadeje. Röhu jö majëhinö-
 vadoho aho bogo ahonövareje. O hu'o bogo juhuoniv'e
 aho jöho ma-sama'e majëhinövadeje. Ahia mino'e.

God-are Jögoru I'oho

The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

Updates

eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 Nov 2018 from source files dated 29 Nov 2017

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa